

⟨ BRE Bank SA ⟩

Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej
za 2011 rok

Spis treści

WYBRANE DANE FINANSOWE	3
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	9
1. INFORMACJE O BRE BANKU SA	9
2. OPIS WAŻNIEJSZYCH STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	9
3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	27
4. WAŻNIEJSZE OSZACOWANIA I OCENY DOKONYWANE W ZWIĄZKU Z ZASTOSOWANIEM ZASAD RACHUNKOWOŚCI	55
5. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	56
6. WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI	57
7. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND	57
8. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI HANDLOWEJ	57
9. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	58
10. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	58
11. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	59
12. ODPISY NETTO Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI KREDYTÓW I POŻYCZEK	59
13. PODATEK DOCHODOWY	59
14. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ	60
15. POZOSTAŁE DOCHODY CAŁKOWITE	60
16. KASA, OPERACJE Z BANKIEM CENTRALNYM	61
17. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	62
18. PAPIERY WARTOŚCIOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU ORAZ AKTYWA ZASTAWIONE	63
19. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE	63
20. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ	65
21. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	65
22. LOKACYJNE PAPIERY WARTOŚCIOWE ORAZ AKTYWA ZASTAWIONE	67
23. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH	68
24. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	69
25. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	70
26. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	71
27. INNE AKTYWA	73
28. ZOBOWIĄZANIA WOBEC INNYCH BANKÓW	74
29. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	75
30. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	75
31. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	76
32. REZERWY	77
33. AKTYWA I REZERWY Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	78
34. POSTĘPOWANIA TOCZĄCE SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	79
35. ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE	81
36. AKTYWA ZASTAWIONE	83
37. ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY	83
38. KAPITAŁ ZAPASOWY ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ WARTOŚCI NOMINALNEJ	84
39. ZYSKI ZATRZYMANE	84
40. INNE POZYCJE KAPITAŁU WŁASNEGO	87
41. DYWIDENDA NA AKCJĘ	87
42. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	87
43. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	87
44. PRZEJĘCIE I ZBYCIE	92
45. INFORMACJE DOTYCZĄCE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	93
46. WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI / ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	93
47. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	95

Wybrane dane finansowe

Poniższe wybrane dane finansowe stanowią informację uzupełniającą do sprawozdania finansowego BRE Banku SA za 2011 rok.

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Rok kończący się 31.12.2011	Rok kończący się 31.12.2010	Rok kończący się 31.12.2011	Rok kończący się 31.12.2010
I. Przychody z tytułu odsetek	3 419 176	2 973 672	825 868	742 601
II. Przychody z tytułu opłat i prowizji	994 969	894 050	240 325	223 267
III. Wynik na działalności handlowej	402 414	392 518	97 199	98 022
IV. Wynik na działalności operacyjnej	1 342 200	681 961	324 195	170 303
V. Zysk brutto	1 342 200	681 961	324 195	170 303
VI. Zysk netto	1 066 012	517 724	257 485	129 289
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	460 887	(2 616 012)	111 323	(653 284)
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	9 593	(110 819)	2 317	(27 674)
IX. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(1 794 959)	2 143 949	(433 555)	535 398
X. Przepływy pieniężne netto, razem	(1 324 479)	(582 882)	(319 915)	(145 560)
XI. Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	25,32	14,11	6,12	3,52
XII. Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	25,30	14,10	6,11	3,52
XIII. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	-	-	-	-

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Stan na dzień		Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
I. Aktywa razem	93 895 432	83 519 170	21 258 701	21 089 102
II. Zobowiązania wobec banku centralnego	-	79	-	20
III. Zobowiązania wobec innych banków	25 281 169	24 880 962	5 723 865	6 282 595
IV. Zobowiązania wobec klientów	54 018 635	46 798 243	12 230 265	11 816 843
V. Kapitały własne	7 610 906	6 530 958	1 723 172	1 649 107
VI. Kapitał akcyjny	168 411	168 347	38 130	42 509
VII. Liczba akcji	42 102 746	42 086 674	42 102 746	42 086 674
VIII. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	180,77	155,18	40,93	39,18
IX. Współczynnik wypłacalności	15,28	16,91	15,28	16,91

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej - kurs NBP z dnia 31 grudnia 2011 roku - 1 EUR = 4,4168 PLN oraz kurs z dnia 31 grudnia 2010 roku - 1 EUR = 3,9603 PLN.
- dla pozycji rachunku zysków i strat - kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2011 i 2010 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,1401 PLN i 1 EUR = 4,0044 PLN.

Rachunek zysków i strat

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2011	2010
Przychody z tytułu odsetek	5	3 419 176	2 973 672
Koszty odsetek	5	(1 544 826)	(1 440 820)
Wynik z tytułu odsetek		1 874 350	1 532 852
Przychody z tytułu opłat i prowizji	6	994 969	894 050
Koszty z tytułu opłat i prowizji	6	(362 391)	(360 109)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		632 578	533 941
Przychody z tytułu dywidend	7	45 806	19 277
Wynik na działalności handlowej, w tym:	8	402 414	392 518
<i>Wynik z pozycji wymiany</i>		<i>375 062</i>	<i>357 027</i>
<i>Wynik na pozostałej działalności handlowej oraz na rachunkowości zabezpieczeń</i>		<i>27 352</i>	<i>35 491</i>
Wynik na lokacyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	22	68 870	11 362
Pozostałe przychody operacyjne	9	69 597	66 617
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	12	(318 684)	(561 942)
Ogólne koszty administracyjne	10	(1 180 098)	(1 080 399)
Amortyzacja	25,26	(185 077)	(178 692)
Pozostałe koszty operacyjne	11	(67 556)	(53 573)
Wynik działalności operacyjnej		1 342 200	681 961
Zysk brutto		1 342 200	681 961
Podatek dochodowy	13	(276 188)	(164 237)
Zysk netto		1 066 012	517 724
Zysk netto		1 066 012	517 724
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	14	42 093 950	36 679 683
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	14	25,32	14,11
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	14	42 133 947	36 709 325
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	14	25,30	14,10

Noty przedstawione na stronach 9 - 95 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2011	2010
Zysk netto		1 066 012	517 724
Pozostałe dochody całkowite netto	15	2 549	227 130
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)		(4 551)	(1 173)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (netto)		7 100	228 303
Dochody całkowite netto, razem		1 068 561	744 854

Noty przedstawione na stronach 9 - 95 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31.12.2011	31.12.2010
Kasa, operacje z bankiem centralnym	16	1 032 081	2 340 672
Należności od banków	17	5 222 678	3 762 688
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	18	1 191 335	1 731 030
Pochodne instrumenty finansowe	19	1 504 020	1 221 565
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21	61 663 992	51 666 022
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	20	1 924	-
Lokacyjne papiery wartościowe	22	17 077 797	19 195 574
Aktywa zastawione	18, 22, 36	4 338 332	1 828 724
Inwestycje w jednostki zależne	23	546 430	491 761
Wartości niematerialne	25	389 807	379 981
Rzeczowe aktywa trwałe	26	542 410	534 450
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	33	63 194	62 291
Inne aktywa	27	321 432	304 412
Aktywa razem		93 895 432	83 519 170
KAPITAŁY I ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banku centralnego	28	-	79
Zobowiązania wobec innych banków	28	25 281 169	24 880 962
Pochodne instrumenty finansowe	19	1 857 371	1 361 907
Zobowiązania wobec klientów	29	54 018 635	46 798 243
Zobowiązania podporządkowane	30	3 456 200	3 010 127
Pozostałe zobowiązania	31	1 371 511	841 070
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		227 251	19 689
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	33	85	77
Rezerwy	32	72 304	76 058
Zobowiązania razem		86 284 526	76 988 212
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy:		3 493 812	3 491 812
- Zarejestrowany kapitał akcyjny	37	168 411	168 347
- Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	38	3 325 401	3 323 465
Zyski zatrzymane	39	3 972 711	2 897 312
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		2 906 699	2 379 588
- Wynik roku bieżącego		1 066 012	517 724
Inne pozycje kapitału własnego	40	144 383	141 834
Kapitały razem		7 610 906	6 530 958
Kapitały i zobowiązania razem		93 895 432	83 519 170
Współczynnik wypłacalności	46	15,28	16,91
Wartość księgowa		7 610 906	6 530 958
Liczba akcji		42 102 746	42 086 674
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		180,77	155,18

Noty przedstawione na stronach 9 - 95 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego		Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ryzyka ogólnego	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	
Stan na 1 stycznia 2011 r.		168 347	3 323 465	1 603 654	10 791	765 143	517 724		(3 782)	145 616	6 530 958
Dochody całkowite razem	15							1 066 012	(4 551)	7 100	1 068 561
Transfer na fundusz ryzyka ogólnego		-	-	-	-	60 000	(60 000)	-	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy		-	-	457 724	-	-	(457 724)	-	-	-	-
Emisja akcji		64	-	-	-	-	-	-	-	-	64
Program opcji pracowniczych	39	-	1 936	-	9 387	-	-	-	-	-	11 323
- wartość usług świadczonych przez pracowników		-	-	-	11 323	-	-	-	-	-	11 323
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych		-	1 936	-	(1 936)	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2011 r.		168 411	3 325 401	2 061 378	20 178	825 143	-	1 066 012	(8 333)	152 716	7 610 906

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego		Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ryzyka ogólnego	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	
Stan na 1 stycznia 2010 r.		118 764	1 402 919	1 603 654	8 442	708 000	57 143	-	(2 609)	(82 687)	3 813 626
Dochody całkowite razem	15							517 724	(1 173)	228 303	744 854
Transfer na fundusz ryzyka ogólnego		-	-	-	-	57 143	(57 143)	-	-	-	-
Emisja akcji		49 583	1 929 907	-	-	-	-	-	-	-	1 979 490
Koszty emisji akcji		-	(13 287)	-	-	-	-	-	-	-	(13 287)
Program opcji pracowniczych	39	-	3 926	-	2 349	-	-	-	-	-	6 275
- wartość usług świadczonych przez pracowników		-	-	-	6 275	-	-	-	-	-	6 275
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych		-	3 926	-	(3 926)	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2010 r.		168 347	3 323 465	1 603 654	10 791	765 143	-	517 724	(3 782)	145 616	6 530 958

Noty przedstawione na stronach 9 - 95 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2011	2010
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		460 887	(2 616 012)
Zysk przed opodatkowaniem		1 342 200	681 961
Korekty:		(881 313)	(3 297 973)
Zapłacony podatek dochodowy		(69 869)	(20 614)
Amortyzacja	25, 26	185 077	178 692
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej		3 490 529	2 821 496
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej		(70 737)	3 593
Utrata wartości aktywów finansowych		-	(12 692)
Dywidendy otrzymane	7	(45 806)	(19 277)
Odsetki otrzymane		(2 661 853)	(2 163 569)
Odsetki zapłacone		1 508 874	1 479 279
Zmiana stanu należności od banków		(64 287)	(1 274 168)
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu		(219 416)	241 752
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		213 009	139 061
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(7 477 681)	(5 391 230)
Zmiana stanu lokacyjnych papierów wartościowych		(907 713)	(3 593 364)
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(13 823)	27 589
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		(7 691)	844 320
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		4 769 119	3 417 474
Zmiana stanu rezerw		(3 754)	(32 731)
Zmiana stanu innych zobowiązań		494 709	56 416
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		460 887	(2 616 012)
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		9 593	(110 819)
Wpływy z działalności inwestycyjnej		167 767	20 542
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		108 603	-
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		644	1 265
Dywidendy otrzymane	7	45 806	19 277
Inne wpływy inwestycyjne		12 714	-
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej		158 174	131 361
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		158 174	131 361
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		9 593	(110 819)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		(1 794 959)	2 143 949
Wpływy z działalności finansowej		1 539 758	3 892 958
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od banków		283 734	1 727 495
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów		1 255 960	199 260
Z tytułu emisji akcji zwykłych		64	1 966 203
Wydatki z tytułu działalności finansowej		3 334 717	1 749 009
Splaty kredytów i pożyczek od banków		2 823 069	1 400 142
Splaty kredytów i pożyczek na rzecz innych podmiotów		9 732	9 454
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		107 130	-
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		12 339	6 947
Odsetki zapłacone od kredytów otrzymanych od banków oraz od pożyczek podporządkowanych		382 447	332 466
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(1 794 959)	2 143 949
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)		(1 324 479)	(582 882)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(18 827)	(24 107)
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		5 927 201	6 534 190
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	42	4 583 895	5 927 201

Noty przedstawione na stronach 9 - 95 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do sprawozdania finansowego**1. Informacje o BRE Banku SA**

Bank Rozwoju Eksportu SA powołany został uchwałą nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 roku. Bank został zarejestrowany na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy, XVI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy w dniu 23 grudnia 1986 roku w Rejestrze Handlowym pod numerem RHB 14036. IX Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 4 marca 1999 roku podjęło uchwałę o zmianie nazwy banku na BRE Bank SA. Nowa firma Banku została wpisana do rejestru w dniu 23 marca 1999 roku. W dniu 11 lipca 2001 roku Sąd Rejonowy w Warszawie wydał postanowienie o wpisie Banku do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Bank posiada numer 6512A „Pozostała działalność bankowa”. Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem jego działalności jest świadczenie usług bankowych i konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie. Bank prowadzi działalność w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, instytucjonalnych i detalicznych (w tym private banking) na terenie całego kraju oraz prowadzi działalność handlową i inwestycyjną.

Bank świadczy usługi na rzecz osób prawnych i fizycznych, krajowych i zagranicznych, zarówno w złotych jak i walutach obcych; w szczególności Bank wspiera wszelkie działania zmierzające do rozwoju eksportu.

Bank może otwierać i posiadać rachunki w bankach polskich i zagranicznych oraz ma prawo posiadania wartości dewizowych i dokonywania obrotu nimi.

W ramach bankowości detalicznej BRE Banku, działalność prowadzą oddziały zagraniczne mBanku w Czechach i na Słowacji.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku zatrudnienie w BRE Banku wynosiło 4 729 etatów - 5 683 osoby (31 grudnia 2010 r.: 4 416 etatów - 5 300 osób).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd BRE Banku SA dnia 2 marca 2012 roku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły.

2.1. Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie finansowe BRE Banku SA sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2011 roku.

Sprawozdanie finansowe BRE Banku SA sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej, według zasady kosztu historycznego z uwzględnieniem zasad wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wszystkich kontraktów pochodnych.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Bank zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których wymagana jest większa doza osądu, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, ujawnione są w Nocie 4.

Bank sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BRE Banku SA za 2011 rok zostało opublikowane w dniu 2 marca 2012 roku.

2.2. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych w koszcie amortyzowanym przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania amortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Bank szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych oraz lokacyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek, w tym odsetek od kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz drugostronnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności od banków lub pozostałych klientów.

W kalkulacji efektywnej stopy procentowej uwzględniane są przepływy pieniężne wynikające tylko z takich wbudowanych instrumentów pochodnych, które są ściśle powiązane z umową zasadniczą.

2.3. Przychody z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji ujmuje się zasadniczo według zasady memoriału, z chwilą wykonania usługi. Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną wykorzystane są odraczane (wraz z odnośnymi kosztami bezpośrednimi) i uwzględniane w kalkulacji efektywnej stopy procentowej kredytu. Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód w momencie zakończenia procesu organizacji konsorcjum, jeżeli Bank nie zachował dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachował część o tej samej efektywnej stopie procentowej co inni uczestnicy. Prowizje i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmuje się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem oraz inne opłaty za usługi zarządzania i doradztwa są ujmowane na podstawie odpowiednich umów o świadczenie usług, zazwyczaj proporcjonalnie do upływu czasu. Tę samą zasadę stosuje się przy usługach zarządzania majątkiem klientów, planowania finansowego i powiernictwa, które świadczy się nieprzerwanie przez dłuższy okres.

Prowizje obejmują opłaty pobierane przez Bank z tytułu obsługi kart płatniczych i kredytowych, operacji gotówkowych, prowadzenia rachunków klientów, przekazów oraz akredytyw.

2.4. Aktywa finansowe

Bank klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, pożyczki i należności, aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. O klasyfikacji aktywów finansowych decyduje kierownictwo w momencie ich początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez Bank. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”, o ile nie zostały przeznaczone na zabezpieczenia.

Rozchód dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu następuje według średniej ważonej metody rozchodu.

Bank klasyfikuje aktywa finansowe/zobowiązania finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat jeśli spełniony został którykolwiek z poniższych warunków:

- aktywa/zobowiązania kwalifikowane są jako przeznaczone do obrotu, tj.: są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego, faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków lub są instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi),
- przy początkowym ujęciu aktywa/zobowiązania zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Jeśli umowa zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, Bank wyznacza całą hybrydową (łączną) umowę jako składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniany według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, o ile:

- wbudowany instrument pochodny nie zmienia znacząco przepływów pieniężnych, które byłyby wymagane umową, lub
- jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie przeprowadzonej podczas rozważenia po raz pierwszy hybrydowego instrumentu, że oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego (wbudowanych instrumentów pochodnych) byłoby zabronione, jak na przykład opcja przedpłaty wbudowanej w pożyczkę pozwalającą jej posiadaczowi na spłatę pożyczki za kwotę zbliżoną do jej zamortyzowanego kosztu.

Bank dokonuje również klasyfikacji do aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, gdy klasyfikacja taka prowadzi do uzyskania bardziej przydatnych informacji, gdyż:

- eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako "niedopasowanie księgowe"), która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków i strat, lub
- grupa aktywów finansowych, zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest odpowiednio zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną, natomiast informacje na temat grupy są na tej podstawie przekazywane wewnątrz jednostki kluczowym członkom kierownictwa.

W momencie początkowego ujęcia aktywa i zobowiązania finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej, za wyjątkiem instrumentów pochodnych, których sposób ujęcia jest opisany w nocie 2.10, ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej ujęte są w wyniku na działalności handlowej.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Bank wydaje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności (UDTZ) to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Bank zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności.

W przypadku sprzedaży przez Bank przed terminem zapadalności części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, której nie można uznać za nieistotną, następuje tzw. „zarażenie portfela UDTZ”, a tym samym wszystkie aktywa z tej kategorii są przekwalifikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży.

W prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych, w Banku nie było aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Inwestycje dostępne do sprzedaży to inwestycje, które Bank zamierza utrzymywać przez czas nieokreślony. Mogą one zostać sprzedane, np. w celu poprawy płynności, w reakcji na zmiany stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen instrumentów kapitałowych.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku na lokacyjnych papierach wartościowych.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji - dzień, w którym Bank dostarcza lub otrzymuje dany składnik aktywów. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Aktywa finansowe wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Bank dokonał przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży i aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały. Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są odnoszone bezpośrednio na pozostałe dochody całkowite do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej lub wystąpienia utraty wartości - wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w pozostałych dochodach całkowitych wykazywana jest w rachunku zysków i strat. Jednakże, odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat. Dywidendy z tytułu instrumentów

kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej wartości rynkowej. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny, Bank ustala wartość godziwą, stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Jeżeli poprzez zastosowanie technik wyceny nie można uzyskać wiarygodnej wartości godziwej inwestycji w nienotowane na aktywnym rynku instrumenty kapitałowe, wycenia się je po koszcie nabycia.

Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone

Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych wykazywane są w sprawozdaniu według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

2.5. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

2.6. Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) ma wpływ na możliwe do wiarygodnego oszacowania przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych. Obiektywnymi przesłankami utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych mogą być uzyskane przez Bank informacje o następujących zdarzeniach powodujących stratę:

- a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- b) naruszenie umowy, np. niespłacenie lub opóźniona spłata odsetek lub części kapitałowej zobowiązania;
- c) dokonanie przez Bank ustępstwa na rzecz dłużnika spowodowanego ekonomicznymi lub prawnymi aspektami jego trudności finansowych, które w innych okolicznościach nie byłoby brane pod uwagę;
- d) prawdopodobieństwo bankructwa lub innej reorganizacji finansowej dłużnika;
- e) zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych spowodowany trudnościami finansowymi; lub
- f) dające się zaobserwować dane wskazujące na wymierne zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących grupy aktywów finansowych od czasu pierwotnego ich ujęcia, nawet jeżeli zmniejszenia tego nie można jeszcze przypisać do poszczególnych składników grupy aktywów finansowych, w tym:
  - niekorzystne zmiany sytuacji płatniczej dłużników; lub
  - warunki ekonomiczne w kraju lub na rynku lokalnym wpływające na utratę wartości aktywów należących do danej grupy.

Bank najpierw ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych istotnych składników aktywów finansowych, oraz czy dowody takie występują indywidualnie lub łącznie dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli Bank ustali, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (niezależnie od tego, czy składnik ten jest istotny, czy nie), składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która jest następnie zbiorczo oceniana pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną (po raz pierwszy lub kolejny), nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na utratę wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione) zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez konto odpisów aktualizujących, a kwota straty obciąża rachunek zysków i strat. Jeżeli kredyt lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienną stopę procentową, wówczas stopą dyskontową stosowaną do ustalenia utraty wartości jest bieżąca efektywna stopa procentowa ustalona zgodnie z umową.

Kalkulacja bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z przejścia zabezpieczenia pomniejszone o koszty jego nabycia i sprzedaży, niezależnie od tego, czy przejście jest prawdopodobne, czy nie.

Dla celów zbiorczej oceny utraty wartości, ekspozycje kredytowe są grupowane na potrzeby zapewnienia jednorodności ryzyka kredytowego w ramach danego portfela. Do grupowania na jednorodne portfele może zostać użytych wiele parametrów, np.: typ kontrahenta, typ ekspozycji, szacowane prawdopodobieństwa defaultu, typ zabezpieczenia, przeterminowanie, zapadalności oraz ich kombinacje. Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwości spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych zbiorczo pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych parametrów strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Do wyliczenia kwoty rezerwy na ekspozycje bilansowe analizowane grupowo zostało wykorzystane prawdopodobieństwo wystąpienia defaultu (PD). Poprzez odpowiednie skalibrowanie wartości PD uwzględniające specyfikę poszczególnych produktów i okresów ujawniania się strat na tych produktach, są to wartości PD pozwalające na wykrycie już zaistniałych strat i obejmujące jedynie okres, w jakim straty, które wystąpiły na dzień oceny utraty wartości powinny się skryzalizować.

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar rezerw na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu należy przeprowadzić wszystkie wymagane procedury i ustalić kwotę straty. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty, odpowiednio zmniejszana jest wysokość odpisów z tytułu utraty wartości kredytów w rachunku zysków i strat.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Aktywa wyceniane w wartości godziwej

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę m.in. znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papieru wartościowego poniżej jego ceny nabycia, wynikający ze zwiększenia ryzyka kredytowego. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata - ustalona jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą - zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat. Tak wyliczona strata powinna zostać pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazywaną w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych ujęte w rachunku zysków i strat nie są odwracane przez rachunek zysków i strat, lecz przez kapitał własny. Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po ujęciu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w rachunku zysków i strat.

Umowy renegotiowane

Bank traktuje renegotiację warunków umownych pożyczek i kredytów jako przesłankę utraty wartości, chyba że renegotiacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych zasadach biznesowych. Następnie Bank ocenia, czy utrata wartości takich pożyczek i kredytów powinna zostać rozpoznana na bazie indywidualnej czy grupowej.

2.7. Umowy gwarancji finansowych

Umową gwarancji finansowych jest umowa zobowiązująca wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu nie dokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu, wystawca takiej umowy wycenia ją według wartości wyższej z:

- wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” oraz
- wartości początkowej pomniejszonej, w odpowiednich przypadkach, o skumulowane odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSR 18 „Przychody”.

2.8. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz zakupione z intencją sprzedaży w krótkim terminie papiery wartościowe Skarbu Państwa.

Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym stanowią weksle złotowe, o terminie zapadalności do trzech miesięcy.

2.9. Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse repo określane są jako operacje sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i określonej umownej cenie i są ujmowane na dzień przekazania środków.

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (ang. *repos/sell buy back*) są reklasyfikowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa będące przedmiotem zastawu, jeżeli jednostka przejmująca ma wynikające z umowy lub zwyczaju prawo do sprzedaży lub ponownego zastawienia zabezpieczenia. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków, depozytach innych banków, innych depozytach lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od jego charakteru. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (ang. *reverse repos/buy sell back*) ujmuje się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru.

Przy zawieraniu transakcji repo i reverse repo Bank sprzedaje lub nabywa papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie. Transakcje te są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe przeznaczone do obrotu lub lokacyjne aktywa finansowe oraz zobowiązania w przypadku dokonania transakcji „sell buy back” i jako należności w przypadku transakcji typu „buy sell back”.

Pożyczonych przez Bank papierów wartościowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, chyba że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku, transakcje kupna i sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, zaś odnośne zyski i straty uwzględnia się w wyniku na działalności handlowej. Obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmuje się według wartości godziwej jako zobowiązanie przeznaczone do obrotu.

Nie rozpoznaje się jako aktywów finansowych papierów wartościowych pożyczonych w transakcjach „buy sell back” oraz ponownie wypożyczonych w transakcjach „sell buy back”.

W wyniku zawierania transakcji „sell buy back” na papierach posiadanych przez Bank, dokonuje się przeniesienia aktywów finansowych w taki sposób, że nie kwalifikują się one do wyłączenia. W związku z tym Bank zachowuje zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści związane z posiadaniem aktywów finansowych.

2.10. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej - jako zobowiązania.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty), chyba, że wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych. Jeżeli taka cena jest znana, Bank wykazuje zyski lub straty pierwszego dnia.

Wbudowane instrumenty pochodne traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne, jeżeli ryzyka z nimi związane oraz ich charakterystyka nie są ściśle powiązane z ryzykami i charakterystyką zasadniczego kontraktu oraz kontrakt zasadniczy nie jest wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Tego rodzaju wbudowane instrumenty pochodne wycenia się według wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat.

Zgodnie z zapisami MSR 39 OS 30: (i), opcja wcześniejszej spłaty nie musi być wydzielana z instrumentu dłużnego i wyceniana na potrzeby sprawozdania finansowego, ponieważ wartość wykonania opcji wcześniejszej spłaty jest w przybliżeniu równa wartości zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego na każdy dzień rozliczania. W przypadku, gdyby wartość opcji wcześniejszej spłaty nie była ściśle związana z instrumentem dłużnym, byłaby ona wyceniona oraz ujawniona w sprawozdaniu finansowym Banku; (ii), cena wykonania opcji przedpłaty daje pożyczkodawcy zwrot w kwocie w przybliżeniu równej wartości bieżącej utraconych odsetek za pozostały do końca

okres zasadniczej umowy. Utracone odsetki są rezultatem pomnożenia kwoty nominalu objętej przedpłatą, przez różnicę stóp procentowych. Różnica stóp procentowych jest to nadwyżka efektywnej stopy procentowej umowy zasadniczej nad efektywną stopą procentową, którą jednostka uzyskaby na dzień przedpłaty, gdyby dokonała reinwestycji kwoty nominalu objętej przedpłatą w ramach podobnej umowy obejmującej okres pozostały do końca umowy zasadniczej.

Ocena tego, czy opcja kupna lub sprzedaży jest ściśle powiązana z zasadniczym instrumentem dłużnym, dokonywana jest przed wydzieleniem składnika kapitałowego z zamiennego instrumentu dłużnego zgodnie z MSR 32.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a jeżeli tak, to także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Bank wyznacza niektóre instrumenty pochodne albo jako (1) zabezpieczenie wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej), albo (2) zabezpieczenie przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych z tytułu ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub prognozowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych). W odniesieniu do instrumentów pochodnych zabezpieczających pozycje Banku, stosuje się rachunkowość zabezpieczeń, pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów, tzn.:

- W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem.
- Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego.
- W przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat.
- Efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione.
- Zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Bank dokumentuje cele zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających oraz w momencie zawarcia transakcji, relację między instrumentem zabezpieczającym a zabezpieczaną pozycją. Bank dokumentuje również własną ocenę efektywności transakcji zabezpieczających przed zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, mierzoną zarówno prospektywnie jak i retrospektywnie od momentu ustalenia oraz przez cały okres trwania relacji instrumentu zabezpieczającego z zabezpieczaną pozycją.

Przychody i koszty z tytułu pochodnych instrumentów finansowych na stopę procentową oraz wycenę tych instrumentów ujmuje się w wyniku na działalności handlowej.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego wg efektywnej stopy procentowej, rozlicza się w czasie w rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego kapitałowego papieru wartościowego jest wykazywana w pozostałych dochodach całkowitych do czasu zbycia tego papieru wartościowego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmuje się w pozostałych dochodach całkowitych. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w pozostałych dochodach całkowitych przenosi się do rachunku zysków i strat oraz zalicza do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat (np. w momencie zawarcia prognozowanej transakcji sprzedaży, która jest przedmiotem zabezpieczenia).

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygaś albo został sprzedany, lub gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie

w pozostałych dochodach całkowitych pozostają w pozostałych dochodach całkowitych, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty wykazane w kapitale własnym są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

Instrumenty pochodne nie spełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie spełniających kryteriów rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Bank posiada w portfelu następujące instrumenty pochodne:

Instrumenty na ryzyko rynkowe:

- Kontrakty futures na obligacje, na indeks
- Opcje na papiery wartościowe i indeksy giełdowe
- Opcje na kontrakty futures
- Transakcje terminowe na papiery wartościowe
- Swapy towarowe

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej:

- Forward Rate Agreement (FRA)
- Interest Rate Swap (IRS), Overnight Index Swap (OIS)
- Opcje na stopę procentową

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego:

- Walutowe transakcje terminowe, fx swap, fx forward
- Cross Currency Interest Rate Swap (CIRS)
- Opcje walutowe

2.11. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty), chyba, że wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.

W przypadku transakcji, których wartość początkowa uzyskana z modelu wyceny (uwzględniającego zarówno dane obserwowane na rynku jak i dane nierynkowe) oraz cena transakcyjna różnią się, początkowe ujęcie następuje według ceny transakcyjnej. Bank zakłada, że cena taka jest najlepszym przybliżeniem wartości godziwej, pomimo faktu, iż wartość otrzymana z odpowiedniego modelu wyceny może być różna. Różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością uzyskaną z modelu, zwyczajowo nazywana zyskami i stratami z początkowego ujęcia („*day one profit and loss*”), jest rozliczana w czasie.

Moment ujęcia odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia jest oceniany indywidualnie. Są one amortyzowane przez okres trwania transakcji, odraczane do momentu, kiedy wartość instrumentu może być ustalona na podstawie obserwowalnych rynkowych danych wejściowych, lub realizowane przez płatności. Instrument finansowy jest od tego momentu wyceniany w wartości godziwej, skorygowanej o zyski i straty z początkowego ujęcia. Dalsze zmiany wartości godziwej są niezwłocznie ujmowane w rachunku zysków i strat bez odwracania odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia.

2.12. Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte

Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte ujmuje się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, kredyty i pożyczki oraz depozyty przyjęte wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.13. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wykazane są według ceny nabycia skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (2-11 lat). Wydatki związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Koszty bezpośrednio związane

z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Bank, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednie obejmują koszty osobowe związane z tworzeniem oprogramowania i odpowiednią część odnośnych kosztów ogólnych.

Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania.

Oprogramowanie komputerowe bezpośrednio związane z funkcjonowaniem określonego sprzętu informatycznego jest wykazywane w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Bank identyfikuje koszty zakończonych prac rozwojowych jako wartości niematerialne, w związku z uzyskaniem przyszłych korzyści ekonomicznych oraz spełnieniem warunków określonych w MSR 38, tj. Bank ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika, posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac i użytkowaniu wytwarzanego składnika oraz może wiarygodnie ustalić wysokość nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować wytworzonemu składnikowi wartości niematerialnych.

Ekonomiczny okres użyteczności „Kosztów zakończonych prac rozwojowych” jest określony i nie przekracza 3 lat. Stawki amortyzacyjne są dostosowane do okresu ekonomicznej użyteczności. Bank wykazuje osobno te koszty, które wynikają z prac rozwojowych we własnym zakresie i z transakcji połączenia jednostek gospodarczych.

Na nakłady na prace rozwojowe składają się wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom rozwojowym.

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania.

2.14. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Banku, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Zasady rachunkowości dotyczące aktywów przeznaczonych do likwidacji lub wycofania z używania opisane zostały w Nocie 2.15.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonych o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- Budynki i budowle	25-40 lat,
- Urządzenia techniczne i maszyny	5-15 lat,
- Środki transportu	5 lat,
- Sprzęt informatyczny	3,33-5 lat,
- Inwestycje w obce środki trwałe	10-40 lat lub okres najmu/ dzierżawy/ leasingu,
- Sprzęt biurowy, meble	5-10 lat.

Grunty i budynki obejmują głównie oddziały i biura. Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli oszacowanie wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów nie jest możliwe, Bank ustala wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne danego składnika aktywów).

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat.

2.15. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwałe w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione, Bank zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Bank wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do zbycia) w kwocie niższej z dwóch:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej. Grupa do zbycia, która ma zostać wycofana z użytkowania, również może się kwalifikować jako działalność zaniechana.

2.16. Odroczony podatek dochodowy

Bank tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte oraz kosztów za poniesione w myśl przepisów rachunkowych i przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych. Dodatnią różnicę netto wykazuje się w pasywach jako „Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Ujemną różnicę netto ujmuje się w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Zmianę stanu rezerwy na odroczony podatek dochodowy oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w stosunku do poprzedniego okresu obrotowego zalicza się do pozycji „Podatek dochodowy”. Do wyliczenia podatku odroczonego stosuje się metodę bilansową.

Zobowiązania lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości, metodą bilansową, w związku z istnieniem różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową. Zobowiązania lub aktywa z tego tytułu ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, i które to stawki zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji aktywów lub regulowania zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu odpisów tworzonych na utratę wartości kredytów i udzielonych gwarancji spłaty kredytów, amortyzacji wartości niematerialnych, aktualizacji wyceny niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów na instrumenty pochodne oraz transakcje terminowe, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych przysługujących do odliczenia.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane w księgach w wysokości możliwej do zrealizowania. Jeżeli prognozowana kwota dochodu ustalonego dla celów podatkowych nie pozwala na realizację aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w całości lub w części, aktywa te są tworzone w odpowiedniej wysokości. Powyższa zasada dotyczy także ujmowanych w aktywie odroczonym kwot strat podatkowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego Bank wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie każdego z krajów, w którym Bank prowadzi działalność i rozlicza się z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Aktywa i rezerwy można kompensować, jeżeli Bank ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

Bank ujawnia oddzielnie kwotę ujemnych różnic przejściowych (głównie z tytułu nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych), w związku z którymi nie ujęto w sprawozdaniu z sytuacji

finansowej aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, a także kwotę różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Bank ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba, że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Bank i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu.

Odroczony podatek dochodowy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji dostępnych do sprzedaży i aktualizacji transakcji zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujmuje się, tak jak aktualizację wyceny, bezpośrednio w pozostałych dochodach całkowitych, a następnie przenosi do rachunku zysków i strat w momencie, gdy dana inwestycja lub pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

2.17. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi to finansowe i niefinansowe aktywa przejęte przez Bank w celu rozliczenia przeterminowanych należności kredytowych. Aktywa te wycenia się w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej i klasyfikuje jako rzeczowe aktywa trwałe, aktywa finansowe lub inne aktywa w zależności od rodzaju aktywów i intencji Banku odnośnie sposobu realizacji korzyści z tych aktywów. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

W późniejszym okresie aktywa przejęte za długi są ujmowane i wyceniane zgodnie z polityką przewidzianą dla aktywów danej kategorii.

2.18. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów ujmuje się, jeśli wydatki dotyczą miesięcy następujących po miesiącu, w którym je poniesiono. Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Inne aktywa”.

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty z tytułu świadczeń wykonywanych na rzecz Banku, lecz jeszcze nie stanowiących jej zobowiązań. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz przychody przyszłych okresów prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

2.19. Leasing

BRE Bank SA jako leasingobiorca

Większość dotychczasowych umów leasingowych Banku to umowy leasingu operacyjnego. Całość opłat leasingowych dokonywanych w ramach leasingu operacyjnego jest rozliczana w ciężar kosztów metodą liniową w okresie trwania umowy leasingowej.

W przypadku umów leasingu finansowego, na mocy których Bank posiada aktywa będące przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są ujmowane jako koszty finansowe w rachunku zysków i strat i zmniejszają jednocześnie saldo zobowiązania. Środki trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane analogicznie do własnych środków trwałych.

2.20. Rezerwy

Rezerwy na zobowiązania warunkowe o charakterze niewykorzystanych gwarancji i akredytyw (własnych), jak również na niewykorzystane, nieodwołalne, bezwarunkowo przyznane limity kredytowe, są wyceniane zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”.

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Banku ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

2.21. Świadczenia emerytalne i inne świadczenia pracownicze

Świadczenia emerytalne

Bank tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań, na podstawie modelu aktuarialnego. Wszystkie rezerwy tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat.

Świadczenia oparte na akcjach

Bank prowadzi programy wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami własnymi oraz opartych na akcjach jednostki dominującej najwyższego szczebla i rozliczanych w środkach pieniężnych. Świadczenia te są rozliczane zgodnie z MSSF 2 „Płatności związane z akcjami”. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji i akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z kapitałami własnymi w przypadku transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych, lub zobowiązaniami w przypadku transakcji rozliczanej środkami pieniężnymi, opartej na akcjach jednostki dominującej najwyższego szczebla. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji i akcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji i akcji. Nie występują warunki rynkowe nabywania uprawnień, które byłyby uwzględnione przy szacowaniu na dzień wyceny wartości godziwej opcji na akcje oraz akcji. Warunki nabycia uprawnień inne niż warunki rynkowe nie są uwzględniane przy szacowaniu wartości godziwej opcji na akcje i akcji, lecz są uwzględniane przez korektę liczby instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank koryguje szacunek co do poziomu liczby opcji i akcji, co do których oczekuje się, że będą możliwe do wykorzystania. Zgodnie z MSSF 2, w trakcie trwania programów nie jest konieczne ujawnienie zmiany wartości godziwej płatności opartej na akcjach. W przypadku części programu regulowanego akcjami jednostki dominującej najwyższego szczebla, do czasu, gdy zobowiązanie wynikające z transakcji opartej na akcjach jednostki dominującej najwyższego szczebla zostanie uregulowane, Bank na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia wycenia zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w zysku lub stracie danego okresu.

2.22. Kapitał

Kapitały stanowią kapitały i fundusze własne tworzone zgodnie z określonymi przepisami prawa, tj. właściwymi ustawami, statutem lub umową Banku.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

■ Akcje własne

W przypadku nabycia akcji lub udziałów Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

■ Koszty emisji akcji

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, emisją opcji lub nabyciem jednostki gospodarczej, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusz ryzyka ogólnego,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ryzyka ogólnego tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Ponadto, w pozostałym kapitale rezerwowym ujmuje się wycenę opcji pracowniczych.

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Nadzwyczajne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach „pozostałych zobowiązań”.

Inne pozycje kapitałów

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku:

- wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii „dostępne do sprzedaży”,
- różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych.

2.23. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy, w tym oddziałów zagranicznych Banku, wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą prezentacji Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmują się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji niepieniężnych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, uwzględnia się w pozostałych dochodach całkowitych.

Zmiana wartości godziwej pieniężnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obejmuje różnice kursowe wynikające z wyceny według zamortyzowanego kosztu, które ujmowane są w rachunku zysków.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oddziałów zagranicznych przeliczane są na walutę prezentacji z waluty funkcjonalnej z zastosowaniem kursu średniego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje rachunku zysków i strat tych jednostek przelicza się na walutę prezentacji z zastosowaniem kursów średnich z końca poszczególnych miesięcy okresu sprawozdawczego. Powstałe w ten sposób różnice kursowe ujmowane są w innych pozycjach kapitałów.

2.24. Działalność powiernicza

BRE Bank SA prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

2.25. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Niniejsze sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji, za wyjątkiem wymienionych poniżej - standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Bank nie skorzystał z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane i obowiązują Bank za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2011 roku:

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

- *KIMSF 14 (Zmieniona), Przedpłaty w ramach minimalnych wymogów finansowania*, została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 26 listopada 2009 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2011 r. lub po tej dacie. Interpretacja została zatwierdzona przez Unię Europejską w dniu 19 lipca 2010 r.

Interpretacja ta zawiera wytyczne w zakresie ujęcia wcześniejszej wpłaty składek na pokrycie minimalnych wymogów finansowania jako aktywa w jednostce wpłacającej.

Bank uważa, że zmiana interpretacji nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jej początkowego zastosowania.

- *KIMSF 19, Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych*, została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 26 listopada 2009 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2010 r. lub po tej dacie. Interpretacja została zatwierdzona przez Unię Europejską w dniu 23 lipca 2010 r.

Interpretacja ta objaśnia zasady rachunkowości stosowane w sytuacji, gdy w wyniku renegocjacji przez jednostkę warunków jej zadłużenia zobowiązanie zostaje uregulowane poprzez emisję instrumentów kapitałowych skierowaną do wierzyciela. Interpretacja wymaga wyceny instrumentów kapitałowych w wartości godziwej i rozpoznania zysku lub straty w wysokości różnicy pomiędzy wartością księgową zobowiązania a wartością godziwą instrumentu kapitałowego.

Bank uważa, że zastosowanie interpretacji nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jej początkowego zastosowania.

- *MSSF 1 (Zmieniony), Ograniczony zakres zwolnień z ujawnienia danych porównawczych z zakresu MSSF 7 dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 28 stycznia 2010 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2010 r., lub po tej dacie. Standard został zatwierdzony przez Unię Europejską w dniu 30 czerwca 2010 r.

Zmiany wprowadzają dodatkowe zwolnienia dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy dotyczące ujawniania informacji wymaganych przez zmiany do MSSF 7 wydane w marcu 2009 r. w zakresie wyceny do wartości godziwej i ryzyka płynności.

Bank uważa, że zmiana standardu nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *MSR 24 (Zmieniony), Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 4 listopada 2009 r. i obowiązuje retrospektywnie dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2011 r., lub po tej dacie. Standard został zatwierdzony przez Unię Europejską w dniu 19 lipca 2010 r.

Zmiany wprowadzają uproszczenia w zakresie wymagań odnośnie ujawniania informacji przez jednostki powiązane z instytucjami państwowymi oraz doprecyzowują definicje jednostki powiązanej w ten sposób, że definicja ta obejmuje swoim zakresem dodatkowe podmioty takie jak np. jednostki stowarzyszone z kontrolującym udziałowcem oraz jednostki kontrolowane lub współkontrolowane przez członków kluczowego personelu kierowniczego.

Bank uważa, że zmiana standardu nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *MSR 32 (Zmieniony), Klasyfikacja praw poboru*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 8 października 2009 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lutego 2010 r., lub po tej dacie. Standard został zatwierdzony przez Unię Europejską w dniu 23 grudnia 2009 r.

Zmiany dotyczą sposobu klasyfikacji emisji praw poboru (praw, opcji, warrantów), które są wyrażone w walucie innej niż waluta funkcjonalna emitenta. Poprzedni standard wymagał ujmowania takich praw poboru jako zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych. Zmiany wymagają, aby takie prawa poboru, po spełnieniu określonych warunków, były klasyfikowane jako kapitał własny niezależnie od waluty, w której wyrażone jest rozliczenie tych praw.

Bank uważa, że zmiana standardu nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *Poprawki do MSSF*, które zmieniają 7 standardów, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 10 maja 2010 r. i obowiązują w większości dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2011 r. lub po tej dacie. Poprawki zostały zatwierdzone przez Unię Europejską w dniu 18 lutego 2011 r.

Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie a także zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne.

Bank uważa, że wprowadzone do MSSF poprawki nie miały znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

- *MSSF 7 (Zmieniony), Ujawnienia - Przekazanie aktywów finansowych*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 7 października 2010 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2011 r. lub po tej dacie. Standard został zatwierdzony przez Unię Europejską w dniu 22 listopada 2011 r.

Zmiany wymagają dodatkowych ujawnień zarówno ilościowych jak i jakościowych w odniesieniu do transferu aktywów finansowych w przypadku, gdy aktywa finansowe są usuwane z bilansu w całości, ale jednostka zachowuje „stałe zaangażowanie” w odniesieniu do tych aktywów oraz w przypadku, gdy aktywa finansowe nie są usuwane z bilansu w całości. Ujawnienie dotyczy m.in. charakteru, opisu ryzyka oraz istoty „stałego zaangażowania” utrzymywanego przez Bank.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

Standardy i interpretacje, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską:

- *MSSF 1 (Zmieniony), Znacząca hiperinflacja i usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 20 grudnia 2010 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2011 r. lub po tej dacie.

Zmiana dotycząca znaczącej hiperinflacji zawiera dodatkowe wskazówki dla jednostek, które po okresie znaczącej hiperinflacji powracają do stosowania MSSF lub stosują je po raz pierwszy. Zgodnie z poprawkami, jednostki, które przechodzą na MSSF w dniu normalizacji waluty funkcjonalnej lub po tej dacie mogą zdecydować, czy wycenią aktywa i zobowiązania w wartości godziwej na dzień przejścia na MSSF i wykorzystają tę wartość godziwą jako koszt zakładany tych aktywów i zobowiązań.

Poprawka dotycząca eliminacji stałych dat dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy wprowadza zmianę daty prospektywnego zastosowania wyśięgowywania aktywów i zobowiązań finansowych z „1 stycznia 2004” roku na „dzień przejścia na MSSF” a także zapewnia dodatkowe zwolnienie jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy z obowiązku przeliczania początkowych („pierwszego dnia”) zysków i strat z transakcji zawartych przed dniem przejścia na MSSF.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *MSSF 9, Instrumenty finansowe Część 1: Klasyfikacja i wycena*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 12 listopada 2009 r. i zastępuje te części MSR 39, które dotyczą klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych. W dniu 28 października 2010 r. MSSF 9 został uzupełniony o problematykę klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych. Nowy standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2015 r. lub po tej dacie.

Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Bank uważa, że zastosowanie standardu w zakresie klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych będzie miało wpływ na prezentację tych instrumentów w sprawozdaniu finansowym.

Rzeczywisty wpływ zastosowania MSSF 9 będzie możliwy do oszacowania po opublikowaniu ostatecznej, kompletnej wersji standardu.

- *MSSF 10, Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 12 maja 2011 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie.

MSSF 10 zastępuje fragmenty *MSR 27 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe* dotyczące terminów i sposobów sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego przez inwestora oraz eliminuje w całości interpretację *SKI-12 Konsolidacja - Jednostki specjalnego przeznaczenia*.

Celem MSSF 10 jest wypracowanie wspólnej podstawy konsolidacji dla wszystkich jednostek, niezależnie od charakteru podmiotu inwestycji. Uznano, że podstawą taką jest sprawowanie kontroli. Definicja kontroli obejmuje trzy elementy: władzę nad podmiotem inwestycji, ekspozycję lub prawo do zwrotów wypracowanych przez ten podmiot oraz zdolność sprawowania władzy przez inwestora nad podmiotem inwestycji w celu wpłynięcia na wysokość zwrotów. MSSF 10 zawiera szczegółowe wytyczne dotyczące zastosowania zasady sprawowania kontroli w różnych sytuacjach, w tym w odniesieniu do relacji agencyjnych i posiadania potencjalnych praw głosu. W przypadku zmiany faktów lub okoliczności inwestor musi dokonać ponownej oceny swojej zdolności do sprawowania kontroli nad podmiotem inwestycji.

Bank uważa, że zastosowanie standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *MSSF 11, Wspólne porozumienia*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 12 maja 2011 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie.

MSSF 11 zastępuje *MSR 31 Udziały we wspólnych przedsięwzięciach* oraz interpretację *SKI-13 Wspólnie kontrolowane jednostki - niepieniężny wkład wspólników*. Nowy standard klasyfikuje wspólne porozumienia jako wspólne operacje (wspólne działanie, w ramach którego strony współkontrolujące posiadają prawa do aktywów i obowiązków dotyczące zobowiązań) lub jako wspólne przedsięwzięcia (wspólna inicjatywa dająca stronom współkontrolującym prawa do jej aktywów netto).

MSSF 11 wymaga rozliczania udziałów we wspólnych porozumieniach tylko metodą praw własności, co eliminuje metodę konsolidacji proporcjonalnej. Istnienie oddzielnego podmiotu prawnego nie jest już warunkiem podstawowym klasyfikacji. Postanowienia przejściowe różnią się w zależności od metody klasyfikacji wspólnych porozumień w ramach MSR 31.

Bank uważa, że zastosowanie standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *MSSF 12, Udziały w innych jednostkach: ujawnianie informacji*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 12 maja 2011 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie.

Nowy standard nakłada rozszerzone wymogi informacyjne udziałów jednostki sprawozdawczej w spółkach zależnych, stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięciach lub jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji.

Zobowiązuje też do ujawnienia informacji przydatnych dla użytkowników sprawozdania finansowego przy ocenie charakteru posiadanych udziałów i rodzajów związanego z nimi ryzyka oraz oddziaływania tych udziałów na sprawozdanie finansowe.

Bank uważa, że zastosowanie standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *MSSF 13, Wycena według wartości godziwej*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 12 maja 2011 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie.

Nowy standard doprecyzowuje wartość godziwą, dostarcza wskazówek w zakresie jej określania oraz wprowadza wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat wyceny wartości godziwej. Standard nie określa, kiedy wymagana jest wycena w wartości godziwej, a jedynie wymienia różne techniki wyceny, które mogą być wykorzystane do wyznaczenia wartości godziwej, jeżeli wymagają tego inne standardy. Standard ten dotyczy zarówno pozycji finansowych, jak i niefinansowych wycenianych w wartości godziwej.

Bank uważa, że zastosowanie standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *MSR 12 (Zmieniony), Podatek dochodowy: Odzyskiwanie wartości bilansowej aktywów*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 20 grudnia 2010 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2012 r. lub po tej dacie.

Zmiana doprecyzowuje m.in. sposób wyceny aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego w przypadku nieruchomości inwestycyjnych wycenianych zgodnie z modelem wartości godziwej określonym w *MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne*. Wejście w życie zmienionego standardu spowoduje też wycofanie interpretacji *SKI - 21 Podatek dochodowy - odzyskiwalność przeszacowanych aktywów niepodlegających amortyzacji*.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *MSR 19 (Zmieniony), Świadczenia Pracownicze*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 16 czerwca 2011 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie.

Zmiany modyfikują metody rozliczania programów zdefiniowanych świadczeń i świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy. Celem wprowadzonych zmian była poprawa jakości sprawozdawczości finansowej świadczeń pracowniczych poprzez: prezentację zmian zobowiązań z tytułu zdefiniowanych świadczeń oraz wartości godziwej aktywów programu w bardziej zrozumiałej formie, eliminację niektórych możliwości prezentacji dopuszczanych przez *MSR 19*, i w ten sposób poprawę porównywalności, doprecyzowanie wymogów, które wcześniej prowadziły do zróżnicowania stosowanych praktyk oraz podniesienie jakości ujawnianych informacji dotyczących ryzyka związanego z programami zdefiniowanych świadczeń.

Zmieniony standard wymaga ujmowania zmian zobowiązań z tytułu zdefiniowanych świadczeń oraz aktywów programu świadczeń w chwili ich powstania, co eliminuje metodę korytarzową i przyspiesza ujmowanie kosztów przeszłego zatrudnienia.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *MSR 27, Jednostkowe Sprawozdania Finansowe*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 12 maja 2011 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie.

Razem z MSSF 10 zastępuje MSR 27 Skonsolidowane i Jednostkowe Sprawozdania Finansowe. Zmianie uległa nazwa standardu. Zmieniony standard dotyczy wyłącznie jednostkowych sprawozdań finansowych.

Dotychczasowe wytyczne oraz wymagane ujawnienia dotyczące jednostkowych sprawozdań finansowych pozostają bez zmian.

Bank uważa, że zastosowanie standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *MSR 28, Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólne przedsięwzięcia*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 12 maja 2011 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie.

Zastępuje *MSR 28, Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych*. Standard został zmodyfikowany w taki sposób, by odpowiadał postanowieniom MSSF 11 i MSSF 12.

Standard określa wymagania dotyczące stosowania metody praw własności dla rozliczania inwestycji w jednostki stowarzyszone. Standard włącza w swój zakres również interpretację SKI-13 (niepieniężny wkład wspólników do wspólnie kontrolowanej jednostki).

Ze standardu usunięto wymogi ujawnień, ponieważ przeniesiono je do MSSF 12.

Bank uważa, że zastosowanie standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *Zmiany do MSR 1, Prezentacja Pozycji Pozostałych Całkowitych Dochodów*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 16 czerwca 2011 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2012 r. lub po tej dacie.

Zmiany dotyczą sposobu grupowania składników pozostałych całkowitych dochodów (PCD). Wprowadzone zmiany wymagają podziału pozycji PCD na:

- takie, które w kolejnych okresach zostaną przeniesione do wyniku finansowego,
- takie, które w kolejnych okresach nie zostaną przeniesione do wyniku finansowego.

Standard pozwala prezentować pozycje PCD netto, po odliczeniu podatku lub przed naliczeniem podatku. Jeżeli PCD są prezentowane przed odnośnymi skutkami podatkowymi, podatek będzie musiał być zaalokowany pomiędzy elementami, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego oraz tymi, które nie zostaną przeniesione do wyniku finansowego. Wprowadzone zmiany pozostawiają możliwość prezentacji wyniku finansowego i pozostałych całkowitych dochodów w ramach jednego dokumentu (Sprawozdanie z wyniku finansowego oraz pozostałych całkowitych dochodów) lub w formie dwóch oddzielnych dokumentów.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *Zmiany do MSR 32, Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 16 grudnia 2011 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2014 r. lub po tej dacie.

Celem wprowadzenia zmian jest wyeliminowanie niespójności w stosowaniu wymogów dotyczących zasad kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych.

Zmiany wprowadzone do standardu doprecyzowują kryteria, które muszą być spełnione przez jednostkę, aby mogła ona dokonać kompensaty aktywów i zobowiązań finansowych w bilansie, poprzez:

- rozwińnięcie znaczenia terminu „posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty” oraz
- wyjaśnienie, kiedy niektóre mechanizmy rozliczeń brutto mogą być uznane za równoważne z rozliczeniami netto aktywów i zobowiązań finansowych.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- *Zmiany do MSSF 7, Ujawnienia - Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych*, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 16 grudnia 2011 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie.

Standard określa wymagania dotyczące ujawniania informacji, które mają pomóc inwestorom oraz innym użytkownikom sprawozdań finansowych w lepszej ocenie wpływu lub potencjalnego wpływu kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych na sytuację finansową jednostki. Standard wymaga ujawnień ilościowych i jakościowych dotyczących aktywów i zobowiązań finansowych podlegających kompensacie. Na koniec okresu sprawozdawczego jednostka jest zobowiązana do ujawniania szczegółowych informacji ilościowych, oddzielnie dla aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, w formie tabelarycznej.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

2.26. Dane porównawcze

Dane porównawcze zostały przekształcone tak, by uwzględnić zmiany prezentacyjne wprowadzone w bieżącym roku obrotowym.

W bieżącym okresie sprawozdawczym Bank dokonał zmiany sposobu ewidencji bilansowej zobowiązań z tytułu środków pieniężnych klientów Banku, w kwocie 269 104 tys. zł, stosunku do których klienci Banku wydali dyspozycje przelewów wychodzących w godzinach uniemożliwiających realizację przelewów w tym samym dniu. Zmiana została dokonana w celu lepszego odzwierciedlenia charakteru ekonomicznego tych środków.

Ponadto Bank dokonał zmiany prezentacji należności i zobowiązań z tytułu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). Zgodnie z charakterem prawnym tych środków, należności oraz zobowiązania w kwocie 1 484 tys. zł, z tytułu ZFŚS zostały usunięte ze sprawozdania z sytuacji finansowej Banku.

Dodatkowo Bank zaprzestał wykazywania w oddzielnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej weksli uprawnionych do redyskontowania w banku centralnym i wykazuje je w pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”.

Przekształcenie danych porównawczych nie miało wpływu na wysokość wyniku i kapitałów w prezentowanych danych porównawczych na dzień 31 grudnia 2010 roku.

Pozostałe dane sporządzone według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku są w pełni porównywalne z danymi bieżącego roku obrotowego i w związku z tym nie wymagały przekształceń.

Wpływ przekształceń na prezentowane w sprawozdaniu finansowym dane porównawcze przedstawiają poniższe zestawienia.

Przekształcenia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej BRE Banku SA na dzień 31 grudnia 2010 roku.

	31.12.2010/ 01.01.2011 przed przekształceniem	korekty prezentacyjne	31.12.2010/ 01.01.2011 po przekształceniu
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	3 686	(3 686)	-
Należności od banków	3 764 172	(1 484)	3 762 688
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	51 662 336	3 686	51 666 022
Zobowiązania wobec klientów	47 067 347	(269 104)	46 798 243
Pozostałe zobowiązania	573 450	267 620	841 070
Suma aktywów razem	83 520 654	(1 484)	83 519 170
Suma zobowiązań razem	76 989 696	(1 484)	76 988 212

2.27. Segmenty działalności

Dane dotyczące segmentów działalności zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BRE Banku SA za 2011 rok, sporządzonym według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, opublikowanym w dniu 2 marca 2012 roku.

3. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Zarządzanie ryzykiem stanowi immanentny element zarządzania BRE Bankiem SA. Funkcje i zadania związane z zarządzaniem ryzykiem występują na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej. Począwszy od Rady Nadzorczej a na jednostkach biznesowych Banku skończywszy. Zarządzanie ryzykiem jest ujęte w jednolity proces realizowany przez wyspecjalizowane jednostki organizacyjne.

3.1. Podział ról w procesie zarządzania ryzykiem

Organy Banku:

- Rada Nadzorcza poprzez Komisję ds. Ryzyka sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku w zakresie podejmowania ryzyka, w tym zatwierdza Strategię Zarządzania Ryzykiem oraz nadzoruje jej wykonanie.
- Zarząd Banku określa Strategię Zarządzania Ryzykiem oraz odpowiada za wyznaczenie i wdrożenie zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, a także ich spójność ze Strategią Zarządzania Ryzykiem. Zarząd określa także strukturę organizacyjną Banku zapewniającą rozdzielność funkcji oraz określa zadania i odpowiedzialność poszczególnych jednostek.

Dyrektorzy Banku:

- Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem odpowiada za organizację, kształtowanie i realizację procesu identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka kredytowego, rynkowego, operacyjnego i płynności w Grupie BRE.
- Dyrektor Banku ds. Operacji Kredytowych odpowiada za organizację procesu kredytowego w zakresie portfela kredytów detalicznych i portfela kredytów korporacyjnych BRE Banku i Grupy BRE oraz jakość poszczególnych portfeli kredytowych.

Komitety:

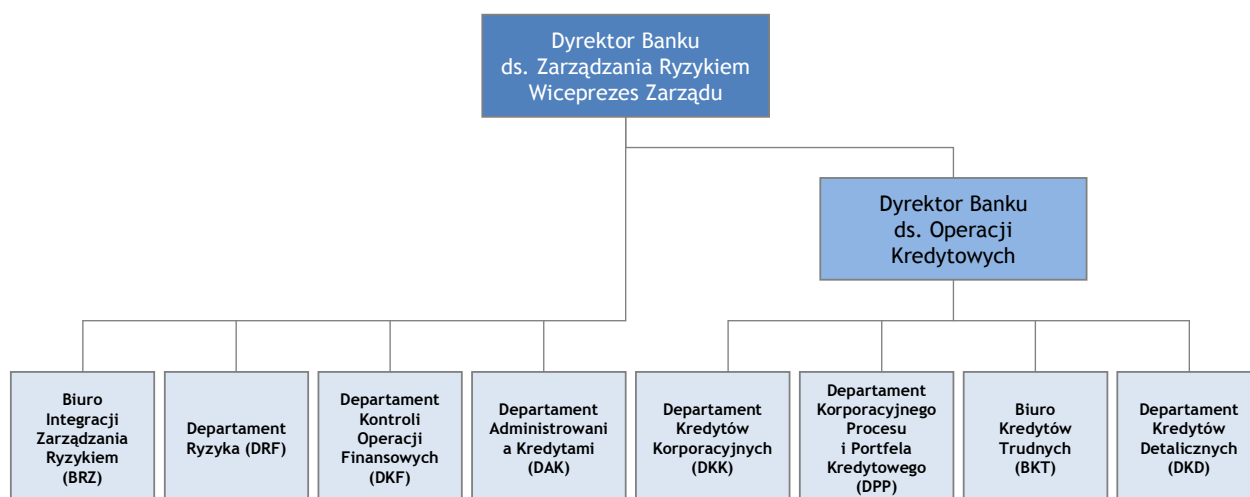
1. Komitet Ryzyka BRE Banku SA, do którego zadań w szczególności należy ustalanie zasad identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka oraz ustalania limitów dla poszczególnych rodzajów ryzyka.
2. Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy BRE Banku (ALCO), do którego zadań w szczególności należy ustalanie strategii Banku odnośnie struktury aktywów i pasywów oraz zobowiązań i pozycji pozabilansowych w celu optymalizacji alokacji funduszy.
3. Komitet ds. Zarządzania Kapitałem, do którego zadań w szczególności należy zarządzanie kapitałem, w tym rekomendowanie Zarządowi Banku działań w zakresie zarządzania kapitałem, poziomu i struktury kapitałów oraz zwiększenia efektywności wykorzystania kapitału, a także rekomendacja projektów procedur wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania kapitałowego oraz planowania kapitałowego.
4. Komitet ds. Zarządzania Jakością Danych na potrzeby wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego Banku (AIRB), do którego zadań w szczególności należy tworzenie warunków dla wdrożenia i rozwoju efektywnego systemu zarządzania jakością danych dotyczących portfela kredytowego w celu zapewnienia zgodności z wymaganiami zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów (AIRB) stosowanej do kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego. Metoda AIRB wykorzystywana jest w banku do celów wewnętrznych.
5. Komitet Kredytowy Zarządu Banku (KKZB), do którego zadań w szczególności należy:
  - podejmowanie decyzji kredytowych w odniesieniu do przedsiębiorstw zgodnie z macierzą decyzyjną uzależnioną od ratingu i kwoty zaangażowania,
  - podejmowanie decyzji dotyczących konwersji długu na udziały, akcje, itp.,
  - podejmowanie decyzji dotyczących przejęcia nieruchomości w zamian za dług,
  - podejmowanie wszelkich innych decyzji wykraczających poza kompetencje organów decyzyjnych niższych szczebli.
6. Komitet Polityki Kredytowej Bankowości Detalicznej (KPK), do którego zadań w szczególności należy:
  - zatwierdzanie lub zmiana metodyki decyzyjnej dotyczącej przyznawania produktów kredytowych bankowości detalicznej,
  - podejmowanie decyzji o dopuszczeniu lub zaprzestaniu sprzedaży produktu kredytowego,
  - monitorowanie jakości i rentowności portfela produktów kredytowych oraz podejmowanie decyzji dotyczących działań w przypadku zaistnienia negatywnych zjawisk związanych z jakością i rentownością tego portfela.

7. Komitet Kredytowy Bankowości Detalicznej (KKD), do którego zadań w szczególności należy:

- podejmowanie jednostkowych decyzji kredytowych w odniesieniu do klientów detalicznych w sytuacji, gdy zaangażowanie wobec klienta osiąga określony poziom zarezerwowany dla tego szczebla decyzyjnego,
- podejmowanie decyzji o przyznaniu, zmianie lub odebraniu kompetencji do podejmowania decyzji dla poszczególnych pracowników Banku.

Pozostałe jednostki:**1. Jednostki organizacyjne Obszaru Ryzyka**

Funkcja zarządzania na poziomie strategicznym i funkcja kontroli ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności i operacyjnego jest realizowana w ramach Obszaru Ryzyka nadzorowanego przez Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem. Poniższy schemat prezentuje strukturę organizacyjną tego obszaru.

Poszczególne jednostki mają ściśle określone role w procesie identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka, w tym oceny indywidualnego ryzyka kredytowego klientów oraz określania reguł selekcji klientów. Jednostki te opracowują w ramach swoich kompetencji metodologie i systemy wspierające wymienione obszary. Zadaniem jednostek kontroli ryzyka jest także raportowanie o ryzyku i wsparcie naczelnych organów Banku.

Departament Kredytów Korporacyjnych (DKK):

- definiowanie i realizacja polityki kredytowej (z wyłączeniem bankowości detalicznej),
- kontrola i zarządzanie ryzykiem kredytowym Banku i Grupy z wyłączeniem obszaru bankowości detalicznej.

Departament Administrowania Kredytami (DAK):

- administrowanie ryzykiem kredytowym w obszarze bankowości korporacyjnej.

Departament Korporacyjnego Procesu i Portfela Kredytowego (DPP):

- organizacja procesu kredytowego w obszarze bankowości korporacyjnej oraz nadzór nad jego przebiegiem,
- określanie i wdrażanie zasad funkcjonowania systemu zarządzania jakością danych na potrzeby AIRB w obszarze bankowości korporacyjnej oraz nadzór nad ich przestrzeganiem,
- organizacja systemu przygotowywania i prezentacji analiz portfelowych służących aktywnemu zarządzaniu ryzykiem kredytowym.

Biuro Kredytów Trudnych (BKT):

- kontrola i zarządzanie ryzykiem kredytowym w zakresie zaangażowań nadzorowanych, restrukturyzowanych oraz windykowanych przez Departament Restrukturyzacji i Windykacji.

Departament Kredytów Detalicznych (DKD):

- definiowanie i aktualizacja zasad polityki kredytowej w obszarze bankowości detalicznej, ocena ryzyka, decyzje kredytowe dla klientów detalicznych, na rynku krajowym i zagranicznym.

Departament Ryzyka (DRF):

- identyfikacja, pomiar i kontrola ryzyka kredytowego w ujęciu portfelowym oraz ryzyka rynkowego, operacyjnego, płynności finansowej i stopy procentowej księgi bankowej,
- zapewnienie adekwatności metodologicznej technik wyceny instrumentów finansowych znajdujących się na portfelach Departamentu Rynków Finansowych, Departamentu Skarbu oraz transakcji mezzanine finance Departamentu Finansowania Strukturalnego i Mezzanine,
- rozwój metod pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka i integracja kontroli ryzyka finansowego w skali Banku oraz Grupy,
- organizacja procesów:
  - dopuszczania do obrotu handlowego instrumentów finansowych zawieranych przez jednostki organizacyjne obszaru bankowości inwestycyjnej,
  - oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP),
  - pomiaru kapitału wewnętrznego i ekonomicznego,
  - oraz nadzór nad realizacją tych procesów,
- wyznaczanie regulacyjnych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz monitorowanie adekwatności kapitałowej Banku i Grupy BRE,
- kalkulacja portfelowej utraty wartości dla należności korporacyjnych i detalicznych.

Departament Kontroli Operacji Finansowych (DKF):

- niezależna operacyjna kontrola ryzyka generowanego przez Departament Rynków Finansowych i Departament Skarbu w ramach prowadzonego obrotu instrumentami finansowymi,
- sprawozdawczość w tym zakresie do Zarządu Banku oraz odpowiednich organów kolegialnych Banku.

Biuro Integracji Zarządzania Ryzykiem (BRZ):

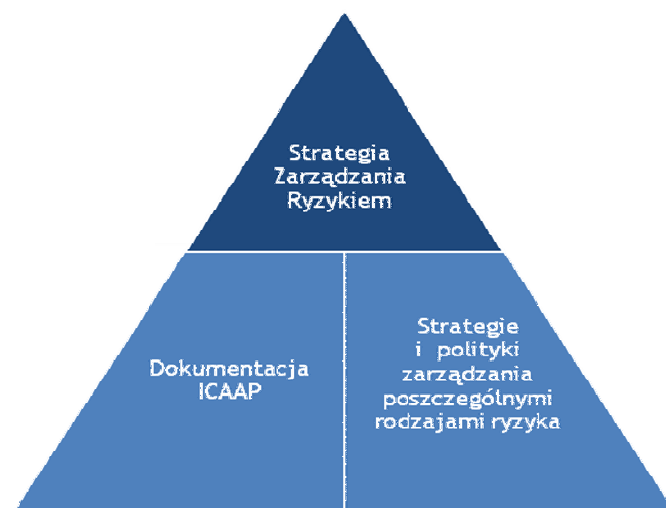
- koordynowanie i prowadzenie projektów/spraw związanych z wymaganiami nadzoru skonsolidowanego realizowanego przez głównego udziałowca w obszarze nadzorowanym przez Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem (CRO), wynikającymi ze strategii i polityki zarządzania ryzykiem na poziomie Grupy Commerzbanku.
2. Jednostki organizacyjne spoza Obszaru Ryzyka odpowiadają za zarządzanie i kontrolę pozostałych rodzajów ryzyka identyfikowanych w działalności Grupy BRE Banku SA (ryzyko biznesowe, strategiczne, kapitałowe, braku zgodności i ryzyko reputacji).
3. Jednostki biznesowe biorą udział w zarządzaniu poszczególnymi rodzajami ryzyka poprzez uwzględnianie ryzyka w decyzjach biznesowych, przy budowie oferty produktowej oraz w procesie akwizycji klientów. Jednostki te ponoszą ostateczną odpowiedzialność za podejmowanie ryzyka w ramach przyznanych limitów oraz za kształtowanie wyników Banku.

Jednostki kontrolne:

- **Departament Audytu Wewnętrznego (DAW)** dokonuje niezależnego przeglądu procesu identyfikacji, podejmowania, pomiaru, monitoringu i kontroli ryzyka w ramach realizowanej funkcji kontroli i audytu wewnętrznego.
- **Biuro Monitoringu Zgodności (BMZ)** odpowiada za tworzenie standardów w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności regulacji wewnętrznych oraz standardów działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa.

3.2. Struktura dokumentacji procesu zarządzania ryzykiem

Realizowana przez Bank strategia zarządzania ryzykiem jest odpowiednio udokumentowana. Dokumentacja strategii zarządzania ryzykiem stanowi istotny element dokumentacji procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego Banku i Grupy (ICAAP).

Dokumentacja ICAAP:

1. Proces Oceny Adekwatności Kapitału Wewnętrznego (ICAAP) w Grupie BRE Banku SA

Dokument zawiera opis realizowanego w Grupie procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego oraz przebiegu poszczególnych elementów tego procesu, w tym identyfikacji i oceny istotności ryzyka, zasad kalkulacji i agregacji kapitału wewnętrznego, testów warunków skrajnych oraz zasad dokonywania przeglądów tego procesu.

2. Dokumentacja określająca zasady wyznaczania kapitału na pokrycie trudno mierzalnych rodzajów ryzyka monitorowanych za pomocą karty ryzyka

3. Zasady Ostrożnego i Stabilnego Zarządzania BRE Bankiem SA

Dokument zawiera opis zasad ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem w ramach systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania kapitałem.

Strategie i polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka:

1. Strategia Zarządzania Ryzykiem Kredytowym w BRE Banku SA i w Grupie BRE Banku (proces ICAAP)

Dokument zawiera opis procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku, w tym jego organizacji oraz zasad ustalania akceptowalnego poziomu ryzyka.

2. Strategia i Polityka Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym w BRE Banku SA

Dokument zawiera opis organizacji procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku oraz realizowanej przez Bank polityki w zakresie poszczególnych obszarów ryzyka operacyjnego.

3. Strategia i Polityka Zarządzania Ryzykiem Rynkowym w BRE Banku SA

Dokument zawiera opis procesu zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku, w tym między innymi akceptowalnego poziomu i struktury ryzyka rynkowego.

4. Strategia Zarządzania Ryzykiem Płynności w BRE Banku SA

Dokument zawiera opis procesu zarządzania ryzykiem płynności (zarówno na poziomie strategicznym jak i operacyjnym), opis zasad dotyczących limitowania ryzyka oraz opis planów awaryjnych Banku.

5. Polityka Zgodności w BRE Banku SA

Dokument zawiera opis procesu organizacji zarządzania ryzykiem braku zgodności, w tym roli władz Banku w tym procesie, roli Biura Monitoringu Zgodności i obowiązków pracowników Banku w realizacji polityki.

6. Polityka Zarządzania Kapitałem Grupy BRE Banku SA

Dokument zawiera opis strategii kapitałowej Grupy BRE Banku, w tym opis celów kapitałowych i preferowanej struktury kapitału, planu kapitałowego na kolejne lata oraz kapitałowego planu awaryjnego.

Dokumenty wymienione powyżej podlegają corocznemu przeglądowi zgodnie z zasadami opisanymi w dokumencie „Przegląd procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP) w Grupie BRE Banku SA”.

3.3. Zarządzanie poszczególnymi typami ryzyka

Zarządzanie ryzykiem kredytowym jest zintegrowanym i ciągłym procesem operacyjnym obejmującym działania i decyzje w odniesieniu do poszczególnych indywidualnych transakcji i zaangażowań jak i w ujęciu portfelowym. Bank aktywnie zarządza ryzykiem kredytowym zmierzając do optymalizacji jego poziomu. W tym celu w całej strukturze Banku stosuje się jednolite zasady zarządzania ryzykiem kredytowym oparte między innymi na oddzieleniu funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedaży oraz na wszystkich szczeblach do poziomu Zarządu włącznie. Podobnie traktowane jest administrowanie zaangażowaniami niosącymi ryzyko kredytowe, które jest realizowane w obszarze ryzyka oraz w obszarze operacyjnym w pełnej niezależności od funkcji sprzedażowych. Podział zadań w tym procesie wygląda następująco:

- **Departament Kredytów Detalicznych (DKD)** odpowiada za zarządzanie ryzykiem kredytowym w ramach bankowości detalicznej na rynku krajowym jak i w oddziałach zagranicznych, to jest w Czechach i na Słowacji. Głównymi funkcjami operacyjnymi DKD są: ocena ryzyka kredytowego i podejmowanie decyzji kredytowych wobec poszczególnych zaangażowań i transakcji, nadzór nad zautomatyzowanym procesem kredytowym, administrowanie umowami kredytowymi klientów detalicznych oraz monitorowanie i egzekwowanie należności kredytowych. Ponadto w Departamencie opracowywane są zasady oceny ryzyka kredytowego i kalkulacji limitów zaangażowania klientów detalicznych. Departament odpowiada za ich implementację w narzędziach wspierających podejmowanie decyzji kredytowych.
- **Departament Kredytów Korporacyjnych (DKK)** odpowiada za zarządzanie jakością portfela kredytowego Banku oraz jednostek zależnych Grupy BRE Banku w odniesieniu do zaangażowań wobec przedsiębiorstw. Kluczowymi funkcjami realizowanymi przez DKK są: podejmowanie decyzji i rekomendacji w odniesieniu do poszczególnych ekspozycji i transakcji wobec przedsiębiorstw oraz grup przedsiębiorstw będących klientami Banku, dokonywanie oceny i przygotowywanie rekomendacji w odniesieniu do dużych zaangażowań podejmowanych przez spółki zależne Grupy BRE Banku, monitorowanie struktury zaangażowania portfela ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem struktury branżowej oraz związanego z tym ryzyka koncentracji, wyznaczanie ratingu klienta PD (probability of default) i ratingu EL (expected loss) w odniesieniu do banków i międzynarodowych instytucji finansowych oraz związanych z tym limitów ekspozycji oraz monitorowanie ich wykorzystania, zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji na poszczególne kraje (ustalenie i monitorowanie wykorzystywania limitów). Zwiększony zakres funkcji kontroli ryzyka kredytowego na poziomie Grupy jest realizowany przez dedykowaną jednostkę organizacyjną, Biuro Ryzyka Kredytowego Grupy BRE Banku, w Departamencie Kredytów Korporacyjnych. Głównymi zadaniami Biura są: analiza ryzyka kredytowego związanego z nowymi ekspozycjami Spółek, monitorowanie ryzyka kredytowego największych zaangażowań, analiza jakości portfela ryzyka, uczestnictwo w projektach rozwoju i modyfikacji strategii, polityk oraz zasad zarządzania ryzykiem stosowanych przez Spółki, nadzór nad planowaniem oraz sposobem zawiązywania i rozwiązywania rezerw, ponadto audyt największych zaangażowań w odniesieniu do wszystkich zobowiązań Grupy. Podobne funkcje względem zaangażowań restrukturyzowanych oraz podlegających restrukturyzacji spełnia **Biuro Kredytów Trudnych (BKT)**.
- **Departament Korporacyjnego Procesu i Portfela Kredytowego (DPP)** odpowiada za organizację procesu kredytowego w obszarze korporacyjnym oraz nadzór nad jego przebiegiem, a także za określanie, wdrażanie i nadzorowanie przestrzegania zasad funkcjonowania systemu zarządzania jakością danych w obszarze korporacji. Departament tworzy analizy portfelowe dotyczące ryzyka kredytowego portfela korporacyjnego oraz analizy i raporty dotyczące przebiegu i efektywności procesu kredytowego w tym obszarze.
- **Departament Administrowania Kredytami (DAK)** jest odpowiedzialny za administrowanie ryzykiem kredytowym w ramach bankowości korporacyjnej. W szczególności DAK administruje rezerwami na ryzyko kredytowe oraz monitoruje ryzyko koncentracji dużych zaangażowań. Przygotowuje analizy, raporty i sprawozdania z działalności kredytowej i portfela ryzyka na potrzeby zewnętrzne i wewnętrzne.
- **Departament Ryzyka (DRF)** odpowiada za kontrolę ryzyka kredytowego, dokonuje jego wyceny oraz monitoruje zmienność oraz koncentrację w ujęciu portfelowym. Departament odpowiada za budowę i rozwój modeli scoringowych i ratingowych stosowanych w procesie oceny ryzyka kredytowego i aplikowanych w procesie decyzyjnym przy akceptacji zaangażowań kredytowych zarówno w obszarze korporacyjnym jak i detalicznym.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze korporacyjnym. W odniesieniu do zaangażowań na przedsiębiorstwa w banku funkcjonuje hierarchiczny, kilkuszczelowy system podejmowania decyzji kredytowych (w odniesieniu do limitów i transakcji) na poszczególne podmioty i grupy podmiotów powiązanych. Kryteriami kierowania na poszczególne szczeble w tym systemie są wielkość nominalna ekspozycji (łącznie zaangażowanie) oraz wartość ratingu EL (expected loss), a także wielkość koncentracji na pojedynczym podmiocie lub grupie podmiotów powiązanych mierzoną za pomocą kredytowej wartości zagrożonej. Niezależnie od szczebla decyzyjnego każda decyzja kredytowa poprzedzona jest oceną ryzyka wykonaną przez doświadczonego analityka. Zasadniczym celem takiej analizy jest określenie ratingu EL oraz zweryfikowanie bieżącej zdolności

klienta do spłaty zaciąganych zobowiązań oraz jej utrzymania w okresie trwania planowanej ekspozycji zgodnie z warunkami umowy. Proces decyzyjny dla zaangażowań na klientów bankowości prywatnej jest analogiczny, jak w korporacjach.

Podjęcie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze detalicznym. Ze względu na odmienny profil klientów detalicznych, wielkość dopuszczalnych zaangażowań na pojedynczego klienta oraz standaryzację oferowanych produktów, proces podejmowania decyzji jest odmienny niż w przypadku klientów korporacyjnych. W znacznej mierze proces decyzyjny jest zautomatyzowany, zarówno w zakresie pozyskiwania danych o kredytobiorcy z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł danych, jak i oceny ryzyka wykonywanej przy użyciu technik scoringowych oraz przy zaaplikowaniu wystandaryzowanych kryteriów decyzyjnych. Obszar uznaniowości dotyczy głównie czynności związanych z weryfikacją dokumentacji kredytowej oraz obsługi ewentualnych odstępstw, kiedy decyzja podejmowana jest z zastosowaniem właściwych reguł eskalacji poziomu decyzji. W przypadku kredytowania hipotecznego dodatkowo dokonywana jest wycena bieżącej wartości zabezpieczenia oraz dokonywana jest ocena z punktu widzenia zgodności wartości zabezpieczeń z przyjętą polityką kredytową, w tym akceptowanymi poziomami LtV (loan to value). Czynności te w całości wykonywane są przez komórki operacyjne umiejscowione w Departamencie Kredytów Detalicznych, a więc w obszarze ryzyka, w pełnej niezależności od funkcji sprzedaży.

Kontrola i monitorowanie ryzyka rynkowego. Kontrola i monitorowanie ryzyka rynkowego są realizowane w ramach jednolitego procesu w Departamencie Ryzyka (DRF) oraz w Departamencie Kontroli Operacji Finansowych (DKF).

- **Departament Ryzyka (DRF)** odpowiada za pomiar ekspozycji na ryzyko rynkowe portfeli jednostek front-office Banku za pomocą miar ryzyka rynkowego: wartości zagrożonej (VaR) oraz wartości testów warunków skrajnych. DRF na bieżąco kontroluje wykorzystanie limitów dla miar ryzyka rynkowego ustanowionych przez Komitet Ryzyka BRE Banku oraz zapewnia bieżące i okresowe raportowanie ekspozycji na ryzyko rynkowe dla managerów zarządzających portfelami jednostek front-office Banku, Komitetu Ryzyka BRE Banku, oraz bezpośrednio dla Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem. Ponadto, DRF prowadzi prace rozwojowe metodologii pomiaru ryzyka rynkowego, ryzyka przedrozliczeniowego transakcji na instrumentach pochodnych oraz opracowuje modele wyceny instrumentów finansowych.
- **Departament Kontroli Operacji Finansowych (DKF)** zajmuje się ustalaniem i uzgadnianiem wyniku finansowego na transakcjach dokonywanych przez front-office oraz dostarczaniem codziennych informacji dotyczących wycen instrumentów finansowych do obszaru finansów. Wyceny transakcji pochodnych z klientami Banku są również przekazywane do jednostek biznesowych zajmujących się obsługą klientów (obszar inwestycyjny i korporacyjny). Wyceny przygotowywane w DKF są podstawą do zarządzania zabezpieczeniami związanymi z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych. Departament administruje systemami informatycznymi wykorzystywanymi przez front-office i w tym zakresie do jego kompetencji należy m.in. ustalanie praw dla użytkowników oraz zasilanie tych systemów w dane rynkowe. Do kompetencji DKF należy również kontrola wykonywania transakcji w ramach przyznaných limitów kredytowych na działalność handlową (obejmujących limity na ryzyko przedrozliczeniowe, rozliczeniowe oraz limity na ryzyko emitenta i ryzyko kraju) i eskalacja przekroczeń. Ponadto DKF weryfikuje czy transakcje zawierane przez front-office są wykonane po cenach rynkowych obowiązujących w momencie zawarcia transakcji oraz kontroluje proces modyfikacji i usuwania transakcji z systemów front-office.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma na celu zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. Na proces zarządzania płynnością składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, pomiar, kontrolowanie, monitorowanie, redukowanie oraz określenie akceptowanego poziomu ekspozycji na ryzyko. W procesie tym można wydzielić, w sensie operacyjnym, dwa podstawowe elementy - składnik obejmujący wszelkie formy zarządzania oraz składnik kontroli i monitorowania ryzyka płynności. Za zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie strategicznym odpowiadają Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet Ryzyka BRE Banku oraz Zarząd Banku. W procesie kontroli i zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą poniższe jednostki.

- **Departament Rozliczeń i Usług Powierniczych (DRP)** - odpowiada za operacyjny nadzór nad prawidłowością przepływów na rachunkach.
- **Departament Skarbu (DS)** odpowiada za zapewnienie środków do rozliczeń na rachunkach Banku, realizację strategicznych zaleceń Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, kształtowanie struktury przyszłych przepływów pieniężnych w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka BRE Banku, utrzymywanie określonych portfeli papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie płynności w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka BRE Banku i Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami. Funkcję wpierającą dla Departamentu Skarbu przy realizacji opisanych wyżej zadań pełnią: Departament Instytucji Finansowych w zakresie aranżacji finansowania od banków krajowych i zagranicznych oraz międzynarodowych instytucji finansowych oraz Departament Rynków Finansowych w zakresie aranżacji emisji papierów dłużnych Banku.
- **Departament Ryzyka (DRF)** odpowiada za kontrolę i bieżące monitorowanie ryzyka płynności finansowej Banku na poziomie strategicznym i raportuje do Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem oraz do Komitetu Ryzyka

BRE Banku. DRF monitoruje płynność finansową w trybie dziennym wykorzystując metody oparte o analizę przepływów pieniężnych. Pomiar ryzyka płynności bazuje na modelu nadzorczym oraz wewnętrznym, który został zbudowany na podstawie analiz specyfiki Banku, zmienności bazy depozytowej, koncentracji finansowania oraz planowanego rozwoju poszczególnych portfeli.

Kontrola i monitorowanie ryzyka operacyjnego realizowana jest w BRE Banku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie BRE Banku.

- **Departament Ryzyka (DRF)** odpowiada za proces kontroli i monitorowania ryzyka operacyjnego w Banku i Grupie BRE Banku. Wyniki kontroli i monitorowania ryzyka operacyjnego są regularnie raportowane do Zarządu Banku, Komitetu Ryzyka BRE Banku oraz Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem. W celu kontroli ryzyka operacyjnego Bank prowadzi rejestr zdarzeń i strat operacyjnych Grupy, przeprowadza regularnie proces samooceny poziomu ryzyka operacyjnego przez poszczególne jednostki organizacyjne, zbiera i monitoruje kluczowe wskaźniki ryzyka, a także tworzy i analizuje scenariusze ryzyka operacyjnego w celu identyfikacji zdarzeń, które potencjalnie mogą spowodować bardzo duże straty o charakterze operacyjnym. Jednocześnie utrzymywana jest komunikacja z wszystkimi obszarami działania Banku (zarówno obszarami biznesowymi, jak również wsparcia) w celu podjęcia działań zapobiegawczych w momencie zasygnalizowania przez systemy kontroli ryzyka krytycznych zdarzeń w jakimkolwiek obszarze działania. W ramach sprawowania kontroli ryzyka operacyjnego Departament Ryzyka blisko współpracuje z innymi jednostkami i projektami realizowanymi w Banku i odnoszącymi się do ryzyka operacyjnego, w szczególności wymienić tutaj można współpracę z Biurem Monitoringu Zgodności, Departamentem Audytu Wewnętrznego, systemem Zarządzania Ciągłością Działania.

3.4. Ryzyko kredytowe

3.4.1 Polityka kredytowa. Podstawą zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku jest polityka kredytowa, która jest ustalana osobno dla obszarów detalicznego i korporacyjnego. Obejmuje ona następujące elementy:

- docelowe grupy klientów oraz grupy produktowe,
- kryteria akceptacyjne wraz z poziomami odcięcia,
- kryteria akceptacji przedmiotów finansowania oraz zabezpieczeń,
- restrykcje związane z ograniczaniem ryzyka koncentracji,
- restrykcje związane z ograniczaniem ryzyka ekspozycji na branże o podwyższonym ryzyku.

3.4.2 Stosowane zabezpieczenia

Zabezpieczenia stosowane w ramach udzielania produktów kredytowych. Ważnym elementem polityki kredytowej jest polityka zabezpieczeń, która zakłada, że Bank, podejmując decyzję o udzieleniu produktu niosącego ryzyko kredytowe, dąży do uzyskania adekwatnego do podejmowanego ryzyka zabezpieczenia. Jakość zaproponowanych zabezpieczeń rzeczowych ocenia się według ich płynności i wartości rynkowej, natomiast zabezpieczeń osobistych według sytuacji finansowej zabezpieczającego. Ponadto w ocenie jakości zabezpieczenia istotne znaczenie ma jego wpływ na ograniczenie utraty wartości portfela kredytowego. Jakość akceptowanych zabezpieczeń jest skorelowana z kwotą produktu obciążonego ryzykiem kredytowym oraz z poziomem ryzyka związanego z udzieleniem danego produktu. Do najczęściej stosowanych przez Bank form zabezpieczeń należą:

- a) hipoteka na nieruchomościach,
- b) przelew wierzytelności (cesja praw),
- c) zastaw rejestrowy,
- d) przewłaszczenie,
- e) kaucja pieniężna,
- f) depozyt gwarancyjny lub blokada pieniężna,
- g) weksel,
- h) gwarancje i poręczenia,
- i) list patronacki wystawiony przez firmę, której wiarygodność i rzetelność znana jest na międzynarodowych rynkach finansowych.

W przypadku zabezpieczeń typu osobistego (np. poręczenie, gwarancja) dokonywana jest ocena kondycji i wiarygodności podmiotu wystawiającego takie zabezpieczenie przy zastosowaniu standardów obowiązujących przy ocenie kredytobiorców. Zabezpieczenia rzeczowe podlegają ocenie zgodnie z przyjętymi zasadami. Wartość środków trwałych ustanowionych jako zabezpieczenia ustalana jest na podstawie operatu szacunkowego, sporządzonego przez uprawnionego rzeczoznawcę. Przedłożony w Banku operat jest weryfikowany przez zespół specjalistów usytuowany w pionie ryzyka, który sprawdza poprawność przyjęcia wartości rynkowej oraz ocenia płynność zabezpieczenia z punktu widzenia Banku. W procesie weryfikacji brane są pod uwagę następujące czynniki:

- a) dla zabezpieczeń na nieruchomościach:
  - rodzaj nieruchomości,
  - status prawny,
  - przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
  - charakterystyka techniczna budynków i budowli,
  - charakterystyka gruntu,
  - sytuacja na lokalnym rynku,
  - inne czynniki cenotwórcze,
- b) dla zabezpieczeń na maszynach i urządzeniach:
  - ogólne przeznaczenie i funkcja w procesie technologicznym/możliwości alternatywnego wykorzystania,
  - charakterystyka techniczna i parametry,
  - warunki eksploatacji i utrzymania,
  - dostępność podobnych maszyn i urządzeń,
  - aktualna sytuacja rynkowa,
  - prognozowane trendy zapotrzebowania na określone maszyny w powiązaniu z sytuacją w sektorach przemysłowych stosujących te maszyny,
- c) dla zabezpieczeń ustanowionych na zapasach:
  - wymagania formalno-prawne dotyczące określonych produktów (np. certyfikat bezpieczeństwa "CE" dla sprzętu elektrycznego, dopuszczenie UDT dla urządzeń pracujących pod ciśnieniem itd.),
  - możliwości sprzedaży,
  - wymagane warunki magazynowania (np. dla materiałów papierowych wrażliwych na wilgoć, materiałów precyzyjnych wrażliwych na zapylenie itp.),
  - ochrona i ubezpieczenia zarówno obiektu magazynowego jak i przechowywanych w nim towarów.

Zabezpieczenia stosowane w ramach obrotu instrumentami pochodnymi. Bank aktywnie zarządza ryzykiem związanym z instrumentami pochodnymi. Ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z zawartych transakcji pochodnych zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów, uwzględniając potencjalny wpływ na wartość ekspozycji zmian parametrów rynkowych. Stosowane porozumienia ramowe z kontrahentami zobowiązują Bank do codziennego monitorowania wartości ekspozycji wobec kontrahenta i wprowadzają konieczność dodatkowego zabezpieczania ekspozycji przez klienta w przypadku wzrostu wartości ekspozycji lub przypadku przekroczenia kwoty limitu. Jednocześnie wspomniane porozumienia ramowe w przypadku naruszenia warunków umowy pozwalają na przedterminowe rozliczenie transakcji z klientem.

Zabezpieczenia na papierach wartościowych wynikające z transakcji buy sell back. Bank przyjmuje zabezpieczenia w postaci papierów wartościowych z tytułu zawartych transakcji buy sell back. W zależności od umowy zabezpieczenie to może być sprzedane lub ponownie zastawione.

Rachunkowość zabezpieczeń. Począwszy od 2011 roku Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej. Jedynym rodzajem ryzyka zabezpieczanym w ramach rachunkowości zabezpieczeń jest ryzyko zmiany stóp procentowych. Na koniec każdego miesiąca Bank dokonuje oceny efektywności stosowanego zabezpieczenia analizując zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego oraz instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczanego ryzyka. Bank zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej części portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową udzielonych przez oddział zagraniczny BRE Banku w Czechach. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych. Pozycją zabezpieczaną jest część portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową, denominowanych w CZK, udzielonych przez oddział zagraniczny BRE Banku w Czechach. Instrumentem zabezpieczającym jest swap stopy procentowej (IRS), zamieniający stałą stopę procentową na zmienną. Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych aktywów oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej.

3.4.3 System ratingowy. Kluczowym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w obszarze korporacyjnym jest system ratingowy, który oparty jest na dwóch podstawowych elementach:

- ratingu dłużnika (PD-rating) - określa prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań (PD - Probability of Default),
- ratingu kredytowym (EL-rating) - określa oczekiwaną stratę (EL, ang. Expected Loss), i bierze pod uwagę zarówno ryzyko związane z klientem (PD) jak i specyfikę transakcji (LGD, ang. Loss Given Default - strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań). EL wyrażone jest w postaci iloczynu $PD \cdot LGD$. Wskaźnik EL wykorzystywany jest głównie na etapie podejmowania decyzji kredytowej.

Rating dostarcza względne miary ryzyka kredytowego zarówno w skali procentowej (PD% i EL%) jak też według umownej skali od 1,0 do 6,5 (PD-rating, EL-rating) dla korporacji (obroty powyżej 30 mln zł) i SME (obroty poniżej

30 mln zł). Kalkulacja PD jest ściśle zdefiniowanym procesem obejmującym siedem elementów, w tym: analizę finansową raportów rocznych, analizę finansową danych śródrocznych, ocenę terminowości składania sprawozdań finansowych, ocenę ryzyk jakościowych, wskaźniki ostrzegawcze, ocenę stopnia integracji grupy dłużnika oraz dodatkowe kryteria uznaniowe. Rating kredytowy oparty o oczekiwaną stratę (EL) powstaje poprzez nałożenie na ocenę ryzyka klienta analizy ryzyka transakcyjnego wynikającego z wielkości zaangażowania (EAD) oraz z charakteru i stopnia zabezpieczenia transakcji zawartych z danym klientem (LGD). EAD jest wielkością bieżącego zaangażowania bilansowego powiększonego o założony stopień wykorzystania zobowiązań pozabilansowych Banku w chwili zaistnienia stanu „default”. LGD wyrażone jako procent EAD jest funkcją możliwej do realizacji wartości zabezpieczeń rzeczowych i finansowych, zależnej od typu oraz wartości zabezpieczenia, typu transakcji oraz współczynnika odzyskania należności z innych źródeł niż zabezpieczenia.

System ratingowy generuje prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań przez kredytobiorców bezpośrednio w postaci PD wyrażonych w procentach na skali ciągłej. Klasy ratingowe tworzone są w oparciu o procedury dzielenia na grupy PD wyrażonego w procentach na podstawie drabinki geometrycznej. W sprawozdawczości zewnętrznej Bank stosuje mapowanie wewnętrznej skali ratingowej PD do ratingów zewnętrznych. Sposób mapowania przedstawiony jest w poniższej tabeli.

Pod-portfel	1				2			3	4				5			6	7		8	
PD rating	1,0 - 1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4 - 2,6	2,8	3	3,2 - 3,4	3,6	3,8	4	4,2 - 4,6	4,8	5	5,2 - 5,4	5,6 - 5,8	Brak ratingu	6,1 - 6,5
S&P	AAA	AA+	AA, AA-	A+, A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B+	B	B-	B-	CCC+	CCC bis CC-	Nie dotyczy	C, D-I, D-II
	Stopień inwestycyjny								Stopień nieinwestycyjny										Default	

W obszarze bankowości detalicznej funkcjonują następujące modele wchodzące w skład systemu ratingowego:

- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący cały portfel detaliczny. W ujęciu tego modelu strata zdefiniowana została jako funkcja zależna od poziomu odzysku ze spłat własnych klienta oraz możliwej, zrealizowanej w postępowaniu egzekucyjnym wartości zabezpieczenia na nieruchomości,
- model współczynnika konwersji kredytowej CCF (Credit Conversion Factor) obejmujący cały portfel obszaru detalicznego. Model ten bazuje na danych historycznych. Współczynnik konwersji kredytowej jest integralną częścią modelu EAD (CCF jako stopień wykorzystania zobowiązań pozabilansowych w dniu zaistnienia defaultu),
- model parametru PD o konstrukcji modułowej integrujący funkcjonujące w obszarze detalicznym modele aplikacyjne, behawioralne oraz bazujące na danych z Biura Informacji Kredytowej (BIK).

Wszystkie modele podlegają cyklicznym przeglądom oraz procesowi walidacji i ocenie zgodności z obowiązującymi regulacjami.

3.4.4 Zasady kalkulacji wartości rezerwy portfelowej (rezerwy na zaistniałe, lecz nieujawnione straty tzw. IBNI - *Incurring But Not Identified Losses*) dla należności korporacyjnych i detalicznych w oparciu o systemy ratingowe.

3.4.4.1 Należności korporacyjne

Rezerwa portfelowa tworzona jest na portfelu kredytowym klientów, którzy nie zostali zaklasyfikowani do kategorii default. Kwota rezerw jest szacunkiem wielkości strat już poniesionych w wyniku zaistnienia zdarzeń ekonomicznych, które na dzień obliczania rezerw nie zostały jeszcze zidentyfikowane przez Bank.

Prawdopodobieństwo ujawnienia się straty jest modelowane regresją logistyczną opartą na wskaźnikach finansowych i danych jakościowych. Model jest kalibrowany na wewnętrznych danych Banku obejmujących kilkuletni okres obserwacji portfela korporacyjnego. W oparciu o istniejący w Banku okres monitoringowy uznano, że 9 miesięcy to średni okres, jaki upływa między zaistnieniem negatywnego zdarzenia ekonomicznego a możliwością jego rejestracji przez Bank, jest to tzw. okres identyfikacji straty (LIP). Zatem w obliczeniach przyjęto horyzont obserwacji parametru PD równy 9 miesięcy a jego wartość uzyskuje się z przeskalowania oryginalnej wartości 12-miesięcznego PD-ratingu pochodzącego z modelu ratingowego dla korporacji. Wielkość poniesionej straty jest założona na poziomie oczekiwanego zaangażowania w przypadku zaistnienia stanu default (EAD) pomnożonego przez LGD (parametr określający stratę na skutek zaniechania regulowania zobowiązań) wyznaczonego przez model LGD / EAD dla korporacji oraz pomnożonego przez PD.

Charakterystyka korporacyjnego systemu ratingowego jako modelu wrażliwego na zmiany cyklu koniunkturalnego (ang. Point-in-Time), jak też uwzględnienie w modelu finansowych danych śródrocznych oraz wskaźników ostrzegawczych w ocenie Zarządu Banku zapewnia adekwatną reakcję wyliczonych kwot rezerw portfelowych na zmieniające się warunki rynkowe.

3.4.4.2 Należności detaliczne

Ekspozycje detaliczne grupowane są, na potrzeby kalkulacji rezerw, w portfele homogeniczne o podobnej charakterystyce ryzyka. Dla każdego z nich wyznaczane są parametry ryzyka (prawdopodobieństwo wystąpienia utraty wartości - PD oraz wysokość potencjalnej straty w przypadku, gdy taka przesłanka zaistnieje - LGD). Wysokość tych parametrów obliczana jest z wykorzystaniem obserwacji historycznych dla poszczególnych portfeli i uzależniona od okresu zaległości. Następnie parametry ryzyka i zamortyzowana wartość ekspozycji kredytowej używane są do wyliczenia wartości rezerwy portfelowej na należności detaliczne.

Przesłanka utraty wartości stosowana jest w procesie kalkulacji rezerwy na należności detaliczne w odniesieniu do poszczególnych transakcji kredytowych, a nie dłużników. Dlatego wystąpienie przesłanki utraty wartości jednego zobowiązania nie skutkuje zakwalifikowaniem wszystkich innych zobowiązań dłużnika jako również obciążonych tą samą przesłanką.

3.4.5 Pomiar utraty wartości Bank dokonuje pomiaru utraty wartości dla ekspozycji kredytowych zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 39. Narzędziem do wyliczania odpisów aktualizujących dla zaangażowań z utratą wartości udzielonych klientom korporacyjnym oraz bankom jest intranetowa aplikacja IMPAIRMENT-Korpo. Proces identyfikacji klientów z utratą wartości i kalkulacji odpisów aktualizacyjnych przebiega następująco:

- określenie przy podejściu indywidualnym wystąpienia przesłanek utraty wartości (loss events), a przy stwierdzeniu utraty wartości, klasyfikacja klienta do kategorii default,
- określenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zarówno z zabezpieczeń jak i z bieżącej działalności klienta,
- kalkulacja utraty wartości uwzględniająca przyszłą wartość szacowanych odzysków zdyskontowanych efektywną stopą procentową,
- ewidencja księgowa odpisów aktualizujących (rezerw celowych).

Przesłanki niewykonania zobowiązania podzielono na twarde przesłanki utraty wartości, których zajście jest jednoznaczne z koniecznością klasyfikacji klienta do kategorii default oraz miękkie przesłanki utraty wartości gdzie zajście danego zdarzenia może, ale nie musi, świadczyć o konieczności klasyfikacji klienta do kategorii default. Analityk kredytowy dokonuje dodatkowej oceny, czy wydarzenie miało istotny negatywny wpływ na zdolność dłużnika do wywiązywania się w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych. Celem wprowadzenia miękkich przesłanek utraty wartości jest zwrócenie uwagi analityków kredytowych, którzy są odpowiedzialni za identyfikację przypadków niewykonania zobowiązania, na sytuacje, które potencjalnie mogą skutkować istotnym zwiększeniem ryzyka kredytowego dłużnika, prowadzącego do niemożności wywiązania się dłużnika w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku.

Lista twardych przesłanek utraty wartości:

- Liczba dni przeterminowania którejkolwiek ekspozycji o charakterze zobowiązania kredytowego dłużnika wynosi powyżej 90 dni oraz kwota przeterminowania przekracza 3 000 zł dla klientów korporacyjnych i 500 zł dla klientów Private Banking.
- Zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną ze zmianą wiarygodności kredytowej dłużnika.
- Dokonanie przez Bank wymuszonej restrukturyzacji ekspozycji, czego następstwem była zmiana harmonogramu obsługi kredytu/transakcji z uwagi na brak możliwości wywiązania się przez dłużnika z umowy kredytowej/transakcji według jej pierwotnych założeń, co doprowadziło do:
  - zmniejszenia zobowiązań finansowych poprzez umorzenie części zobowiązania, lub
  - odroczenia istotnej części spłaty kwoty głównej, odsetek lub (jeżeli dotyczy) prowizji, pod warunkiem, że brak zgody na restrukturyzację skutkowałby opóźnieniem dłużnika w płatności powyżej 90 dni kalendarzowych dotyczącym istotnej części zobowiązania.
- Złożenie przez Bank, podmiot dominujący wobec Banku lub podmiot zależny od Banku wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobnego wniosku w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku.
- Postawienie dłużnika w stan upadłości lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego Banku lub podmiotu zależnego Banku.
- Wypowiedzenie przez Bank umowy w części lub całości i wszczęcie procedur restrukturyzacyjnych /windykacyjnych.
- Oszustwo (defraudacja) ze strony klienta.

Lista miękkich przesłanek utraty wartości jest przygotowana oddzielnie dla każdego z następujących typów podmiotów:

- a) rządów i banków centralnych,
- b) banków,
- c) korporacji, w tym kredytowania specjalistycznego,
- d) jednostek samorządu terytorialnego,
- e) ubezpieczycieli,
- f) funduszy PTE, TFI.

Określenie oddzielnych miękkich przesłanek utraty wartości dla poszczególnych typów podmiotów miało na celu odzwierciedlenie specyfiki działalności poszczególnych podmiotów w procesie identyfikacji przypadków niewykonania zobowiązania.

W przypadku braku wystąpienia przesłanek utraty wartości wobec klienta, w oparciu o prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań (PD - *probability of default*) wyliczana jest rezerwa na zaistniałe, lecz nieujawnione straty (IBNI - *Incurring But Not Identified Losses*).

W części detalicznej Banku wysokość odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości ustalana jest, podobnie jak w części korporacyjnej, z wykorzystaniem systemu IMPAIRMENT. Przyjmuje się, że wystąpiła przesłanka utraty wartości ekspozycji detalicznej, gdy:

- a) wysokość ekspozycji jest większa od 500 PLN i jest ona opóźniona o ponad 90 dni,
- b) transakcja ma charakter wyłudzenia (fraud),
- c) transakcja podlega restrukturyzacji.

Wszystkie przypadki zidentyfikowanej utraty wartości oznaczane są automatycznie w aplikacji, za wyjątkiem kontraktów restrukturyzowanych oraz przypadków wyłudzenia, które rozpoznawane są w drodze analizy indywidualnej. Sposób pomiaru utraty wartości oparty jest na metodzie portfelowej, za wyjątkiem wybranych ekspozycji hipotecznych, w przypadku których wystąpiły zdarzenia determinujące zakwalifikowanie ekspozycji do indywidualnej analizy, zgodnie z obowiązującymi procedurami wewnętrznymi Banku.

Poniższa tabela prezentuje udział procentowy pozycji bilansowych i pozabilansowych Banku, odnoszących się do kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz pokrycia ekspozycji odpisem z tytułu utraty wartości dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Bank (opis modelu ratingu jest przedstawiony powyżej).

Pod-portfel	31.12.2011		31.12.2010	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)
1	41,04	0,08	5,28	0,40
2	24,76	0,10	55,29	0,05
3	12,07	0,24	10,09	0,23
4	10,10	0,57	12,58	0,69
5	1,46	1,51	4,37	1,83
6	0,16	3,01	0,31	3,42
7	0,41	14,77	0,72	10,68
8	5,22	0,63	5,99	-
<i>kategoria default</i>	4,78	51,52	5,37	55,00
Razem	100,00	2,73	100,00	3,28

65,80% portfela kredytów i pożyczek dla zaangażowania bilansowego i pozabilansowego jest klasyfikowane na dwóch najwyższych poziomach wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2010 r. - 60,57%);

W celu odzwierciedlenia ryzyka kredytowego zawartego w instrumentach pochodnych Bank stosuje korektę ich wartości godziwej, która uwzględnia ryzyko kredytowe kontrahenta. Korekta z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta bazuje na oczekiwanej stracie do terminu zapadalności instrumentu i jest wyliczana na bazie klientowskiej. Wartość tej korekty ujęta jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej.

Poniższa tabela prezentuje udział procentowy instrumentów pochodnych stanowiących składnik aktywów finansowych oraz pokrycia ich wartości godziwej odpisem z tytułu utraty wartości dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Bank (opis modelu ratingu jest przedstawiony powyżej).

Pod-portfel	31.12.2011		31.12.2010	
	Wartość godziwa	Pokrycie rezerwą (%)	Wartość godziwa	Pokrycie rezerwą (%)
1	33,25	0,01	27,22	0,02
2	23,85	0,11	35,52	0,13
3	18,70	0,57	1,99	5,73
4	7,04	2,31	12,46	1,27
5	1,73	2,42	1,79	1,36
6	0,29	1,66	-	15,69
7	0,06	0,12	1,72	17,10
8	14,99	-	18,41	-
<i>kategoria default</i>	0,09	-	0,89	-
Razem	100,00	0,34	100,00	0,64

3.4.6 Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

Nie występują w Banku instrumenty finansowe, których maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe byłaby różna od ich wartości bilansowej z wyjątkiem ekspozycji pozabilansowych, o których mowa w Nocie 35.

3.4.7 Kredyty i pożyczki udzielone klientom i bankom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31.12.2011		31.12.2010	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	58 219 937	91,28	49 080 224	91,17
Przeterminowane, bez utraty wartości	2 758 563	4,33	1 948 856	3,62
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	2 798 505	4,39	2 804 912	5,21
Razem brutto	63 777 005	100,00	53 833 992	100,00
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(2 113 013)	3,31	(2 167 970)	4,03
Razem netto	61 663 992	96,69	51 666 022	95,97

W poniższej tabeli przedstawiono należności od banków:

Należności od banków	31.12.2011		31.12.2010	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	5 223 705	100,00	3 732 545	98,30
Przeterminowane, bez utraty wartości	-	-	-	-
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	-	-	64 390	1,70
Razem brutto	5 223 705	100,00	3 796 935	100,00
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(1 027)	0,02	(34 247)	0,90
Razem netto	5 222 678	99,98	3 762 688	99,10

Całkowita kwota rezerw na kredyty i pożyczki z utratą wartości wynosi 2 114 040 tys. zł (31 grudnia 2010 r. - 2 202 217 tys. zł), z czego 1 930 957 tys. zł (31 grudnia 2010 r. - 2 014 346 tys. zł) reprezentuje rezerwy na kredyty i pożyczki udzielone klientom i bankom, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości, a pozostała kwota 182 056 tys. zł reprezentuje rezerwę portfelową (31 grudnia 2010 r. - 187 871 tys. zł). Dalsze informacje dotyczące odpisów z tytułu utraty wartości należności od banków i klientów zostały przedstawione w notach 17 i 21.

91,29% portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom nie należy ani do kategorii należności przeterminowanych ani z utratą wartości (31 grudnia 2010 r. - 91,17%);

W 2011 roku kwota przyznanych kredytów i pożyczek udzielonych klientom Banku wzrosła o 18,5% w porównaniu do końca 2010 roku.

Kredyty i pożyczki nieprzeterminowane, bez utraty wartości

31 grudnia 2011 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni				Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
Pod-portfel	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back				
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom					
1	589 056	27 825 770	27 588 173	58 187	18 157	112 302	-	505 591	-	29 109 063	5 223 705
2	1 479 983	4 285 616	1 659 808	859 503	3 153 825	989 620	-	1 621 423	-	12 389 970	-
3	1 108 757	410 861	105 765	826 148	3 318 782	1 064 191	-	384 133	-	7 112 872	-
4	74 013	-	-	1 415 780	1 046 375	2 498 271	-	268 564	-	5 303 003	-
5	-	-	-	216 761	15 951	440 284	-	22 240	-	695 236	-
6	-	-	-	8 571	1 502	34 766	-	-	-	44 839	-
7	-	-	-	19 503	10 005	37 190	-	-	-	66 698	-
8	6	-	-	741	1 052 374	754 337	1 153 508	-	480 790	3 441 756	-
kategoria default	69	8 225	2 932	20 235	-	27 971	-	-	-	56 500	-
Razem	3 251 884	32 530 472	29 356 678	3 425 429	8 616 971	5 958 932	1 153 508	2 801 951	480 790	58 219 937	5 223 705

31 grudnia 2010 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni				Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
Pod-portfel	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back				
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom					
1	446 203	153 504	6 622	41 545	33 100	159 012	-	111 701	-	945 065	1 960 330
2	1 462 611	27 004 913	24 958 637	473 488	824 491	629 413	-	742 925	-	31 137 841	1 418 457
3	519 121	621 279	99 846	459 512	1 762 773	1 270 149	-	225 752	-	4 858 586	229 138
4	743 889	-	-	1 211 045	907 515	2 233 346	-	190 409	-	5 286 204	82 393
5	-	-	-	372 331	474 691	1 328 054	-	130 420	-	2 305 496	2 597
6	-	-	-	21 321	88 035	64 274	-	-	-	173 630	18 946
7	-	259	259	37 020	2 701	104 337	-	-	-	144 317	20 684
8	39	-	-	-	-	-	3 338 317	-	668 115	4 006 471	-
kategoria default	594	8 223	3 172	43 198	61 665	108 934	-	-	-	222 614	-
Razem	3 172 457	27 788 178	25 068 536	2 659 460	4 154 971	5 897 519	3 338 317	1 401 207	668 115	49 080 224	3 732 545

Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości

Kwoty brutto kredytów i pożyczek, które były przeterminowane, lecz dla których nie rozpoznano utraty wartości, przedstawiono poniżej w podziale na klasy aktywów. Dla kredytów i pożyczek przeterminowanych krócej niż o 90 dni nie rozpoznaje się utraty wartości, chyba, że inne dostępne informacje świadczą o jej wystąpieniu.

31 grudnia 2011 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni				Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back				
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom					
do 30 dni	292 020	978 968	763 266	40 401	1 111	123 050	-	7 667	-	1 443 217	-
od 31 do 60 dni	30 048	259 369	217 357	9 420	-	29 003	-	-	-	327 840	-
od 61 do 90 dni	62 982	233 475	152 781	26 348	-	664 701	-	-	-	987 506	-
Razem	385 050	1 471 812	1 133 404	76 169	1 111	816 754	-	7 667	-	2 758 563	-

31 grudnia 2010 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni				Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back				
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom					
do 30 dni	297 289	811 609	708 809	-	-	5 161	-	-	-	1 114 059	-
od 31 do 60 dni	48 100	152 583	133 442	-	-	122 755	-	-	-	323 438	-
od 61 do 90 dni	49 849	134 983	74 888	-	-	326 527	-	-	-	511 359	-
Razem	395 238	1 099 175	917 139	-	-	454 443	-	-	-	1 948 856	-

Kredyty i pożyczki, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości

Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość netto kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości wyniosła 867 548 tys. zł (31 grudnia 2010 r. - 854 956 tys. zł). Poniżej przedstawiono kwoty brutto kredytów i pożyczek, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości (przed uwzględnieniem przepływów pieniężnych z tytułu posiadanych zabezpieczeń oraz oczekiwanych spłat), w podziale na klasy aktywów.

	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni				Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym:	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back				
			kredyty mieszkaniowe i hipoteczne		udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom					
31 grudnia 2011 r.											
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	496 134	510 259	344 066	375 487	569 332	845 916	-	-	1 377	2 798 505	-
31 grudnia 2010 r.											
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	791 245	351 611	215 228	488 055	454 537	719 464	-	-	-	2 804 912	64 390

Bank charakteryzuje się konserwatywnym podejściem w obszarze weryfikacji wartości zabezpieczeń i ustalania dopuszczalnych poziomów wskaźnika LtV. Polityka w tym zakresie narzuca szczególnie istotne ograniczenia w przypadku transakcji cechujących się wyższą od średniej szkodowością (pożyczki i kredyty konsolidacyjne) oraz/lub zabezpieczanych na nieruchomościach o niskiej płynności (zlokalizowanych na rynkach słabo rozwiniętych).

Finansowy efekt zabezpieczeń

Stan na 31 grudnia 2011 roku	Wartość brutto	Rezerwa utworzona	Rezerwa bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	5 223 705	(1 027)	(5 228)	4 201
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	63 777 005	(2 113 013)	(3 342 946)	1 229 933
Klienci indywidualni:	38 645 611	(860 001)	(1 135 660)	275 659
- Należności bieżące	4 133 068	(523 086)	(547 735)	24 649
- Kredyty terminowe, w tym:	34 512 543	(336 915)	(587 925)	251 010
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	30 834 148	(199 413)	(384 078)	184 665
Klienci korporacyjni:	20 686 101	(1 249 414)	(2 195 449)	946 035
- Należności bieżące	3 877 085	(315 619)	(374 193)	58 574
- Kredyty terminowe:	16 809 016	(933 795)	(1 821 256)	887 461
udzielone dużym klientom	9 187 414	(337 438)	(374 342)	36 904
udzielone średnim i małym klientom	7 621 602	(596 357)	(1 446 914)	850 557
Klienci budżetowi	2 809 618	(3 598)	(11 837)	8 239
Razem dane bilansowe	69 000 710	(2 114 040)	(3 348 174)	1 234 134
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	13 422 886	(26 963)	(96 510)	69 547
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	3 037 588	(3 943)	(20 211)	16 268
Razem dane pozabilansowe	16 460 474	(30 906)	(116 721)	85 815

Stan na 31 grudnia 2010 roku	Wartość brutto	Rezerwa utworzona	Rezerwa bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	3 796 935	(34 247)	(34 247)	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	53 833 992	(2 167 970)	(3 195 272)	1 027 302
Klienci indywidualni:	33 597 904	(1 051 229)	(1 207 001)	155 772
- Należności bieżące	4 358 940	(817 237)	(826 470)	9 233
- Kredyty terminowe, w tym:	29 238 964	(233 992)	(380 531)	146 539
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	26 200 903	(117 927)	(215 423)	97 496
Klienci korporacyjni:	14 828 449	(1 111 707)	(1 977 890)	866 183
- Należności bieżące	3 147 515	(368 350)	(440 414)	72 064
- Kredyty terminowe:	11 680 934	(743 357)	(1 537 476)	794 119
udzielone dużym klientom	4 609 508	(167 278)	(335 400)	168 122
udzielone średnim i małym klientom	7 071 426	(576 079)	(1 202 076)	625 997
Klienci budżetowi	1 401 207	(5 034)	(10 381)	5 347
Razem dane bilansowe	57 630 927	(2 202 217)	(3 229 519)	1 027 302
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	11 026 611	(34 740)	(67 401)	22 365
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	2 463 498	(4 638)	(16 062)	11 424
Razem dane pozabilansowe	13 490 109	(39 378)	(83 463)	33 789

Pozostałe aktywa finansowe

	31.12.2011	31.12.2010
Pozostałe aktywa finansowe brutto, w tym:	207 265	219 611
- nieprzeterminowe	198 110	215 539
- przeterminowe powyżej 90 dni	9 155	4 072
- rezerwy na należności przeterminowane (wielkość ujemna)	(15 619)	(6 800)
Pozostałe aktywa finansowe netto (Nota 27)	191 646	212 811

3.4.8 Instrumenty dłużne: obligacje skarbowe i inne uznane dłużne papiery wartościowe

31 grudnia 2011 r. Rating	Przeznaczone do obrotu oraz aktywa zastawione			Lokacyjne dłużne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione	Razem
	Obligacje rządowe	Bony skarbowe	Pozostałe dłużne		
AAA	-	-	-	-	-
AA- do AA+	-	-	115 769	499 331	615 100
A- do A+	928 520	148	110 508	19 911 802	20 950 978
BBB+ do BBB-	-	-	187 097	262 697	449 794
BB+ do BB-	-	-	172 325	-	172 325
B+ do B-	-	-	12 275	-	12 275
poniżej B-	-	-	-	2	2
bez ratingu	-	-	150 156	-	150 156
Razem	928 520	148	748 130	20 673 832	22 350 630

31 grudnia 2010 r. Rating	Przeznaczone do obrotu oraz aktywa zastawione			Lokacyjne dłużne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione	Razem
	Obligacje rządowe	Bony skarbowe	Pozostałe dłużne		
AAA	-	-	49 201	-	49 201
AA- do AA+	-	-	-	-	-
A- do A+	1 120 056	1 100 918	198 876	18 996 943	21 416 793
BBB+ do BBB-	-	-	67 423	752 727	820 150
BB+ do BB-	-	-	49 780	-	49 780
B+ do B-	-	-	-	-	-
poniżej B-	-	-	-	2	2
bez ratingu	-	-	163 434	-	163 434
Razem	1 120 056	1 100 918	528 714	19 749 672	22 499 360

96,49% inwestycji w dłużne papiery wartościowe uzyskało przynajmniej rating kredytowy: A- (31 grudnia 2010 r. - 95,41%).

Informacja o odpisach z tytułu utraty wartości lokacyjnych dłużnych papierów wartościowych znajduje się w Nocie 22.

3.4.9 Przejęte zabezpieczenia

Bank klasyfikuje przejęte zabezpieczenia jako aktywa przejęte za długi i wycenia zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w pkt 2.17. Aktywa przejęte za długi zaklasyfikowane jako aktywa do zbycia zostaną wystawione na sprzedaż na właściwym dla nich rynku oraz zbyte w najszybszym możliwym terminie. Proces sprzedaży przejętych przez Bank zabezpieczeń jest zorganizowany zgodnie z polityką i procedurami określonymi przez Departament Restrukturyzacji i Windykacji dla poszczególnych rodzajów przejmowanych zabezpieczeń. Polityką Banku jest sprzedaż przejętych aktywów. Do rzadkości należą przypadki zagospodarowania przejętych aktywów na potrzeby własne - czynność taka musi być ekonomicznie uzasadniona i odzwierciedlać pilną potrzebę Banku oraz musi uzyskać każdorazowo aprobatę Zarządu. W 2011 roku Bank nie posiadał żadnych aktywów przejętych jako zabezpieczenia, w tym trudnozbilansowych.

3.5 Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

W celu aktywnego zarządzania ryzykiem koncentracji na kraje Bank:

- przestrzega sformalizowanych procedur mających na celu identyfikację, pomiar oraz monitorowanie tego ryzyka,
- przestrzega sformalizowanych limitów ograniczających ryzyko na kraje oraz zasady postępowania w przypadku przekroczenia tych limitów,
- posiada system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka na kraje, wspierający proces decyzyjny dotyczący zarządzania,
- utrzymuje kontakty z wyselekcjonowaną grupą największych banków o dobrym ratingu, aktywnych w obsłudze transakcji zagranicznych. Na niektórych rynkach, których ryzyko jest trudne do oszacowania, BRE Bank korzysta z usług swoich zagranicznych banków korespondentów, na przykład Commerzbanku, oraz z ubezpieczenia w KUKIE pokrywającego ryzyko ekonomiczne i polityczne.

Ryzyko koncentracji branżowej

W przypadku koncentracji w branżach analizowany jest udział Banku w finansowaniu całego sektora oraz sytuacja klientów Banku na tle kondycji finansowej firm z danej branży. W tym celu Bank korzysta z bazy statystycznej, która poszczególne wskaźniki finansowe każdego z klientów Banku umieszcza w siatce decylowej tego wskaźnika dla danej branży. Pozwala to monitorować ryzyko branżowe portfela Banku w sytuacji, gdy kondycja całej branży podlega, ze względu na czynniki zewnętrzne, szybkim zmianom.

Limity branżowe ustala się dla branż, zdefiniowanych przez Bank zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku, w kwartalnych okresach sprawozdawczych. Monitorowaniu i analizie podlegają wszystkie branże, na które Bank ma zaangażowanie powyżej 800 mln zł, a także dodatkowo wskazane przez Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem. O ile Komitet Kredytowy Zarządu Banku nie postanowi inaczej, ustala się limit zaangażowania Banku w dowolną branżę na poziomie nie wyższym niż:

- 10% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o niskim ryzyku,

- 8% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o średnim ryzyku,
- 6% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o wysokim ryzyku.

W przypadku przekroczenia jakiegokolwiek limitu branżowego lub przewidywania, że taki limit może być przekroczony w następnym okresie sprawozdawczym, wprowadzane są działania zapobiegające przekroczeniu limitów.

Poniższe tabele prezentują strukturę koncentracji zaangażowania bilansowego BRE Banku SA w poszczególne branże.

Struktura koncentracji zaangażowania BRE Banku S.A.

Lp	Branże	Zadłużenie kapitałowe (w tys. zł)	%	Zadłużenie kapitałowe (w tys. zł)	%
		31.12.2011		31.12.2010	
1.	Osoby fizyczne	38 645 611	60,59%	33 597 905	62,41%
2.	Leasing i wynajem	2 803 521	4,40%	1 521 166	2,83%
3.	Administracja publiczna	2 243 161	3,52%	1 297 175	2,41%
4.	Paliwa płynne i gaz ziemny	1 911 876	3,00%	931 103	1,73%
5.	Obsługa nieruchomości	1 401 232	2,20%	1 063 495	1,97%
6.	Budownictwo	1 072 706	1,68%	872 600	1,62%
7.	Pośrednictwo finansowe	997 813	1,56%	424 326	0,79%
8.	Metale	917 646	1,44%	962 531	1,79%
9.	Transport i biura turystyczne	840 325	1,32%	616 527	1,14%
10.	Zarządzanie, consulting, reklama	762 104	1,19%	553 070	1,03%
11.	Drewno i meble	710 255	1,11%	854 057	1,59%
12.	Energetyka i ciepłownictwo	705 033	1,11%	449 742	0,84%
13.	Motoryzacja	661 301	1,04%	538 105	1,00%
14.	Pozostały handel hurtowy	635 155	1,00%	564 578	1,05%
15.	Materiały budowlane	530 042	0,83%	439 804	0,82%
16.	Przemysł mięsny	528 178	0,83%	474 263	0,88%
17.	Telekomunikacja	525 987	0,82%	210 531	0,58%
18.	Chemia i tworzywa sztuczne	512 059	0,80%	438 829	0,82%
19.	Podstawowe artykuły spożywcze	495 326	0,78%	468 155	0,87%

Łączne zaangażowanie Banku w 2011 roku w wyżej wymienione branże (poza osobami fizycznymi) wynosi 28,63% portfela kredytowego (2010 r. - 23,76%). Ryzyko inwestycyjne tych branż (w 3 - stopniowej skali tj.: małe, średnie, wysokie), według stanu na koniec 2011 roku, oszacowane przez doradców ds. ryzyka kredytowego Banku, zostało sklasyfikowane następująco:

Leasing i wynajem	- średnie
Administracja publiczna	- małe
Paliwa płynne i gaz ziemny	- średnie
Obsługa nieruchomości	- średnie
Budownictwo	- średnie
Pośrednictwo finansowe	- małe
Metale	- wysokie
Transport i biura turystyczne	- średnie
Zarządzanie, consulting, reklama	- nd
Drewno i meble	- wysokie
Energetyka i ciepłownictwo	- średnie
Motoryzacja	- wysokie
Pozostały handel hurtowy	- nd
Materiały budowlane	- średnie
Przemysł mięsny	- nd
Telekomunikacja	- średnie
Chemia i tworzywa sztuczne	- średnie
Podstawowe artykuły spożywcze	- nd

W poprzednim roku ryzyko inwestycyjne branż było oceniane w 5 - stopniowej skali tj.: małe, średnie, podwyższone, wysokie i bardzo wysokie, i szacowane w oparciu o opracowania Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową oraz na podstawie rekomendacji analityków branżowych Banku. Według stanu na koniec 2010 roku ryzyko wymienionych wyżej branż było sklasyfikowane następująco:

Leasing i wynajem	- średnie
Administracja publiczna	- małe
Paliwa płynne i gaz ziemny	- średnie
Obsługa nieruchomości	- średnie
Budownictwo	- wysokie
Pośrednictwo finansowe	- małe
Metale	- bardzo wysokie
Transport i biura turystyczne	- wysokie
Zarządzanie, consulting, reklama	- podwyższone
Drewno i meble	- bardzo wysokie
Energetyka i ciepłownictwo	- średnie
Motoryzacja	- wysokie
Pozostały handel hurtowy	- średnie
Materiały budowlane	- podwyższone
Przemysł mięsny	- średnie
Telekomunikacja	- średnie
Chemia i tworzywa sztuczne	- średnie
Podstawowe artykuły spożywcze	- średnie

Ryzyko koncentracji dużych zaangażowań

Celem procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dużych zaangażowań jest bieżący monitoring oraz kontrola zaangażowań pod kątem przestrzegania limitów prawnych. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem przekroczenia regulacyjnych limitów w Banku:

- są ustalane wewnętrzne limity mniejsze niż określone w ustawie Prawo bankowe,
- dla klientów, których zaangażowanie przekracza 5% funduszy własnych, jest wprowadzony proces rezerwacji (pozwoleń) limitów zaangażowań,
- prowadzony jest tygodniowy raporting dotyczący dużych zaangażowań przeznaczony dla uczestników procesów kredytowego i inwestycyjnego.

Działania te mają bezpośredni wpływ na decyzje podejmowane w Banku dotyczące akceptowania zwiększania i podejmowania zaangażowań wobec klientów.

Zaangażowanie wobec jednego kredytobiorcy (włączając banki i brokerów) podlega dalszym ograniczeniom w formie szczegółowych limitów dotyczących narażenia na ryzyko bilansowe i pozabilansowe oraz dziennych limitów ryzyka dostaw dotyczących pozycji takich jak walutowe kontrakty terminowe. Faktyczna ekspozycja na ryzyko jest codziennie porównywana z dopuszczalnym limitem.

Poziomem ekspozycji na ryzyko kredytowe zarządza się poprzez regularną analizę zdolności kredytobiorców oraz potencjalnych kredytobiorców do spłaty odsetek i kapitału oraz, w razie potrzeby, poprzez zmianę limitów kredytowych. Poziomem narażenia na ryzyko kredytowe zarządza się również poprzez uzyskiwanie zabezpieczeń oraz gwarancji.

3.6 Ryzyko rynkowe

Organizując procesy zarządzania ryzykiem rynkowym Bank kieruje się zasadami i wymaganiami określonymi w uchwałach oraz rekomendacjach KNF, które adresują kwestie zarządzania ryzykiem rynkowym, w szczególności Rekomendacjami A oraz I.

Naczelną zasadą organizacji procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest oddzielenie funkcji monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego od funkcji związanych z podejmowaniem i utrzymywaniem otwartych pozycji ryzyka rynkowego. Funkcje monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego są realizowane przez Departament Ryzyka oraz Departament Kontroli Operacji Finansowych w Obszarze Ryzyka Banku, który jest nadzorowany przez Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem, podczas gdy operacyjne zarządzanie pozycjami ryzyka rynkowego odbywa się w Departamencie Rynków Finansowych oraz w Departamencie Skarbu, które podlegają członkowi Zarządu Banku nadzorującemu Obszar Bankowości Inwestycyjnej.

W prowadzonej działalności Bank jest narażony na ryzyko rynkowe, czyli ryzyko niekorzystnej dla Banku zmiany bieżącej wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach Banku następującej w wyniku zmian czynników ryzyka rynkowego - stóp procentowych, kursów walutowych, cen papierów wartościowych, zmienności implikowanych instrumentów opcyjnych, oraz spreadów kredytowych. Bank identyfikuje ryzyko rynkowe na pozycjach zaliczanych do księgi handlowej wycenianych do wartości godziwej (metodą wyceny bezpośredniej lub metodą wyceny z modelu), które może się zmaterializować stratami mającymi swoje odzwierciedlenie w wyniku finansowym Banku. Ponadto Bank przypisuje ryzyko rynkowe pozycjom księgi bankowej niezależnie od zasad kalkulacji wyniku na tych pozycjach stosowanych na potrzeby sprawozdawczości rachunkowej. Miary ryzyka rynkowego pozycji odsetkowych księgi bankowej są wyznaczane modelami wartości bieżącej (NPV - net present

value). Kwantyfikacja ekspozycji na ryzyko rynkowe odbywa się przez pomiar wartości zagrożonej (ang. Value at Risk - VaR), wyznaczanie wartości testów warunków skrajnych, a także analizy scenariuszowe oparte na zachowaniach rynków, które miały miejsce podczas przeszłych kryzysów finansowych. Ryzyko rynkowe, w szczególności ryzyko stóp procentowych księgi bankowej, jest kwantyfikowane również przez wyznaczanie wartości zagrożonego dochodu odsetkowego (ang. Earning at Risk - EaR) dla portfela bankowego.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe decyzjami Komitetu Ryzyka BRE Banku SA ustanawiane są limity VaR oraz limity mające charakter liczb kontrolnych

Wartość zagrożona

W 2011 roku ryzyko rynkowe Banku mierzone wartością zagrożoną VaR (w horyzoncie jednodniowym, na poziomie ufności 97,5%) utrzymywało się na umiarkowanym poziomie w relacji do limitów VaR. Średnia wartość miary VaR dla portfela Banku wynosiła 11,1 mln PLN, a maksymalny poziom VaR wyniósł 14,2 mln PLN. Średnie wykorzystanie limitów wartości zagrożonej dla portfela Departamentu Rynków Finansowych (DFM), składającego się głównie z pozycji portfela handlowego wynosiło 26%, natomiast dla portfela Departamentu Skarbu (DS), którego pozycje są klasyfikowane wyłącznie do portfela bankowego wynosiło 64%. Na wysokość wartości zagrożonej (VaR) miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową - portfele papierów dłużnych, należące głównie do księgi bankowej zarządzane przez Departament Skarbu, a w księdze handlowej, zarządzanej przez Departament Rynków Finansowych, pozycje wynikające z transakcji wymiany stóp procentowych oraz, w drugiej kolejności, portfele instrumentów wrażliwych na zmiany kursów walutowych, takich jak transakcje wymiany walut oraz opcje walutowe.

Poziom VaR dla BRE Banku

w tys. zł	2011 rok				2010 rok			
	31.12.2011	średnia	maksimum	minimum	31.12.2010	średnia	maksimum	minimum
VaR IR	12 157	11 166	14 480	8 219	9 529	7 242	10 411	3 895
VaR FX	229	258	719	29	222	651	2 786	178
VaR EQ	3	30	160	0	25	184	906	2
VaR	12 217	11 118	14 238	8 118	9 423	7 314	10 375	3 951

Testy warunków skrajnych

Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, uzupełniającymi pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych, które pokazują hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli Banku, które nastąpiłyby w skutek wystąpienia tzw. scenariuszy stres testowych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyspecyfikowanych skrajnych wartości w horyzoncie jednodniowym. Bank stosuje równoległe dwie metody przeprowadzania testów warunków skrajnych: jedną, w której scenariusze składają się z dużych, ekstremalnie skorelowanych zmian, jednakowych w każdej grupie, wartości czynników ryzyka, oraz drugą, w której scenariusze zmian czynników ryzyka zostały skonstruowane na podstawie dużych zmian parametrów rynkowych zaobserwowanych w przeszłych rynkowych sytuacjach kryzysowych. Testy warunków skrajnych są przeprowadzane regularnie w trybie dziennym.

Na wartości testu warunków skrajnych kalkulowanego drugą metodą nałożony jest limit, który ma charakter liczby kontrolnej. Średnie wykorzystanie tych limitów wynosiło w 2011 roku na portfelu Departamentu Skarbu (DS) 83% (103,6 mln PLN) - w 2010 roku 49% (59,2 mln PLN), a na portfelu Departamentu Rynków Finansowych (DFM) 19% (14,3 mln PLN) - w 2010 roku 17% (12,9 mln PLN). Spośród tego rodzaju scenariuszy największa potencjalna strata obserwowana była przy dużych zmianach stóp procentowych (głównie stóp krajowych). Dla scenariusza 15% wzrostu poziomu stóp procentowych średnia strata portfela BRE Banku w 2011 roku wyniosłaby 112,1 mln PLN. Realizacja tego scenariusza wzrostu stóp procentowych spowodowałaby w głównej mierze (w części odpowiadającej portfelom Departamentu Skarbu instrumentów dłużnych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży) pomniejszenie kapitałów Banku, a w mniejszym stopniu wpływałaby na rachunek zysków i strat. Na portfelu Departamentu Skarbu średnia potencjalna strata przy tym scenariuszu w 2011 roku wyniosłaby 102,1 mln PLN.

Średnia wartość testu warunków skrajnych, opartych na zaobserwowanych przeszłych sytuacjach kryzysowych, wynosiła w 2011 roku dla portfeli Departamentu Rynków Finansowych 14,6 mln zł (w 2010 roku - 11,7 mln zł), a dla portfeli Departamentu Skarbu 102,4 mln zł (w 2010 roku - 72 mln zł).

3.7 Ryzyko walutowe

Bank jest narażony na wpływ zmian kursów walutowych. Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Banku na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku. Tabele te przedstawiają aktywa i zobowiązania Banku według wartości bilansowej, w podziale walutowym.

31.12.2011	PLN	EUR	USD	CHF	GBP	Inne	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	929 202	57 240	9 160	118	1 729	34 632	1 032 081
Należności od banków	1 908 024	2 399 099	703 524	37 093	28 983	145 955	5 222 678
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 187 489	-	3 846	-	-	-	1 191 335
Pochodne instrumenty finansowe	1 397 947	71 353	24 603	1 355	-	8 762	1 504 020
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	24 880 859	8 878 153	2 352 442	23 985 607	49 251	1 517 680	61 663 992
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	-	-	-	-	-	1 924	1 924
Lokacyjne papiery wartościowe	16 533 018	351	7 991	-	-	536 437	17 077 797
Aktywa zastawione	4 338 332	-	-	-	-	-	4 338 332
Inwestycje w jednostki zależne	545 406	994	-	-	-	30	546 430
Wartości niematerialne	388 763	377	-	-	-	667	389 807
Rzeczowe aktywa trwałe	524 114	6 956	-	-	-	11 340	542 410
Pozostałe aktywa, w tym aktywa podatkowe	370 451	6 386	(13)	1 799	14	5 989	384 626
A k t y w a r a z e m	53 003 605	11 420 909	3 101 553	24 025 972	79 977	2 263 416	93 895 432
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec innych banków	2 776 786	2 016 202	1 210 298	19 183 950	105	93 828	25 281 169
Pochodne instrumenty finansowe	1 762 032	66 678	22 743	638	-	5 280	1 857 371
Zobowiązania wobec klientów	42 467 866	7 302 770	1 402 270	59 852	98 474	2 687 403	54 018 635
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	3 456 200	-	-	3 456 200
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	1 264 276	204 690	75 363	4 361	2 768	47 389	1 598 847
Rezerwy	59 991	1 650	10 590	-	20	53	72 304
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	48 330 951	9 591 990	2 721 264	22 705 001	101 367	2 833 953	86 284 526
Pozycja bilansowa netto	4 672 654	1 828 919	380 289	1 320 971	(21 390)	(570 537)	7 610 906
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	12 268 330	891 562	99 528	-	6 806	156 660	13 422 886
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	2 226 067	558 923	141 826	-	53	110 719	3 037 588

31.12.2010	PLN	EUR	USD	CHF	GBP	Inne	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	2 246 879	38 595	5 577	117	469	49 035	2 340 672
Należności od banków	1 360 394	1 734 630	304 095	2 020	14 266	347 283	3 762 688
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 729 667	1 100	263	-	-	-	1 731 030
Pochodne instrumenty finansowe	1 038 838	99 766	62 728	3 632	-	16 601	1 221 565
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21 876 711	5 107 488	1 511 968	21 864 363	26 121	1 279 371	51 666 022
Lokacyjne papiery wartościowe	19 100 913	80 560	14 101	-	-	-	19 195 574
Aktywa zastawione	1 828 724	-	-	-	-	-	1 828 724
Inwestycje w jednostki zależne	427 345	37 959	-	-	-	26 457	491 761
Wartości niematerialne	378 581	370	-	-	-	1 030	379 981
Rzeczowe aktywa trwałe	514 663	7 517	-	-	-	12 270	534 450
Pozostałe aktywa, w tym aktywa podatkowe	353 142	5 341	22	297	10	7 891	366 703
A k t y w a r a z e m	50 855 857	7 113 326	1 898 754	21 870 429	40 866	1 739 938	83 519 170
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	79	-	-	-	-	79
Zobowiązania wobec innych banków	2 997 018	2 178 680	1 126 648	18 578 614	2	-	24 880 962
Pochodne instrumenty finansowe	1 255 071	59 520	39 939	1 687	-	5 690	1 361 907
Zobowiązania wobec klientów	38 668 117	4 786 461	684 474	37 503	77 786	2 543 902	46 798 243
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	3 010 127	-	-	3 010 127
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	613 653	189 635	26 344	619	3 224	27 361	860 836
Rezerwy	67 424	3 490	4 875	-	19	250	76 058
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	43 601 283	7 217 865	1 882 280	21 628 550	81 031	2 577 203	76 988 212
Pozycja bilansowa netto	7 254 574	(104 539)	16 474	241 879	(40 165)	(837 265)	6 530 958
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	10 050 146	726 950	118 902	81	4 319	126 213	11 026 611
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	1 692 302	604 575	158 038	137	46	8 400	2 463 498

3.8 Ryzyko stopy procentowej

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej funkcje monitoringu i kontroli ryzyka realizowane są przez Departament Ryzyka, nadzorowany przez Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem, a

operacyjne zarządzanie pozycjami ryzyka przez Departament Skarbu, podlegający Dyrektorowi Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej. W ten sposób zapewniona została niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej zajmowaniem pozycji przez Bank.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko wynikające z narażenia wyniku finansowego oraz kapitału banku na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Kierując się rekomendacjami KNF, a w szczególności Rekomendacją G, Bank monitoruje strukturę księgi bankowej zarówno w zakresie niedopasowania terminów przeszacowania, jak również ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta.

Podstawowymi miarami stosowanymi do kontroli ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej są luka niedopasowania terminów przeszacowania oraz liczony na jej bazie dochód odsetkowy narażony na ryzyko (ang. Earning at Risk). Wykonywane są również analizy typu stress test, mające na celu oszacowanie wpływu niekorzystnych zmian stóp procentowych na dochód odsetkowy oraz na wartość ekonomiczną portfela bankowego. Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej kwantyfikowane jest również poprzez miary ryzyka rynkowego - wartość zagrożoną (ang. Value at Risk) oraz testy warunków skrajnych.

Decyzją Komitetu Ryzyka BRE Banku S.A. ekspozycja na ryzyko stopy procentowej jest ograniczona dla portfela bankowego limitami niedopasowania terminów przeszacowania, a także limitami dla ryzyka rynkowego - nałożonymi na wartość zagrożoną (VaR) oraz testy warunków skrajnych. Wykorzystanie tych limitów jest monitorowane i kontrolowane w trybie dziennym.

Dochód odsetkowy narażony na ryzyko

Według stanu na 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku nagła, trwała i o niekorzystnym kierunku zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 p.b. dla wszystkich terminów zapadalności spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego, w okresie 12 miesięcy następujących po dniu bilansowym („EaR”) o:

31.12.2011		31.12.2010	
w mln zł	dla waluty	w mln zł	dla waluty
35,06	PLN	35,83	PLN
2,19	EUR	4,56	EUR
4,50	USD	0,12	USD
18,90	CHF	16,28	CHF
7,63	CZK	5,49	CZK

Do wyliczenia tych wartości przyjęto założenie, że struktura aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w sprawozdaniu według stanu na prezentowane powyżej daty, będzie niezmienna przez okres roku, a Bank nie podejmie żadnych działań w celu zmiany związanej z nimi ekspozycji na ryzyko zmiany stopy procentowej.

Testy warunków skrajnych

Bank przeprowadza również szereg kalkulacji zmian wartości ekonomicznej portfela bankowego o charakterze scenariuszy testu warunków skrajnych. Zmiana wartości ekonomicznej portfela bankowego w wyniku stress testu, który zakłada scenariusz negatywnej zmiany stóp procentowych dla danej waluty o 200 punktów bazowych wynosiła na koniec 2011 roku 375 mln PLN (na koniec 2010 roku 293 mln PLN), a dla portfela instrumentów dostępnych do sprzedaży 333 mln PLN (na koniec 2010 roku 310 mln PLN). Przy kalkulacji tych wartości nie uwzględnia się korelacji pomiędzy walutami oraz zakłada się, że przy małych wartościach stóp, ich spadek nie może osiągnąć wartości mniejszej lub równej zero.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Banku na ryzyko stopy procentowej. Tabele te przedstawiają instrumenty finansowe Banku według wartości bilansowej, w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianego w umowie lub terminu wymagalności.

31.12.2011	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	811 980	-	-	-	-	220 101	1 032 081
Należności od banków	3 982 093	635 903	507 276	-	-	97 406	5 222 678
Papiery wartościowe (przeznaczone do obrotu, lokacyjne oraz aktywa zastawione)	12 358 644	465 491	5 424 295	3 071 699	1 030 501	803 264	23 153 894
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	56 497 985	2 832 249	1 415 089	431 506	4 093	483 070	61 663 992
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	245 036	286 796	677 217	260 730	14 497	341 176	1 825 452
A k t y w a r a z e m	73 895 738	4 220 439	8 023 877	3 763 935	1 049 091	1 945 017	92 898 097
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec innych banków	12 016 415	13 126 153	132 096	-	-	6 505	25 281 169
Zobowiązania wobec klientów	47 214 001	5 091 093	1 087 338	147 939	400 891	77 373	54 018 635
Zobowiązania podporządkowane	1 238 818	2 217 382	-	-	-	-	3 456 200
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	245 932	348 942	950 343	327 333	18 074	1 338 258	3 228 882
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	60 715 166	20 783 570	2 169 777	475 272	418 965	1 422 136	85 984 886
Luka bilansowa	13 180 572	(16 563 131)	5 854 100	3 288 663	630 126		

31.12.2010	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	2 173 759	-	-	-	-	166 913	2 340 672
Należności od banków	2 671 553	630 608	415 383	-	-	45 144	3 762 688
Papiery wartościowe (przeznaczone do obrotu, lokacyjne oraz aktywa zastawione)	11 798 892	2 098 104	2 492 252	5 118 756	991 355	747 730	23 247 089
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	48 421 374	1 541 950	654 002	378 696	931	669 069	51 666 022
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	254 484	225 102	464 130	179 176	16 517	386 568	1 525 977
Aktywa razem	65 320 062	4 495 764	4 025 767	5 676 628	1 008 803	2 015 424	82 542 448
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	79	-	-	-	-	-	79
Zobowiązania wobec innych banków	10 980 806	13 302 957	595 685	-	-	1 514	24 880 962
Zobowiązania wobec klientów	41 828 955	2 984 969	1 125 640	191 279	615 657	51 743	46 798 243
Zobowiązania podporządkowane	1 079 035	1 931 092	-	-	-	-	3 010 127
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	542 305	225 693	629 090	196 416	18 164	591 309	2 202 977
Zobowiązania razem	54 431 180	18 444 711	2 350 415	387 695	633 821	644 566	76 892 388
Luka bilansowa	10 888 882	(13 948 947)	1 675 352	5 288 933	374 982		

3.9 Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności.

Na proces zapewnienia płynności finansowej Banku składają się następujące podprocesy:

- podejmowanie bieżących decyzji biznesowych oraz budowanie, zgodnej ze strategią Banku, struktury bilansu, które wpływają na bieżący i przyszły poziom ekspozycji na ryzyko płynności,
- identyfikacja, pomiar, kontrolowanie i limitowanie ryzyka płynności.

W celu zapewnienia efektywnego procesu zarządzania ryzykiem płynności Zarząd Banku określa adekwatną strukturę organizacyjną oraz deleguje kompetencje na dedykowane jednostki i Komitety. W ramach istniejącego procesu można wyodrębnić obszar zarządzania ryzykiem płynności zarówno na poziomie strategicznym jak i operacyjnym oraz obszar pomiaru i kontroli ryzyka płynności.

Zarządzanie ryzykiem płynności finansowej na poziomie strategicznym realizuje się w Banku poprzez decyzje:

- Komitetu Ryzyka w zakresie:
  - a) akceptacji metod pomiaru ryzyka płynności finansowej i form sprawozdawczości,
  - b) ustalania struktury i wysokości strategicznych limitów ryzyka,
  - c) ustalania struktury i minimalnej wielkości rezerw płynnościowych Banku,
  - d) neutralizacji sytuacji awaryjnej związanej z zagrożeniem utraty płynności,
  - e) ustalania strategii Banku odnośnie struktury aktywów, długu, kapitału oraz zobowiązań i pozycji pozabilansowych,
- Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami w zakresie:
  - a) określania strategii długoterminowego finansowania.

Za monitorowanie i zarządzanie płynnością na poziomie operacyjnym, w ramach zatwierdzonych przez KR limitów, odpowiada Departament Skarbu we współpracy, w obszarze płynności rozliczeniowej, z Departamentem Rozliczeń i Usług Powierniczych w zakresie:

- a) zapewnienia środków do rozliczeń na rachunkach Banku (np. rachunki nostro),
- b) realizacji strategicznych zaleceń ALCO,
- c) kształtowania struktury przyszłych przepływów pieniężnych, w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka,
- d) utrzymywania określonych wielkości portfeli papierów wartościowych (aktywów płynnych), stanowiących zabezpieczenie płynności, w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka,
- e) utrzymywania wielkości innych parametrów na poziomie wyznaczonym przez limity nałożone przez ALCO i Komitet Ryzyka,
- f) realizacji procedur awaryjnych zmierzających do neutralizacji sytuacji awaryjnej związanej z zagrożeniem utraty płynności finansowej.

Odpowiedzialność za pomiar i kontrolę ryzyka płynności należy do Departamentu Ryzyka, który prowadzi bieżący monitoring sytuacji płynnościowej.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności analizie poddawanych jest szereg miar ryzyka, z których podstawową jest luka niedopasowania. Obejmuje ona wszystkie aktywa, pasywa oraz pozycje pozabilansowe Banku dla wszystkich walut w horyzontach czasowych ustalonych przez Bank. Zapewnienie odpowiedniego poziomu płynności

Banku realizowane jest poprzez aktywne zarządzanie strukturą przyszłych przepływów pieniężnych oraz utrzymywaniu nadwyżki płynnościowej adekwatnej do potrzeb płynnościowych, wynikających z aktywności Banku i aktualnej sytuacji rynkowej. W tym celu Bank utrzymuje zapas aktywów płynnych stanowiących zabezpieczenie płynności, dla których istnieje możliwość zastawu bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości. Zgodnie z Uchwałą KNF nr 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, Bank kalkuluje zdefiniowane w Uchwale nadzorcze miary płynności i utrzymuje je powyżej określonych limitów. Ponadto zgodnie z wymogami Uchwały, Bank dokonuje pogłębionej analizy płynności długoterminowej oraz ustala wewnętrzne limity zaangażowania w aktywa długoterminowe. Badana jest również stabilność i struktura źródeł finansowania, w tym poziom osadu i koncentracji dla depozytów terminowych i rachunków bieżących. Dodatkowo Bank przeprowadza analizy zmienności pozycji bilansowych i pozabilansowych, w szczególności otwartych linii kredytowych i limitów w rachunkach.

Ciągłej analizie podlega nie tylko płynność w warunkach normalnych, ale również przy założeniu potencjalnego zagrożenia jej utraty. W celu określenia wytrzymałości Banku na niekorzystne, istotne zdarzenia przeprowadzane są analizy scenariuszowe obejmujące skrajne założenia dotyczące zarówno funkcjonowania rynków finansowych, jak i zjawisk behawioralnych dotyczących klientów Banku. Bank posiada ustalone procedury działania na wypadek zagrożenia utraty płynności finansowej.

Dla potrzeb bieżącego monitorowania płynności Bank kalkuluje wartości urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych. Luka urealniona jest kalkulowana na bazie przepływów kontraktowych (Nota 3.9.1). Urealniane są przede wszystkim przepływy w portfelu depozytów klientów niebankowych, w portfelu kredytów w rachunkach bieżących oraz przepływy portfela kredytów terminowych. Przy kalkulacji miar płynności Bank bierze pod uwagę potencjalne możliwości uzyskania środków finansowych z tytułu upłynienia bądź zastawienia papierów wartościowych należących do Rezerw Płynnościowych Banku.

Wartość urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)		
Przedział czasowy	31.12.2011	31.12.2010
do 3 dni roboczych	7 065	8 854
do 7 dni kalendarzowych	11 222	16 905
do 15 dni kalendarzowych	11 148	17 218
do 1 miesiąca	12 339	18 765
do 2 miesięcy	12 011	18 941
do 3 miesięcy	12 280	19 125
do 4 miesięcy	12 705	18 637
do 5 miesięcy	13 073	18 948
do 6 miesięcy	12 658	19 131
do 7 miesięcy	12 741	19 231
do 8 miesięcy	12 851	19 309
do 9 miesięcy	11 851	19 370
do 10 miesięcy	12 110	19 667
do 11 miesięcy	12 134	19 361
do 12 miesięcy	12 259	17 812

Powyższe wartości należy interpretować jako nadwyżki płynności w wymienionych przedziałach czasowych.

Analizując sytuację płynnościową Banku w okresie kryzysu na rynkach finansowych, należy podkreślić, że:

- W roku 2011 roku płynność i finansowanie Banku pozostawały na adekwatnym do potrzeb poziomie. Struktura finansowania była stabilna. Największy w niej udział miał portfel depozytów bieżących i terminowych klientów niebankowych. Drugim pod względem wielkości źródłem finansowania, był portfel długoterminowych pożyczek od banków (powyżej 1 roku), w tym głównie od Commerzbanku (Nota 28). Wspomniane pożyczki, łącznie z pożyczkami podporządkowanymi (Nota 30) stanowiły podstawowe źródło finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. Uzależnienie BRE Banku od finansowania z Money Market było nieznaczne (<2,5 % całości struktury finansowania) i w całości było konsekwencją pełnienia funkcji „market makera” na rynku transakcji międzybankowych.
- Do finansowania w walutach obcych Bank wykorzystuje średnioterminowe i długoterminowe instrumenty, w tym finansowanie w postaci linii kredytowych zarówno w ramach Grupy Commerzbanku, jak i na rynku międzynarodowym oraz transakcje FX swap. Planowane są również emisje na rynku kapitałowym. Następuje sukcesywne zmniejszanie się należności w CHF wynikające ze stopniowego spłacania się portfela kredytów hipotecznych w tej walucie. Środki uzyskane ze spłaty wspomnianych kredytów są wykorzystywane do pomniejszenia zadłużenia Banku w CHF w stosunku do głównego akcjonariusza Commerzbanku.

- BRE Bank, analizuje ryzyko płynności w trybie dziennym. Dodatkowo biorąc pod uwagę sytuację banków w strefie euro oraz wrażliwość powyższego ryzyka na wszelkie zaburzenia rynkowe, Bank zintensyfikował monitorowanie bieżącej sytuacji płynnościowej. Zwiększona została liczba i zakres analiz, w szczególności typu stress test, których wyniki były regularnie prezentowane i omawiane na posiedzeniach Komitetu ALCO, Komitetu Ryzyka oraz prezentowane Członkom Zarządu Banku.
- W 2011 roku Bank utrzymywał odpowiedni poziom nadwyżki płynnościowej adekwatny do potrzeb wynikających z aktywności Banku i aktualnej sytuacji rynkowej w postaci portfela płynnych papierów skarbowych i pieniężnych, dla których istnieje możliwość zastawu bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.

3.9.1 Przepływy środków pieniężnych z transakcji na niepochodnych instrumentach finansowych

Poniższa tabela zawiera wartości przepływów środków pieniężnych wymaganych do zapłacenia przez Bank, wynikających z zobowiązań finansowych. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności to umowne niezdykontowane przepływy środków pieniężnych.

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności) na dzień 31.12.2011 r.

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec innych banków	3 746 190	390 763	2 870 725	13 779 911	5 556 075	26 343 664
Zobowiązania wobec klientów	46 477 359	4 195 978	1 178 653	399 722	2 433 267	54 684 979
Zobowiązania podporządkowane	1 243 173	7 028	19 887	105 652	2 238 497	3 614 237
Pozostałe zobowiązania	1 122 298	-	-	-	-	1 122 298
Zobowiązania razem	52 589 020	4 593 769	4 069 265	14 285 285	10 227 839	85 765 178
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Aktywa razem	15 494 994	3 293 601	19 519 701	26 308 742	46 859 778	111 476 816
Luka płynności netto	(37 094 026)	(1 300 168)	15 450 436	12 023 457	36 631 939	25 711 638

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności) na dzień 31.12.2010 r.

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banku centralnego	79	-	-	-	-	79
Zobowiązania wobec innych banków	3 775 812	74 072	2 805 425	12 033 597	7 492 253	26 181 159
Zobowiązania wobec klientów	42 012 328	2 577 968	1 267 229	339 072	1 323 278	47 519 875
Zobowiązania podporządkowane	1 083 167	6 779	19 045	101 181	1 976 002	3 186 174
Pozostałe zobowiązania	379 239	58	458	666	70	380 491
Zobowiązania razem	47 250 625	2 658 877	4 092 157	12 474 516	10 791 603	77 267 778
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Aktywa razem	19 980 485	3 113 249	13 528 460	23 209 714	37 487 849	97 319 757
Luka płynności netto	(27 270 140)	454 372	9 436 303	10 735 198	26 696 246	20 051 979

Aktywa, zapewniające realizację wszystkich zobowiązań oraz zobowiązań do udzielenia kredytów, obejmują gotówkę, środki pieniężne w banku centralnym, środki w drodze oraz obligacje skarbowe i inne uznane obligacje, należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W normalnej działalności część z kredytów udzielonych klientom, których umowny termin spłaty przypadał w ciągu roku, zostanie przedłużona.

Ponadto, część dłużnych papierów wartościowych została zastawiona jako zabezpieczenie zobowiązań. Bank mógłby zapewnić środki pieniężne na nieoczekiwane wypływy netto, sprzedając papiery wartościowe oraz korzystając z innych źródeł finansowania, takich jak rynek papierów zabezpieczonych aktywami.

3.9.2 Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowych

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie netto należą:

- pochodne transakcje *futures*,
- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- opcje,
- warranty,
- kontrakty *swap* na stopę procentową (IRS),

- kontrakty *swap* na stopę procentową w walucie obcej (CIRS),
- kontrakty *forward* na papiery wartościowe.

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania finansowe Banku, które będą rozliczone na bazie netto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Ujawnione w tabeli kwoty są zdyskontowanymi umownymi wypływami środków pieniężnych.

31.12.2011

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	8 207	15 169	26 359	2 638	-	52 373
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	663	1 470	8 809	-	-	10 942
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	50 506	252 958	193 313	630 749	134 439	1 261 965
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	-	820	696	199 777	-	201 293
Opcje	5 351	28 403	143 895	12 942	-	190 591
Pochodne transakcje futures	-	1	-	-	-	1
Inne	399	-	631	-	-	1 030
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	65 126	298 821	373 703	846 106	134 439	1 718 195

31.12.2010

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	3 532	5 593	5 330	754	-	15 209
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	4 695	997	1 632	-	-	7 324
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	41 583	86 467	196 608	413 249	45 403	783 310
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	-	6 107	110 851	139 222	-	256 180
Opcje	11 364	24 021	70 707	3 221	9 904	119 217
Pochodne transakcje futures	-	445	-	-	-	445
Inne	602	-	-	-	-	602
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	61 776	123 630	385 128	556 446	55 307	1 182 287

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty *forward* oraz walutowe kontrakty *swap*.

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania/należności finansowe Banku, które będą rozliczone na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2011

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	9 126 237	3 952 184	5 578 434	258 135	-	18 914 990
- wpływy	9 143 395	3 886 216	5 593 960	271 787	-	18 895 358

31.12.2010

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	5 549 902	2 991 684	2 940 830	105 999	-	11 588 415
- wpływy	5 514 714	2 994 451	2 915 314	103 342	-	11 527 821

Kwoty ujawnione w tabeli to niezdyktowane umowne wypływy/wpływy pieniężne.

Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli to nominalne kwoty przepływów pozostające do rozliczenia z tytułu pochodnych walutowych instrumentów finansowych, podczas gdy w Nocie 19 zostały zaprezentowane wartości nominalne wszystkich umownie otwartych transakcji pochodnych.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka płynności pozycji pozabilansowych przedstawiono w nodzie 35.

3.10 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony, lub zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Zgodnie z praktykami rynkowymi Bank wycenia instrumenty finansowe, w których utrzymuje otwarte pozycje, stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, a w nielicznych przypadkach parametrami estymowanymi wewnątrznie przez Bank. Wszystkie otwarte pozycje w instrumentach pochodnych (walutowych i stopy procentowej) są wyceniane odpowiednimi modelami rynkowymi, które są zasilane cenami lub parametrami obserwowalnymi przez rynek. Papiery komercyjne emitentów krajowych są wyceniane z modelu (dyskontowanie przepływów finansowych), który oprócz rynkowej krzywej stóp procentowych używa spreadów kredytowych wyznaczonych wewnątrznie.

Bank przyjął założenie, że wartość godziwa instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej oraz instrumentów o stałej stopie procentowej krótkoterminowych (poniżej 1 roku) jest równa ich wartości bilansowej.

Ponadto Bank przyjął założenie, że szacunkowa wartość godziwa instrumentów o stałym oprocentowaniu powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Czynniki dyskontujące przyjęte do dyskontowania środków pieniężnych dla tych instrumentów finansowych oparte są o krzywą zerokuponową.

W tabeli poniżej przedstawiono podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku według ich wartości godziwej.

	31.12.2011		31.12.2010	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe				
Należności od banków	5 222 678	5 222 676	3 762 688	3 762 687
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	61 663 992	61 671 225	51 666 022	51 657 238
Klienci indywidualni	37 785 610	37 785 561	32 546 675	32 546 419
należności bieżące	3 609 982	3 609 982	3 541 703	3 541 703
kredyty terminowe w tym:	34 175 628	34 175 579	29 004 972	29 004 716
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	30 634 735	30 634 686	26 082 976	26 082 846
Klienci korporacyjni	20 590 195	20 600 965	17 055 059	17 047 652
należności bieżące	3 561 466	3 561 466	2 779 165	2 779 165
kredyty terminowe	15 875 221	15 885 991	10 937 577	10 930 170
- udzielone dużym klientom	8 849 976	8 861 073	4 442 230	4 436 751
- udzielone średnim i małym klientom	7 025 245	7 024 918	6 495 347	6 493 419
transakcje reverse repo /buy sell back	1 153 508	1 153 508	3 338 317	3 338 317
Klienci budżetowi	2 806 020	2 802 532	1 396 173	1 395 052
Inne należności	482 167	482 167	668 115	668 115
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	25 281 169	25 281 169	24 880 962	24 881 459
Zobowiązania wobec klientów	54 018 635	54 057 175	46 798 243	46 773 739
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 122 298	1 122 298	648 111	648 111

Poniżej zaprezentowane są główne założenia i metody wykorzystane przez Bank podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych:

Należności od banków. Wartością godziwą lokat o zmiennym oprocentowaniu oraz lokat o stałym oprocentowaniu poniżej 1 roku jest ich wartość bilansowa.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom są wykazywane w wartości netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Wartość godziwa kredytów i pożyczek udzielonych klientom o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku została wyliczona jako zdyskontowana, w oparciu o krzywą zerokuponową (z uwzględnieniem marży kredytowej), wartość oczekiwanych przyszłych płatności do otrzymania zarówno z tytułu kapitału jak i odsetek. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następować będą w terminach uzgodnionych w umowach. Wartość godziwa kredytów nieregularnych jest równa ich wartości bilansowej netto, która uwzględnia wszelkie

przesłanki wskazujące na utratę wartości kredytów. Tak oszacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek odzwierciedla zmianę w poziomie ryzyka kredytowego od czasu udzielenia kredytu oraz zmiany poziomu stóp procentowych w przypadku kredytów o stałej stopie procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Notowane instrumenty finansowe Banku dostępne do sprzedaży są wyceniane według wartości godziwej. Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na aktywnym rynku ustalana jest przy zastosowaniu krzywej zerokuponowej z uwzględnieniem marży kredytowej. Model wyznaczania marży kredytowej dla nie płynnych papierów komercyjnych przedsiębiorstw został rozszerzony tak, aby bardziej precyzyjnie uwzględnić element kosztu straty nieoczekiwanej.

Zobowiązania finansowe. Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań to:

- Kredyty zaciągnięte
- Depozyty

Wartość godziwa dla powyższych zobowiązań finansowych o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych z tytułu kapitału i odsetek przy zastosowaniu czynnika dyskontującego wyliczonego w oparciu o krzywą zerokuponową.

Bank przyjął, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o zmiennej stopie procentowej lub o stałej stopie procentowej, ale poniżej 1 roku jest równa ich wartości bilansowej.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe związana z pozycjami pozabilansowymi. Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość godziwa gwarancji finansowych wynosiła 4 711 tys. zł (31 grudnia 2010 r. - 4 242 tys. zł). Wartość godziwa pozostałych pozycji pozabilansowych jest równa ich wartości księgowej.

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, które zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku według wartości godziwej.

31.12.2011	W tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
Aktywa finansowe				
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 676 798	928 668	-	748 130
Dłużne*	1 676 798	928 668	-	748 130
Pochodne instrumenty finansowe	1 504 020	6 680	1 497 340	-
Lokacyjne papiery wartościowe	20 930 666	13 403 339	6 591 176	936 151
Dłużne*	20 673 832	13 392 375	6 346 571	934 886
Kapitałowe	256 834	10 964	244 605	1 265
Aktywa finansowe razem	24 111 484	14 338 687	8 088 516	1 684 281
Zobowiązania finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe	1 857 371	296	1 857 075	-
Zobowiązania finansowe razem	1 857 371	296	1 857 075	-

* wartości obejmują aktywa zastawione

Transfery pomiędzy poziomami	Transfer do poziomu 1	Transfer z poziomu 1	Transfer do poziomu 2	Transfer z poziomu 2
Lokacyjne papiery wartościowe	-	-	7	-
Kapitałowe	-	-	7	-

Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3	Dłużne papiery przeznaczone do obrotu	Dłużne lokacyjne papiery wartościowe	Kapitałowe lokacyjne papiery wartościowe
Bilans otwarcia	528 714	752 727	1 236
Zyski i straty	2 913	19 192	36
Ujęte w rachunku zysków i strat	2 913	4 392	-
Ujęte w całkowitych dochodach	-	14 800	36
Zakupy	1 381 497	219 849	-
Wykupy	(2 244 062)	(261 000)	-
Sprzedaże	(11 058 124)	(1 147 831)	-
Emisje	12 111 662	1 353 007	-
Rozliczenia	25 530	(1 058)	-
Bilans zamknięcia	748 130	934 886	1 265

31.12.2010	W tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
Aktywa finansowe				
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	2 749 688	2 220 974	-	528 714
Dłużne*	2 749 688	2 220 974	-	528 714
Pochodne instrumenty finansowe	1 221 565	48 940	1 172 625	-
Lokacyjne papiery wartościowe	20 005 640	11 015 350	8 236 327	753 963
Dłużne*	19 749 672	11 003 023	7 993 922	752 727
Kapitałowe	255 968	12 327	242 405	1 236
Aktywa finansowe razem	23 976 893	13 285 264	9 408 952	1 282 677
Zobowiązania finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe	1 361 907	600	1 361 307	-
Zobowiązania finansowe razem	1 361 907	600	1 361 307	

* wartości obejmują aktywa zastawione

Transfery pomiędzy poziomami	Transfer do poziomu 1	Transfer z poziomu 1	Transfer do poziomu 2	Transfer z poziomu 2
Lokacyjne papiery wartościowe	589	-	113 919	-
Kapitałowe	589	-	113 919	-

W 2010 roku dokonano transferu do poziomu 1 wartości akcji PZU SA, w związku z wejściem spółki na giełdę oraz transferu do poziomu 2 wartości certyfikatów inwestycyjnych BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych.

Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3	Dłużne papiery przeznaczone do obrotu	Dłużne lokacyjne papiery wartościowe	Kapitałowe lokacyjne papiery wartościowe
Bilans otwarcia	767 872	661 251	115 755
Zyski i straty	1 744	11 448	-
Ujęte w rachunku zysków i strat	1 744	-	-
Ujęte w całkowitych dochodach	-	11 448	-
Zakupy	525 058	3 511	-
Wykupy	(763 000)	(75 000)	-
Sprzedaże	(9 902 847)	(263 985)	-
Emisje	9 888 697	415 148	-
Rozliczenia	11 190	354	(11)
Transfery z poziomu 3	-	-	(114 508)
Bilans zamknięcia	528 714	752 727	1 236

Na podstawie stosowanych przez Bank metod ustalania wartości godziwej, aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom 1: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla tego samego instrumentu (bez modyfikacji);
- Poziom 2: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla podobnych instrumentów lub inne metody wyceny, dla których wszystkie istotne dane wejściowe bazują na obserwowalnych danych rynkowych;
- Poziom 3: metody wyceny, dla których przynajmniej jedna istotna dana wejściowa nie bazuje na obserwowalnych danych rynkowych.

Poziom 1

Na dzień 31 grudnia 2011 roku, na poziomie 1 hierarchii wartości Bank wykazał wartość godziwą obligacji rządowych i bonów skarbowych przeznaczonych do obrotu w kwocie 928 668 tys. zł (patrz Nota 18) oraz wartość godziwą lokacyjnych obligacji rządowych i bonów skarbowych w kwocie 13 358 760 tys. zł (31 grudnia 2010 r. odpowiednio: 2 220 974 tys. zł i 10 875 174 tys. zł). Poziom 1 obejmuje również wartość godziwą obligacji emitowanych przez jednostki budżetu terenowego w kwocie 33 615 tys. zł (31 grudnia 2010 r.: 33 503 zł).

W 2010 roku w poziomie 1 ujęta była również wartość godziwa obligacji emitowanych przez banki zagraniczne w kwocie 94 346 tys. zł (31 grudnia 2011 r. 0 zł).

Instrumenty te zostały sklasyfikowane do poziomu 1, ponieważ ich wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Poziom 2

Poziom 2 hierarchii obejmuje w całości wartość godziwą bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w kwocie 6 346 571 tys. zł (31 grudnia 2010 r.: 7 993 922 tys. zł), których wycena oparta jest na modelu NPV (dyskontowania przyszłych przepływów finansowych), który zasilany jest krzywymi stóp procentowych wyznaczonymi w drodze transformacji kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Ponadto do poziomu 2 Bank zalicza wycenę pochodnych instrumentów finansowych, do wyceny których stosowane są modele, zgodne ze standardami i praktykami rynkowymi w tym zakresie, które są zasilane parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków (np. kursami wymiany walut, zmiennościami implikowanymi opcji walutowych, wartościami indeksów i akcji giełdowych) lub parametrami będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (np. krzywe stóp procentowych).

Ponadto poziom 2 obejmuje wartość certyfikatów inwestycyjnych wyemitowanych przez BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych o wartości godziwej 235 258 tys. zł (31 grudnia 2010 r.: 242 405 tys. zł).

Wartość certyfikatów inwestycyjnych została określona przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Ipopema SA, zarządzające BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych, w oparciu o wartość rynkową akcji spółki PZU SA stanowiących jedyne istotne aktywo BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych.

Poziom 3

Na poziomie 3 hierarchii wykazana jest wartość godziwa dłużnych komercyjnych papierów wartościowych emitowanych przez krajowe banki i przedsiębiorstwa (obligacje, listy zastawne i certyfikaty depozytowe) w kwocie 1 683 016 tys. zł (31 grudnia 2010 r.: 1 281 441 tys. zł).

Powyższe instrumenty dłużne zostały zaklasyfikowane do poziomu 3, ponieważ do ich wyceny, oprócz parametrów będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (krzywe stóp procentowych), wykorzystuje się również tzw. spread kredytowy, który jest szacowany przez Bank przy użyciu wewnętrznego modelu ryzyka kredytowego. Model ten wykorzystuje parametry (np. stopy zwrotu z zabezpieczeń, migracje ratingów, zmienności stóp defalutowości), które nie są obserwowane na aktywnych rynkach i w związku z tym zostały wyznaczone na podstawie analiz statystycznych.

W przypadku zwiększenia przyjętych do wyceny spreadów kredytowych o 20 punktów bazowych, wycena dłużnych komercyjnych papierów wartościowych byłaby niższa o 4,0 mln zł.

3.11 Pozostała działalność

Bank świadczy usługi przechowywania aktywów, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. W związku z wykonywaniem tych usług Bank podejmuje decyzje dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Aktywa przechowywane na zasadach powierniczych nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Bank dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Bank przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Bank ocenia czy istnieją jakiegokolwiek dane wskazujące na możliwe do zmierzenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one następują, są poddawane regularnym przeglądom. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych dla portfela kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości uległa zmianie o +/- 10%, to szacowana wielkość utraty wartości kredytów i pożyczek uległaby odpowiednio zmniejszeniu o 89,3 mln zł, lub zwiększeniu o 116,0 mln zł. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek, w przypadku których, utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Kwestia wpływu zmiany warunków rynkowych na wycenę księgi handlowej Banku, (do której zaliczane są między innymi instrumenty pochodne) została przedstawiona w Nocie 3.4.

5. Wynik z tytułu odsetek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Przychody z tytułu odsetek		
Kredyty i pożyczki z uwzględnieniem odwrócenia dyskonta dotyczącego odpisu z tytułu utraty wartości	2 385 276	2 003 143
Lokacyjne papiery wartościowe	827 931	793 803
Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	103 735	112 666
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	91 820	54 511
Pozostałe	10 414	9 549
Przychody z tytułu odsetek, razem	3 419 176	2 973 672
Koszty odsetek		
Z tytułu rozliczeń z bankami i klientami	(1 483 106)	(1 386 512)
Inne pożyczki	(56 045)	(50 157)
Pozostałe	(5 675)	(4 151)
Koszty odsetek, razem	(1 544 826)	(1 440 820)

W 2011 roku przychody z tytułu odsetek związane z aktywami finansowymi, które utraciły wartość, wyniosły 176 526 tys. zł (w 2010 r.: 187 175 tys. zł).

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Przychody z tytułu odsetek		
Od sektora bankowego	390 159	430 375
Od pozostałych podmiotów, w tym:	3 029 017	2 543 297
- od klientów indywidualnych	1 383 031	1 181 660
- od klientów korporacyjnych	891 194	774 059
- od sektora budżetowego	754 792	587 578
Przychody z tytułu odsetek, razem	3 419 176	2 973 672
Koszty odsetek		
Od sektora bankowego	(410 232)	(392 769)
Od pozostałych podmiotów, w tym:	(1 134 594)	(1 048 051)
- od klientów indywidualnych	(580 906)	(648 333)
- od klientów korporacyjnych	(515 242)	(372 746)
- od sektora budżetowego	(38 446)	(26 972)
Koszty odsetek, razem	(1 544 826)	(1 440 820)

6. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	271 488	223 683
Prowizje za obsługę kart płatniczych	351 819	321 626
Prowizje za prowadzenie rachunków	108 941	102 740
Prowizje za realizację przelewów	85 619	78 409
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów zewnętrznych podmiotów finansowych	53 123	58 257
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji oraz operacji dokumentowych	38 756	39 952
Prowizje z działalności powierniczej	16 525	11 972
Pozostałe	68 698	57 411
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	994 969	894 050
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty obsługi i ubezpieczenia kart płatniczych	(176 594)	(187 586)
Koszty prowizji płacone na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów Banku	(84 809)	(86 434)
Uiszczone opłaty maklerskie	(6 032)	(4 493)
Uiszczone pozostałe opłaty	(94 956)	(81 596)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	(362 391)	(360 109)

7. Przychody z tytułu dywidend

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	45 806	19 277
Przychody z tytułu dywidend, razem	45 806	19 277

8. Wynik na działalności handlowej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Wynik z pozycji wymiany	375 062	357 027
Różnice kursowe netto z przeliczenia	345 542	437 799
Zyski z transakcji minus straty	29 520	(80 772)
Wynik na pozostałej działalności handlowej oraz na rachunkowości zabezpieczeń	27 352	35 491
Instrumenty odsetkowe	29 487	17 546
Instrumenty kapitałowe	-	2 173
Instrumenty na ryzyko rynkowe	(1 956)	15 772
Rachunkowość zabezpieczeń, w tym:	(179)	-
- Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych	1 924	-
- Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających	(2 103)	-
Wynik na działalności handlowej, razem	402 414	392 518

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z transakcji spot i kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych. Wynik z operacji instrumentami odsetkowymi obejmuje wynik z tytułu obrotu instrumentami rynku pieniężnego, wynik z kontraktów swap dla stóp procentowych, opcji i innych instrumentów pochodnych. Wynik z operacji instrumentami kapitałowymi obejmuje wycenę oraz wynik z tytułu globalnego obrotu kapitałowymi papierami wartościowymi. Wynik z operacji instrumentami na ryzyko rynkowe obejmuje wynik z kontraktów futures na obligacje, na indeks, opcji na papiery wartościowe, indeksy giełdowe i kontrakty futures, wynik z transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz wynik z kontraktów futures towarowy i swap towarowy.

Począwszy od 2011 roku Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej części portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową udzielonych przez oddziały zagraniczne Banku w Czechach. Instrumentem zabezpieczającym jest Interest Rate Swap zamieniający stałą stopę procentową na zmienną. Ryzyko zmiany stóp procentowych jest jedynym rodzajem ryzyka zabezpieczanym w ramach rachunkowości zabezpieczeń. Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanej oraz instrumentów zabezpieczających zaprezentowany jest w powyższej nocie.

9. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Przychody ze sprzedaży usług	26 498	23 013
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	19 025	16 791
Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	945	1 327
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	408	157
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	1 225	23
Pozostałe	21 496	25 306
Pozostałe przychody operacyjne, razem	69 597	66 617

Przychody ze sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

10. Ogólne koszty administracyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Koszty pracownicze	(615 923)	(550 430)
Koszty rzeczowe	(490 017)	(485 094)
Podatki i opłaty	(21 210)	(19 839)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(47 826)	(20 473)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(5 122)	(4 563)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(1 180 098)	(1 080 399)

Pozycja „Koszty rzeczowe” obejmuje koszt rat leasingu operacyjnego środków trwałych (głównie nieruchomości) w wysokości 26 720 tys. zł (2010: 26 012 tys. zł).

Poniżej przedstawiono koszty pracownicze poniesione za 2011 rok i 2010 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Koszty wynagrodzeń	(497 471)	(449 542)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(71 511)	(63 697)
Wynagrodzenie dotyczące płatności w formie akcji, w tym:	(13 021)	(8 807)
- płatności w formie akcji rozliczane w opcjach na akcje BRE Banku SA	(11 323)	(6 275)
- płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych	(1 698)	(2 532)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(33 920)	(28 384)
Koszty pracownicze, razem	(615 923)	(550 430)

Płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych dotyczą kosztów programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W roku 2010 w pozycji tej ujęto rekompensatę w wysokości 794 736 zł wypłaconą w ramach rozliczenia bonusu za 2008 rok Panu Mariuszowi Grendowiczowi, pełniącemu funkcję Prezesa Banku do 2 sierpnia 2010 roku. Szczegółowe informacje na temat programów motywacyjnych, których dotyczą wynagrodzenia regulowane w formie akcji, znajdują się w Nocie 39 „Zyski zatrzymane”.

11. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	(31 213)	(22 320)
Koszty z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(9 932)	(623)
Przekazane darowizny	(3 242)	(3 105)
Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(2 311)	(1 868)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(443)	(1 513)
Koszty z tytułu spisanych należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	(10)	(21)
Pozostałe koszty operacyjne	(20 405)	(24 123)
Pozostałe koszty operacyjne	(67 556)	(53 573)

W 2011 roku odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania obejmują kwotę 25 644 tys. zł rezerw na ryzyko prawne (2010 r.: 19 058 tys. zł) (Nota 32).

12. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Odpisy netto na należności od banków (Nota 17)	8 257	(11 318)
Odpisy netto na kredyty i pożyczki udzielone klientom (Nota 21)	(336 018)	(572 211)
Odpisy netto na zobowiązania warunkowe wobec klientów (Nota 32)	9 077	21 587
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(318 684)	(561 942)

13. Podatek dochodowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Podatek dochodowy bieżący	(279 736)	(156 383)
Podatek dochodowy odroczony (Nota 33)	3 548	(7 854)
Podatek dochodowy, razem	(276 188)	(164 237)
Zysk przed opodatkowaniem	1 342 200	681 961
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w Polsce w danym roku podatkowym (19%)	(255 018)	(129 573)
Dochody nie podlegające opodatkowaniu	16 591	8 475
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	(33 185)	(25 446)
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	-	(7 013)
Straty oddziałów zagranicznych Banku	(4 576)	(10 680)
Obciążenie podatkowe, razem	(276 188)	(164 237)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk (strata) brutto	1 342 200	681 961
Podatek dochodowy	(276 188)	(164 237)
Efektywna stopa podatkowa	20,58%	24,08%

Informacje na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 33. Podatek dochodowy od dochodów Banku przed opodatkowaniem różni się od jego teoretycznej wysokości, która powstałaby przy zastosowaniu podstawowej stawki opodatkowania jednostki dominującej tak jak to przedstawiono powyżej.

14. Zysk na jedną akcję Zysk na jedną akcję za 12 miesięcy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Podstawowy:		
Zysk netto	1 066 012	517 724
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 093 950	36 679 683
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	25,32	14,11
Rozwodniony:		
Zysk netto zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	1 066 012	517 724
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 093 950	36 679 683
Korekty na:		
- opcje na akcje	39 997	29 642
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	42 133 947	36 709 325
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	25,30	14,10

Zgodnie z MSR 33, Bank sporządza kalkulację tzw. rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowalne warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 39. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane, gdyby nastąpiła realizacja wszystkich opcji na akcje po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

15. Pozostałe dochody całkowite

Ujawnienia efektu podatkowego dotyczącego poszczególnych elementów pozostałych dochodów całkowitych	Rok kończący się 31 grudnia 2011 r.			Rok kończący się 31 grudnia 2010 r.		
	Kwota brutto	Podatek odroczony	Kwota netto	Kwota brutto	Podatek odroczony	Kwota netto
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(4 551)	-	(4 551)	(1 173)	-	(1 173)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	9 745	(2 645)	7 100	267 133	(38 830)	228 303
Dochody całkowite netto, razem	5 194	(2 645)	2 549	265 960	(38 830)	227 130

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące pozostałych dochodów całkowitych netto za lata 2011 i 2010.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(4 551)	(1 173)
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)	1 034	12 409
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)	(6 760)	(13 582)
Reklasyfikacja do zysków/strat zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	1 175	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	7 100	228 303
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	67 599	151 267
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	(63 091)	(28 819)
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach dłużnych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	611	1 079
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych ujęte w roku obrotowym (netto)	9 221	104 776
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych ujęte w roku obrotowym (netto)	(8 328)	-
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach kapitałowych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	1 088	-
Pozostałe dochody całkowite netto	2 549	227 130

W 2011 roku nie wystąpiły czynniki o znaczącym wpływie na zmianę stanu innych pozycji kapitału, poza bieżącą wyceną dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży.

W 2010 roku znaczący wpływ na zmianę stanu innych pozycji kapitału własnego miało przeszacowanie certyfikatów inwestycyjnych BRE GOLD Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, będących w posiadaniu Banku (niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych w roku obrotowym ujęte w kwocie netto 104 075 tys. zł).

Ponadto, kwota niezrealizowanych zysków na instrumentach dłużnych ujętych w 2010 roku wynikała ze wzrostu wyceny portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w 2010 roku w stosunku do wyceny na koniec 2009 roku. Głównym czynnikiem wpływającym na wzrost wyceny był wzrost wartości posiadanych przez Bank zmiennokuponowych papierów skarbowych.

16. Kasa, operacje z bankiem centralnym

	31.12.2011	31.12.2010
Środki pieniężne w kasie (skarbcu)	213 831	166 841
Środki pieniężne w rachunku bieżącym	680 239	2 173 831
Lokaty terminowe	138 011	-
Kasa, operacje z bankiem centralnym, razem (Nota 42)	1 032 081	2 340 672

Na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, BRE Bank SA utrzymuje rezerwę obowiązkową. Średnia arytmetyczna dziennych stanów środków rezerwy obowiązkowej, którą Bank zobligowany jest utrzymać w danym okresie na rachunku bieżącym w NBP wynosiła:

- 1 439 004 tys. zł dla okresu od 30 listopada 2011 roku do 1 stycznia 2012 roku,
- 1 394 153 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2010 roku do 30 stycznia 2011 roku.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. środki rezerwy obowiązkowej w banku centralnym oprocentowane były stawką 4,28% (31 grudnia 2010 r. - 3,38%).

17. Należności od banków

	31.12.2011	31.12.2010
Rachunki bieżące	190 644	136 414
Lokaty w innych bankach do 3-ech miesięcy	2 430 344	1 225 455
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 42)	2 620 988	1 361 869
Kredyty i pożyczki	1 511 382	1 111 373
Lokaty terminowe w innych bankach	158 134	242 009
Transakcje reverse repo / buy sell back	574 506	919 553
Inne należności	358 695	162 131
Należności (brutto) od banków, razem	5 223 705	3 796 935
Rezerwa utworzona na należności od banków (wielkość ujemna)	(1 027)	(34 247)
Należności (netto) od banków, razem	5 222 678	3 762 688
Krótkoterminowe (do 1 roku)	4 917 563	2 790 590
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	305 115	972 098

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

	31.12.2011	31.12.2010
Należności (brutto) od banków polskich	2 420 965	2 652 687
Rezerwa utworzona na należności od banków polskich	(181)	(159)
Należności (brutto) od banków zagranicznych	2 802 740	1 144 248
Rezerwa utworzona na należności od banków zagranicznych	(846)	(34 088)
Należności (netto) od banków, razem	5 222 678	3 762 688

Na dzień 31 grudnia 2011 roku kredyty udzielone bankom o zmiennej stopie wyniosły 1 446 243 tys. zł, a o stałej stopie 65 139 tys. zł (31 grudnia 2010 r.: - kredyty na zmienną stopę - 1 109 184 tys. zł, a na stałą - 2 189 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i na dzień 31 grudnia 2010 roku lokaty w bankach stanowiły lokaty na stałą stopę w kwotach odpowiednio 2 588 478 tys. zł i 1 476 464 tys. zł.

Średnie oprocentowanie lokat w innych bankach oraz kredytów udzielonych innym bankom wynosiło 2,77% (31 grudnia 2010 r.: 1,92%).

Zmiana stanu rezerw na należności od banków przedstawia się następująco:

	31.12.2011	31.12.2010
Stan rezerw na należności od banków na początek okresu	(34 247)	(38 087)
- utworzenie rezerw (Nota 12)	(3 068)	(20 821)
- rozwiązanie rezerw (Nota 12)	11 325	9 503
- różnice kursowe	860	(1 035)
- należności spisane w ciężar rezerw	24 103	16 193
Stan rezerw na należności od banków na koniec okresu	(1 027)	(34 247)

Na dzień 31 grudnia 2011 roku kwota rezerw utworzonych na należności od banków dotyczy w całości należności bez utraty wartości. Na dzień 31 grudnia 2010 roku kwota rezerw obejmowała rezerwy na należności ze zidentyfikowaną utratą wartości, w wysokości 33 181 tys. zł.

18. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa zastawione

	31.12.2011			31.12.2010		
	Przeznaczone do obrotu	Aktywa zastawione	Razem	Przeznaczone do obrotu	Aktywa zastawione	Razem
Dłużne papiery wartościowe	1 191 335	485 463	1 676 798	1 731 030	1 018 658	2 749 688
Emitowane przez rząd	443 205	485 463	928 668	1 202 316	1 018 658	2 220 974
- obligacje rządowe	443 057	485 463	928 520	108 949	1 011 107	1 120 056
- bony skarbowe	148	-	148	1 093 367	7 551	1 100 918
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	748 130	-	748 130	528 714	-	528 714
- obligacje banków	270 866	-	270 866	133 129	-	133 129
- certyfikaty depozytowe	171 134	-	171 134	102 605	-	102 605
- obligacje korporacyjne	287 998	-	287 998	274 886	-	274 886
- listy zastawne	18 132	-	18 132	18 094	-	18 094
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe razem	1 191 335	485 463	1 676 798	1 731 030	1 018 658	2 749 688

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu obejmują papiery wartościowe stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje sell buy back/repo), których wartość rynkowa na 31 grudnia 2011 roku wyniosła 485 463 tys. zł (31 grudnia 2010 r. - 1 018 658 tys. zł). Papiery te są odrębnie prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa zastawione”.

W 2010 roku bony skarbowe obejmowały bony stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje sell buy back/repo), których wartość rynkowa na 31 grudnia 2010 roku wyniosła 7 551 tys. zł. Bony te są odrębnie prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa zastawione”.

19. Pochodne instrumenty finansowe

Bank posiada następujące rodzaje instrumentów pochodnych:

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące nie zrealizowane transakcje spot. **Kontrakty typu futures dla walut i stóp procentowych** to zobowiązania w formie umowy do otrzymania lub zapłacenia określonej wartości netto, zależnie od zmian kursów wymiany walut lub stóp procentowych, bądź do kupna lub sprzedaży waluty obcej lub instrumentu finansowego w ustalonym terminie w przyszłości po ustalonej cenie, określonej na zorganizowanym rynku finansowym. Z uwagi na fakt, że kontrakty futures są zabezpieczone środkami pieniężnymi lub papierami wartościowymi wycenianymi według wartości godziwej, zaś zmiany wartości nominalnej tych kontraktów rozliczane są codziennie w odniesieniu do notowań giełdowych, ryzyko kredytowe jest nieznaczące. **Kontrakty FRA** to kontrakty analogiczne do futures, tyle że negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie teoretycznej kwoty kapitału.

Walutowe i procentowe kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład, oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład, międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych). Z wyjątkiem określonych walutowych kontraktów swap, nie następuje w przypadku tych transakcji zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Banku stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej, proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Bank ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Począwszy od 2011 roku Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej wykorzystując jako instrument zabezpieczający Interest Rate Swap. Rachunkowość zabezpieczeń została opisana w Nocie 20.

Opcje walutowe i procentowe to umowy, na mocy których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też w ustalonym okresie - konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za powzięcie ryzyka walutowego lub ryzyka zmiany stóp procentowych, sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Bankiem a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Bank jest narażony na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Transakcje na ryzyko rynkowe obejmują kontrakty futures i opcje na towary oraz opcje na akcje i indeksy giełdowe.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź, jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu nie pokazują, jaki jest stopień narażenia Banku na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2011				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	6 771 792	6 779 318	103 249	35 486
- Kontrakty FX swap	13 920 750	13 993 242	154 056	275 332
- Kontrakty CIRS	1 457 145	1 517 730	140 256	199 518
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	1 489 253	1 145 147	46 545	5 945
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	23 638 940	23 435 437	444 106	516 281
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie giełdowym	-	-	-	18 213
Razem walutowe instrumenty pochodne	23 638 940	23 435 437	444 106	534 494
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	133 861 508	133 861 508	986 299	1 259 463
- Kontrakty FRA	57 100 000	116 975 000	54 715	54 742
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	198 779	351 143	1 505	1 400
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	191 160 287	251 187 651	1 042 519	1 315 605
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	191 160 287	251 187 651	1 042 519	1 315 605
Transakcje na ryzyko rynkowe	523 888	729 506	17 395	5 034
Razem aktywa/pasywa przeznaczone do obrotu	215 323 115	275 352 594	1 504 020	1 855 133
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	92 553	92 553	-	2 238
- Kontrakty IRS	92 553	92 553	-	2 238
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	92 553	92 553	-	2 238
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa	215 415 668	275 445 147	1 504 020	1 857 371
Krótkoterminowe (do 1 roku)				
	142 047 742	192 176 505	681 966	888 151
Długoterminowe (powyżej 1 roku)				
	73 367 926	83 268 642	822 054	969 220

	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2010				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	8 740 446	8 904 306	32 557	70 013
- Kontrakty FX swap	7 436 717	7 442 983	86 604	102 922
- Kontrakty CIRS	3 884 774	3 994 746	149 500	254 830
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	3 039 570	3 067 923	115 196	59 007
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	23 101 507	23 409 958	383 857	486 772
- Walutowe kontrakty futures	1 251	1 264	12	-
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie giełdowym	-	-	-	42 412
Razem walutowe instrumenty pochodne	23 102 758	23 411 222	383 869	529 184
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	88 074 793	88 074 793	744 718	791 993
- Kontrakty FRA	36 350 000	42 380 000	13 472	14 734
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	387 944	452 344	10 046	9 686
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	124 812 737	130 907 137	768 236	816 413
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	124 812 737	130 907 137	768 236	816 413
Transakcje na ryzyko rynkowe	737 037	1 164 126	69 460	16 310
Razem aktywa/pasywa przeznaczone do obrotu	148 652 532	155 482 485	1 221 565	1 361 907
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa	148 652 532	155 482 485	1 221 565	1 361 907
Krótkoterminowe (do 1 roku)				
	102 552 072	109 748 964	636 615	744 422
Długoterminowe (powyżej 1 roku)				
	46 100 460	45 733 521	584 950	617 485

W obu prezentowanych okresach transakcje na ryzyko rynkowe obejmują wartość godziwą opcji na indeks giełdowy, akcje i inne papiery kapitałowe, kontraktów futures na towary, kontraktów swap na towary.

W ramach pochodnych instrumentów finansowych, Bank wykazał instrumenty pochodne na kwotę 1 215 tys. zł (zobowiązania), które zostały wydzielone ze strukturyzowanych lokat inwestycyjnych (31 grudnia 2010 r.: 9 924 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku Bank nie posiadał żadnych aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

20. Rachunkowość zabezpieczeń

Począwszy od 2011 roku Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej. Jedynym rodzajem ryzyka zabezpieczanym w ramach rachunkowości zabezpieczeń jest ryzyko zmiany stóp procentowych.

Na koniec każdego miesiąca Bank dokonuje oceny efektywności stosowanego zabezpieczenia analizując zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego oraz instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczanego ryzyka.

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej części portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową udzielonych przez oddziały zagraniczne BRE Banku w Czechach. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych.

Pozycje zabezpieczane

Pozycją zabezpieczaną jest część portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową, denominowanych w CZK, udzielonych przez oddziały zagraniczne BRE Banku w Czechach.

Instrumenty zabezpieczające

Instrumentem zabezpieczającym jest Interest Rate Swap, zamieniający stałą stopę procentową na zmienną.

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających

Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych aktywów oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej.

21. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2011	31.12.2010
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym:	38 645 611	33 597 904
- należności bieżące	4 133 068	4 358 940
- kredyty terminowe, w tym:	34 512 543	29 238 964
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	30 834 148	26 200 903
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym:	21 839 609	18 166 766
- należności bieżące	3 877 085	3 147 515
- kredyty terminowe:	16 809 016	11 680 934
- udzielone dużym klientom	9 187 414	4 609 508
- udzielone średnim i małym klientom	7 621 602	7 071 426
- transakcje reverse repo / buy sell back	1 153 508	3 338 317
Kredyty i pożyczki udzielone sektorowi budżetowemu	2 809 618	1 401 207
Inne należności	482 167	668 115
Kredyty i pożyczki (brutto) od klientów	63 777 005	53 833 992
Rezerwa utworzona na należności od klientów (wielkość ujemna)	(2 113 013)	(2 167 970)
Kredyty i pożyczki (netto) od klientów	61 663 992	51 666 022
Krótkoterminowe (do 1 roku)	22 250 530	19 657 541
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	39 413 462	32 008 481

Na dzień 31 grudnia 2011 roku kredyty o zmiennej stopie procentowej wyniosły 63 167 794 tys. zł, a o stałej stopie procentowej wyniosły 609 211 tys. zł (31 grudnia 2010 r. odpowiednio: 50 090 652 tys. zł i 3 743 340 tys. zł). Powyższe wartości odnoszą się do sumy kredytów i pożyczek udzielonych klientom indywidualnym,

korporacyjnym i sektorowi budżetowemu. Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych klientom (z wyłączeniem transakcji reverse repo) wynosiło 4,35% (31 grudnia 2010 r. odpowiednio: 4,28%).

Powyższa nota obejmuje weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym, których wartość stanowi ekwiwalent środków pieniężnych ujętych w Nocie 42.

Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2011	31.12.2010
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie bilansowe brutto	60 978 500	51 029 080
Rezerwy na utratę wartości ekspozycji analizowanych portfelowo	(182 056)	(186 805)
Zaangażowanie bilansowe netto	60 796 444	50 842 275
Należności, które utraciły wartość		
Zaangażowanie bilansowe brutto	2 798 505	2 804 912
Rezerwy na należności, które utraciły wartość	(1 930 957)	(1 981 165)
Zaangażowanie bilansowe netto	867 548	823 747

W czerwcu 2011 roku Bank dokonał sprzedaży części portfela kredytów detalicznych o łącznej wartości nominalnej 621 500 tys. zł. Księgowa wartość brutto sprzedanego portfela wyniosła 449 619 tys. zł, natomiast rezerwy na utratę wartości tego portfela wyniosły 449 511 tys. zł. Wynik brutto na sprzedaży ujęty w wyniku Banku w 2011 roku, po uwzględnieniu kosztów transakcji, wyniósł 89 304 tys. zł.

Zmiana stanu rezerw na utratę wartości kredytów i pożyczek

ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM - ROK 2011	Stan rezerw na 01.01.2011	Utworzenie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Reklasyfikacja i różnice kursowe	Należności spisane w ciężar rezerw	Stan rezerw na 31.12.2011
KLIENCI INDYWIDUALNI	(1 051 229)	(169 067)	9 852	(1 078)	351 521	(860 001)
Należności bieżące	(817 237)	(40 261)	1 545	4	332 863	(523 086)
Kredyty terminowe, w tym:	(233 992)	(128 806)	8 307	(1 082)	18 658	(336 915)
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	(117 927)	(85 353)	-	(1)	3 868	(199 413)
KLIENCI KORPORACYJNI	(1 111 707)	(920 363)	742 102	(23 841)	64 395	(1 249 414)
Należności bieżące	(368 350)	(296 277)	325 133	(774)	24 649	(315 619)
Kredyty terminowe, w tym:	(743 357)	(624 086)	416 969	(23 067)	39 746	(933 795)
Kredyty terminowe udzielone dużym klientom	(167 278)	(300 211)	141 543	(17 923)	6 431	(337 438)
Kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom	(576 079)	(323 875)	275 426	(5 144)	33 315	(596 357)
KLIENCI BUDŻETOWI	(5 034)	(5 320)	6 778	(22)	-	(3 598)
OGÓŁEM ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	(2 167 970)	(1 094 750)	758 732	(24 941)	415 916	(2 113 013)

ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM - ROK 2010	Stan rezerw na 01.01.2010	Utworzenie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Reklasyfikacja i różnice kursowe	Należności spisane w ciężar rezerw	Stan rezerw na 31.12.2010
KLIENCI INDYWIDUALNI	(708 229)	(344 814)	5 829	(4 382)	367	(1 051 229)
Należności bieżące	(586 775)	(232 756)	2 066	(23)	251	(817 237)
Kredyty terminowe, w tym:	(121 454)	(112 058)	3 763	(4 359)	116	(233 992)
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	(40 080)	(73 897)	556	(4 506)	-	(117 927)
KLIENCI KORPORACYJNI	(958 935)	(966 848)	736 072	(5 627)	83 631	(1 111 707)
Należności bieżące	(334 824)	(339 721)	265 858	1 634	38 703	(368 350)
Kredyty terminowe, w tym:	(624 111)	(627 127)	470 214	(7 261)	44 928	(743 357)
Kredyty terminowe udzielone dużym klientom	(108 412)	(171 307)	112 066	(51)	426	(167 278)
Kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom	(515 699)	(455 820)	358 148	(7 210)	44 502	(576 079)
KLIENCI BUDŻETOWI	(2 625)	(11 090)	8 640	41	-	(5 034)
OGÓŁEM ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	(1 669 789)	(1 322 752)	750 541	(9 968)	83 998	(2 167 970)

22. Lokacyjne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione

	31.12.2011			31.12.2010		
	Lokacyjne papiery wartościowe	Aktywa zastawione	Razem	Lokacyjne papiery wartościowe	Aktywa zastawione	Razem
Dłużne papiery wartościowe:	16 820 963	3 852 869	20 673 832	18 939 606	810 066	19 749 672
Notowane, w tym:	16 820 963	3 852 869	20 673 832	18 849 861	810 066	19 659 927
Emitowane przez rząd	9 505 891	3 852 869	13 358 760	10 065 108	810 066	10 875 174
- obligacje rządowe	9 505 891	3 852 869	13 358 760	9 711 309	790 299	10 501 608
- bony skarbowe	-	-	-	353 799	19 767	373 566
Emitowane przez bank centralny	6 346 571	-	6 346 571	7 993 922	-	7 993 922
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	968 501	-	968 501	790 831	-	790 831
- obligacje banków	327 811	-	327 811	94 346	-	94 346
- listy zastawne	607 075	-	607 075	662 982	-	662 982
- obligacje komunalne	33 615	-	33 615	33 503	-	33 503
Nie notowane	-	-	-	89 745	-	89 745
Kapitałowe papiery wartościowe:	256 834	-	256 834	255 968	-	255 968
Notowane	10 964	-	10 964	12 327	-	12 327
Nie notowane	245 870	-	245 870	243 641	-	243 641
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe razem:	17 077 797	3 852 869	20 930 666	19 195 574	810 066	20 005 640
Krótkoterminowe (do 1 roku)	10 046 103	585 763	10 631 866	10 437 808	19 767	10 457 575
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	7 031 694	3 267 106	10 298 800	8 757 766	790 299	9 548 065

Zaprezentowana powyżej wartość kapitałowych papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej obejmuje rezerwy utworzone z tytułu utraty wartości w wysokości 125 tys. zł (31 grudnia 2010 r. - 125 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2011 roku kapitałowe papiery wartościowe nie notowane obejmują wartość godziwą certyfikatów inwestycyjnych BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych w kwocie 235 258 tys. zł (31 grudnia 2010 r. - 242 405 tys. zł).

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła na dzień 31 grudnia 2011 r. 14 153 795 tys. zł, natomiast opartych na stopie zmiennej 6 520 037 tys. zł (31 grudnia 2010 r.: 14 108 005 tys. zł oraz 5 641 667 tys. zł).

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe i bony skarbowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG), lokacyjne obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu w transakcjach sell buy back/repo oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego banku Inwestycyjnego (EBI), które wykazane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w oddzielnej pozycji „Aktywa zastawione” (patrz Nota 36).

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 1994 roku o BFG, na dzień 31 grudnia 2011 roku Bank posiadał papiery skarbowe (obligacje i bony) ujęte w bilansie w kwocie 269 892 tys. zł o wartości nominalnej 268 000 tys. zł (wartość nominalna na 31 grudnia 2010 r. - 203 000 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w NBP.

Zyski i straty z lokacyjnych papierów wartościowych obejmują:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2011	2010
Sprzedaż/wykup przez emitenta aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz udziałów w jednostkach zależnych	68 870	(1 330)
Utrata wartości inwestycji w jednostki zależne	-	12 692
Zyski i straty z lokacyjnych papierów wartościowych, razem	68 870	11 362

W 2011 roku największy wpływ na wielkość pozycji „sprzedaż/wykup aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz udziałów w jednostkach zależnych” miał wynik na sprzedaży udziałów posiadanych przez Bank w spółkach Intermarket Bank AG i Magyar Factor zRt. Transakcja została opisana w Nocie 44 „Przejęcie i zbycie” niniejszego sprawozdania finansowego.

Ponadto pozycja ta obejmuje wynik na likwidacji spółki BRELINVEST Sp. z o.o. FLY 2 Sp. komandytowa.

Zmiana stanu lokacyjnych papierów wartościowych i aktywów

	31.12.2011	31.12.2010
Lokacyjne papiery wartościowe i aktywa zastawione		
Stan na początek okresu	20 005 640	16 145 194
Różnice kursowe	11 442	(2 431)
Zwiększenia	241 820 886	357 351 180
Zmniejszenia (sprzedaż, wykup, umorzenie)	(240 917 443)	(353 754 160)
Zyski/straty z tytułu zmian wartości godziwej	10 141	265 857
Stan na koniec okresu	20 930 666	20 005 640

Zmiana stanu rezerw na utratę wartości lokacyjnych papierów wartościowych i aktywów zastawionych

	31.12.2011	31.12.2010
Rezerwy na kapitałowe papiery wartościowe		
<i>- Notowane</i>		
Stan na początek okresu	(125)	(125)
Stan na koniec okresu	(125)	(125)
Rezerwy na papiery dostępne do sprzedaży razem		
Stan na początek okresu	(125)	(125)
Stan na koniec okresu	(125)	(125)

23. Inwestycje w jednostkach zależnych

31 grudnia 2011 r. (w tys. zł)

Lp.	Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata	Posiadane udziały %	Wartość bilansowa
1.	AMBRESA Sp. z o.o.	Polska	526	5	32	(68)	100,00	588
2.	Aspiro Sp. z o.o.	Polska	49 381	24 182	122 847	7 940	100,00	22 900
3.	BRE Bank Hipoteczny SA	Polska	4 510 572	4 121 386	251 309	20 878	100,00	52 103
4.	BRE Corporate Finance SA	Polska	3 365	388	6 696	(188)	100,00	3 532
5.	BRE Finance France SA	Francja	737	119	2	(94)	99,98	993
6.	BRE Holding Sp. z o.o.	Polska	465 944	40	15 589	14 374	100,00	284 123
7.	BRE Systems Sp. z o.o.	Polska	126	136	37	(89)	100,00	50
8.	BRE Ubezpieczenia TUIR S.A.	Polska	291 303	194 612	188 867	43 966		26 353
9.	BRE Wealth Management SA	Polska	26 679	3 463	26 236	8 827	100,00	12 000
10.	Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o.	Polska	69 706	33 614	44 684	531	100,00	31 072
11.	Dom Inwestycyjny BRE Banku SA	Polska	776 487	697 038	142 146	26 824	100,00	26 719
12.	Garbary Sp. z o.o.	Polska	49 047	8 623	475	(3 296)	100,00	56 384
13.	Tele -Tech Investment Sp. z o.o.	Polska	75 527	75 595	11 629	(165)	100,00	50
14.	TRANSFINANCE a.s.	Czechy	340 864	294 759	26 789	2 847	100,00	29 563
								546 430

BRE Bank SA

Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2011 rok

(w tys. zł)

31 grudnia 2010 r. (w tys. zł)

Lp.	Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata	Posiadane udziały %	Wartość bilansowa
1.	AMBRESA Sp. z o.o.	Polska	593	5	20	(97)	100,00	588
2.	Aspiro Sp. z o.o.	Polska	39 795	22 536	113 107	7 546	100,00	22 900
3.	BRE Bank Hipoteczny SA	Polska	4 100 931	3 732 564	226 747	30 855	100,00	52 103
4.	BRE Corporate Finance SA	Polska	4 276	1 112	9 196	1 402	100,00	3 532
5.	BRE Finance France SA	Francja	737	93	-	(74)	99,98	891
6.	BRE Holding Sp. z o.o.	Polska	370 769	27	876	523	100,00	193 334
7.	BRE Systems Sp. z o.o.	Polska	170	137	3 578	(1 946)	100,00	50
8.	BRE Ubezpieczenia TUIR S.A.	Polska	192 656	139 931	212 080	31 269	100,00	26 353
9.	BRE Wealth Management SA	Polska	22 650	3 936	20 996	8 649	100,00	12 000
10.	BRELINVEST Sp. z o.o. Fly 2 Sp. komandytowa	Polska	12 679	2	13 558	11 679	99,84	2 260
11.	Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o.	Polska	96 961	61 400	46 022	2 898	100,00	31 072
12.	Dom Inwestycyjny BRE Banku SA	Polska	784 045	711 571	140 262	29 849	100,00	26 719
13.	Garbary Sp. z o.o.	Polska	46 501	2 781	208	(2 136)	100,00	56 384
14.	Intermarket Bank AG	Austria	1 010 925	864 228	69 693	5 706	56,24	37 068
15.	Magyar Factor zRt.	Węgry	160 767	133 596	17 149	2 075	78,12	7 813
16.	Tele -Tech Investment Sp. z o.o.	Polska	61 081	60 984	4 611	(174)	100,00	50
17.	TRANSFINANCE a.s.	Czechy	321 558	281 660	22 578	(6 578)	78,12	18 644
								491 761

Ponadto na dzień 31 grudnia 2011 roku i na dzień 31 grudnia 2010 roku Bank posiadał 100% certyfikatów inwestycyjnych BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych, których wartość została ujęta w Nocie 22 „Lokacyjne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione”. Głównym aktywem funduszu jest pakiet akcji PZU SA posiadany wcześniej bezpośrednio przez Bank.

Zmiana stanu inwestycji w jednostki zależne:

	31.12.2011	31.12.2010
Inwestycje w jednostki zależne		
Stan na początek okresu	491 761	480 709
Różnice kursowe	(4 455)	(1 640)
Zwiększenia (zakup)	107 130	22 252
Zmniejszenia (sprzedaż)	(48 006)	(22 252)
Odpisy/odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości	-	12 692
Stan na koniec okresu	546 430	491 761

W 2011 roku pozycja zwiększenia dotyczy podwyższenia udziałów w spółce BRE Holding Sp. z o.o. (BRE Holding) oraz zakupu akcji spółki Transfinance a.s.

W dniu 31 stycznia 2011 roku, na podstawie umowy z dnia 26 stycznia 2011 roku, spółka BRE Holding dokonała zakupu od spółki Commerz Real, w 100% zależnej od Commerzbank AG, 49,99% udziałów w spółce BRE Leasing Sp. z o.o. W związku z powyższą transakcją, w dniu 27 stycznia 2011 roku, nastąpiło podwyższenie kapitałów w Spółce o kwotę 67 276 tys. zł i wszystkie nowe udziały zostały objęte przez BRE Bank.

Ponadto, w dniu 28 lipca 2011 roku, w związku z transakcją opisaną w Nocie 44, spółka BRE Holding dokonała zakupu od spółki Intermarket Bank AG 50% udziałów w spółce BRE Faktoring SA (poprzednio Polfactor SA). W związku z transakcją zakupu, w dniu 4 kwietnia 2011 roku nastąpiło podwyższenie kapitałów w BRE Holding i wszystkie nowe udziały zostały objęte przez BRE Bank.

Dodatkowo, w wyniku finalizacji transakcji opisananej w Nocie 44, BRE Bank nabył od spółki Intermarket Bank AG 50% udziałów w spółce Transfinance a.s., stając się jedynym właścicielem spółki.

W 2010 roku pozycje zakup i sprzedaż dotyczą podniesienia kapitału w spółce BRE Holding Sp. z o.o. poprzez wniesienie aportem udziałów w spółce BRE.locum SA.

24. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

W 2011 roku i na koniec 2010 roku Bank nie posiadał udziałów w jednostkach stowarzyszonych.

25. Wartości niematerialne

	31.12.2011	31.12.2010
Koszty zakończonych prac rozwojowych	711	1 369
Patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	280 458	305 414
- oprogramowanie komputerowe	214 607	252 063
Inne wartości niematerialne	8 895	9 907
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	99 743	63 291
Wartości niematerialne, razem	389 807	379 981

Zmiana stanu wartości niematerialnych

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2011 roku do 31.12.2011 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Nabyte patenty, licencje i podobne wartości, w tym:		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartości niematerialne razem
			nabyte oprogramowanie komputerowe			
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2011 r.	31 774	704 330	546 296	14 815	63 291	814 210
Zwiększenia z tytułu	-	73 017	32 613	2	83 810	156 829
- zakupu	-	35 543	-	2	66 318	101 863
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	33 172	28 558	-	-	33 172
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	-	13 275	13 275
- innych zwiększeń	-	4 302	4 055	-	4 217	8 519
Zmniejszenia z tytułu	(4 054)	(45 697)	(13 390)	-	(47 358)	(97 109)
- likwidacji	-	(45 697)	(13 390)	-	-	(45 697)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(33 172)	(33 172)
- innych zmniejszeń	(4 054)	-	-	-	(14 186)	(18 240)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2011 r.	27 720	731 650	565 519	14 817	99 743	873 930
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2011 r.	(30 405)	(398 916)	(294 233)	(4 908)	-	(434 229)
Amortyzacja za okres z tytułu	3 396	(52 276)	(56 679)	(1 014)	-	(49 894)
- odpisów	(237)	(94 190)	(66 437)	(1 014)	-	(95 441)
- innych zwiększeń	-	(3 783)	(3 632)	-	-	(3 783)
- likwidacji	-	45 697	13 390	-	-	45 697
- innych zmniejszeń	3 633	-	-	-	-	3 633
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2011 r.	(27 009)	(451 192)	(350 912)	(5 922)	-	(484 123)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2011 r.	711	280 458	214 607	8 895	99 743	389 807

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2010 roku do 31.12.2010 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Nabyte patenty, licencje i podobne wartości, w tym:		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartości niematerialne razem
			nabyte oprogramowanie komputerowe			
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2010 r.	31 774	666 514	518 789	4 816	55 060	758 164
Zwiększenia z tytułu	-	55 569	42 774	9 999	59 800	125 368
- zakupu	-	5 468	414	9 999	48 693	64 160
- przejścia ze środków trwałych w budowie	-	178	-	-	-	178
- przejścia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	49 923	42 360	-	35	49 958
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	-	10 862	10 862
- innych zwiększeń	-	-	-	-	210	210
Zmniejszenia z tytułu	-	(17 753)	(15 267)	-	(51 569)	(69 322)
- likwidacji	-	(17 244)	(14 864)	-	-	(17 244)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(49 958)	(49 958)
- innych zmniejszeń	-	(509)	(403)	-	(1 611)	(2 120)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2010 r.	31 774	704 330	546 296	14 815	63 291	814 210
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2010 r.	(29 864)	(327 364)	(244 415)	(4 815)	-	(362 043)
Amortyzacja za okres z tytułu	(541)	(71 552)	(49 818)	(93)	-	(72 186)
- odpisów	(541)	(88 806)	(64 682)	(93)	-	(89 440)
- likwidacji	-	17 244	14 864	-	-	17 244
- innych zmniejszeń	-	10	-	-	-	10
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2010 r.	(30 405)	(398 916)	(294 233)	(4 908)	-	(434 229)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2010 r.	1 369	305 414	252 063	9 907	63 291	379 981

26. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2011	31.12.2010
Środki trwałe, w tym:	477 403	495 340
- grunty	1 733	1 733
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	186 473	190 757
- urządzenia	112 535	104 477
- środki transportu	31 416	36 661
- pozostałe środki trwałe	145 246	161 712
Środki trwałe w budowie	65 007	39 110
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	542 410	534 450

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych:

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2011 do 31.12.2011 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2011 r.	1 733	311 172	481 832	54 832	386 562	39 246	1 275 377
Zwiększenia z tytułu	-	896	47 744	5 025	23 654	66 321	143 640
- zakupu	-	162	25 345	-	5 085	65 453	96 045
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	734	21 553	-	16 400	-	38 687
- innych zwiększeń	-	-	846	5 025	2 169	868	8 908
Zmniejszenia z tytułu	-	-	(12 916)	(5 477)	(12 613)	(40 424)	(71 430)
- sprzedaży	-	-	(4 350)	(50)	(3 816)	-	(8 216)
- likwidacji	-	-	(8 566)	-	(8 793)	-	(17 359)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(38 687)	(38 687)
- innych zmniejszeń	-	-	-	(5 427)	(4)	(1 737)	(7 168)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2011 r.	1 733	312 068	516 660	54 380	397 603	65 143	1 347 587
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2011 r.	-	(68 729)	(377 355)	(18 171)	(224 719)	-	(688 974)
Amortyzacja za okres z tytułu	-	(5 180)	(26 770)	(4 793)	(27 507)	-	(64 250)
- odpisów	-	(5 180)	(39 060)	(7 651)	(37 745)	-	(89 636)
- innych zwiększeń	-	-	(293)	-	(671)	-	(964)
- sprzedaży	-	-	4 143	49	3 440	-	7 632
- likwidacji	-	-	8 440	-	7 469	-	15 909
- innych zmniejszeń	-	-	-	2 809	-	-	2 809
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2011 r.	-	(73 909)	(404 125)	(22 964)	(252 226)	-	(753 224)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2011 r.	-	(51 686)	-	-	(131)	(136)	(51 953)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2011 r.	-	(51 686)	-	-	(131)	(136)	(51 953)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2011 r.	1 733	186 473	112 535	31 416	145 246	65 007	542 410

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2010 roku do 31.12.2010 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2010 r.	1 733	308 473	471 971	48 837	373 354	40 305	1 244 673
Zwiększenia z tytułu	-	7 913	35 090	7 775	21 254	44 978	117 010
- zakupu	-	-	16 773	-	3 891	43 336	64 000
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	7 913	18 235	-	17 332	-	43 480
- innych zwiększeń	-	-	82	7 775	31	1 642	9 530
Zmniejszenia z tytułu	-	(5 214)	(25 229)	(1 780)	(8 046)	(46 037)	(86 306)
- sprzedaży	-	(5 214)	(523)	-	(845)	-	(6 582)
- likwidacji	-	-	(24 626)	-	(6 758)	(204)	(31 588)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(43 480)	(43 480)
- przekazania na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	(178)	(178)
- innych zmniejszeń	-	-	(80)	(1 780)	(443)	(2 175)	(4 478)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2010 r.	1 733	311 172	481 832	54 832	386 562	39 246	1 275 377
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2010 r.	-	(64 285)	(360 466)	(11 505)	(194 718)	-	(630 974)
Amortyzacja za okres z tytułu	-	(4 444)	(16 889)	(6 666)	(30 001)	-	(58 000)
- odpisów	-	(5 708)	(41 781)	(7 409)	(34 354)	-	(89 252)
- innych zwiększeń	-	-	(3)	-	(27)	-	(30)
- sprzedaży	-	1 264	484	-	717	-	2 465
- likwidacji	-	-	24 395	-	3 554	-	27 949
- innych zmniejszeń	-	-	16	743	109	-	868
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2010 r.	-	(68 729)	(377 355)	(18 171)	(224 719)	-	(688 974)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2010 r.	-	(54 806)	(175)	-	(2 718)	(136)	(57 835)
- zmniejszenie	-	3 120	175	-	2 587	-	5 882
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2010 r.	-	(51 686)	-	-	(131)	(136)	(51 953)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2010 r.	1 733	190 757	104 477	36 661	161 712	39 110	534 450

Wartość środków transportu w całości objęta jest umową leasingu finansowego

Wartość odzyskiwalną środków trwałych dotkniętych utratą wartości stanowi cena netto sprzedaży określona na podstawie ceny rynkowej podobnego aktywa.

27. Inne aktywa

	31.12.2011	31.12.2010
Inne aktywa, w tym:	321 432	304 412
- dłużnicy	189 563	211 519
- rozrachunki międzybankowe	2 083	1 292
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	65 824	65 364
- przychody do otrzymania	61 388	23 124
- zapasy	2 574	3 113
Inne aktywa, razem	321 432	304 412
Krótkoterminowe (do 1 roku)	196 856	220 328
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	124 576	84 084

Na dzień 31 grudnia 2011 roku powyższa nota zawiera aktywa finansowe w kwocie 191 646 tys. zł (31 grudnia 2010 r.: 212 811 tys. zł).

28. Zobowiązania wobec innych banków

	31.12.2011	31.12.2010
Środki na rachunkach bieżących	1 880 538	1 133 692
Depozyty terminowe	1 395 273	1 149 498
Kredyty i pożyczki otrzymane	20 719 089	20 360 624
Transakcje repo / sell buy back	1 173 097	2 047 864
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	73 865	167 782
Zobowiązania w drodze	6 505	1 514
Pozostałe	32 802	19 988
Zobowiązania wobec innych banków, razem	25 281 169	24 880 962
Krótkoterminowe (do 1 roku)	6 734 909	6 319 805
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	18 546 260	18 561 157

Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość depozytów terminowych od innych banków o stałym oprocentowaniu wynosiła 510 162 tys. zł, a o zmiennym oprocentowaniu 885 111 tys. zł (31 grudnia 2010 rok odpowiednio: 356 439 tys. zł i 793 059 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i na dzień 31 grudnia 2010 roku kredyty i pożyczki otrzymane od banków były oprocentowane zmienną stopą procentową.

Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów otrzymanych od banków w 2011 roku wynosiło 1,55% (31 grudnia 2010 r. - 1,46%).

BRE Bank nie dostarczył zabezpieczeń kredytów innym bankom. Bank nie zarejestrował żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu pożyczek zaciągniętych.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku, poza zobowiązaniami wobec innych banków, Bank posiadał zobowiązanie wobec banku centralnego w kwocie 79 tys. zł.

29. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2011	31.12.2010
Klienci indywidualni:	26 462 410	24 308 392
Środki na rachunkach bieżących	16 722 827	14 938 701
Depozyty terminowe	9 698 858	9 339 901
Inne zobowiązania (z tytułu)	40 725	29 790
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	33 150	23 984
- pozostałe	7 575	5 806
Klienci korporacyjni:	27 028 221	21 562 952
Środki na rachunkach bieżących	11 098 555	10 075 280
Depozyty terminowe	11 716 136	7 875 327
Kredyty i pożyczki otrzymane	1 848 575	473 606
Transakcje repo	1 818 532	2 708 164
Inne zobowiązania (z tytułu)	546 423	430 575
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	475 201	375 208
- pozostałe	71 222	55 367
Klienci sektora budżetowego:	528 004	926 899
Środki na rachunkach bieżących	447 481	896 406
Depozyty terminowe	64 783	22 141
Inne zobowiązania (z tytułu)	15 740	8 352
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	18	-
- pozostałe	15 722	8 352
Zobowiązania wobec klientów, razem	54 018 635	46 798 243
Krótkoterminowe (do 1 roku)	51 452 115	45 275 564
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 566 520	1 522 679

Na dzień 31 grudnia 2011 roku większość depozytów przyjętych od klientów indywidualnych i korporacyjnych stanowiły depozyty na stałą stopę procentową. Średnie oprocentowanie zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem transakcji repo) wynosiło 2,52% (31 grudnia 2010 r. - 2,43%).

Na dzień 31 grudnia 2011 kwota kredytów i pożyczek otrzymanych obejmuje kredyt otrzymany z EBI w kwocie 1 848 575 tys. zł (31 grudnia 2010 r. - 396 030 tys. zł). Zabezpieczeniem kredytu są obligacje rządowe, które są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w oddzielnej pozycji „Aktywa zastawione” (patrz Nota 36).

30. Zobowiązania podporządkowane

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2011 r.						
- Commerzbank AG	400 000	CHF	3M LIBOR + 0,7%*	0,75	08.03.2017	1 454 048
- Commerzbank AG	80 000	CHF	3M LIBOR + 1,4%**	1,45	nieokreślony	290 805
- Commerzbank AG	120 000	CHF	3M LIBOR + 1,5%***	1,55	18.12.2017	436 221
- Commerzbank AG	170 000	CHF	3M LIBOR + 2,2%****	2,23	nieokreślony	620 832
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 4,0%	4,05	nieokreślony	327 181
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 2,5%	2,55	24.06.2018	327 113
						3 456 200

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2010 r.						
- Commerzbank AG	400 000	CHF	3M LIBOR + 0,7%*	0,87	08.03.2017	1 266 293
- Commerzbank AG	80 000	CHF	3M LIBOR + 1,4%**	1,57	nieokreślony	253 244
- Commerzbank AG	120 000	CHF	3M LIBOR + 1,5%***	1,67	18.12.2017	379 879
- Commerzbank AG	170 000	CHF	3M LIBOR + 2,2%****	2,38	nieokreślony	540 776
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 4,0%	4,17	nieokreślony	285 015
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 2,5%	2,67	24.06.2018	284 920
						3 010 127

* marża w wysokości 0,7% obowiązuje dla pierwszych pięciu lat. Dla następnych pięciu lat obowiązywać będzie marża w wysokości 1,2%.

** marża w wysokości 1,4% obowiązuje dla pierwszych dziesięciu lat. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 3,4%.

***marża w wysokości 1,5% obowiązuje dla pierwszych pięciu lat. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 2,0%.

**** marża w wysokości 2,2% obowiązuje dla pierwszych dziesięciu lat. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 4,2%.

W 2011 roku i w 2010 roku Bank nie odnotował żadnych opóźnień w płatnościach rat odsetkowych, ani nie naruszył żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

Zobowiązania podporządkowane obejmują wartość emisji obligacji podporządkowanych o nieokreślonym terminie wymagalności. W kalkulacji współczynnika wypłacalności środki pozyskane z emisji zostały uwzględnione w funduszach własnych Banku. Bank uzyskał zgody KNF na zaliczenie kwot pochodzących z emisji do kapitału uzupełniającego.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	31.12.2011	31.12.2010
Stan na początek okresu	3 010 127	2 631 951
- zwiększenia (emisja obligacji)	-	50 153
- zmniejszenia (spłata, wcześniejszy wykup)	-	(51 222)
- różnice kursowe	446 958	379 245
- inne zmiany	(885)	-
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	3 456 200	3 010 127
Krótkoterminowe (do 1 roku)	4 565	4 422
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	3 451 635	3 005 705

31. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2011	31.12.2010
Pozostałe zobowiązania (z tytułu)		
- zobowiązania z tytułu podatków	16 313	8 891
- rozrachunki międzybankowe	765 326	349 236
- wierzyciele	214 390	146 453
- bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	142 582	152 422
- przychody przyszłych okresów	75 177	75 727
- rezerwa na odprawy emerytalne	3 455	2 928
- rezerwa na niewykorzystane urlopy	14 747	1 195
- rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	139 521	104 218
Pozostałe zobowiązania, razem	1 371 511	841 070

Na dzień 31 grudnia 2011 roku powyższa nota zawiera zobowiązania finansowe w kwocie 1 122 298 tys. zł (31 grudnia 2010 r.: 397 007 tys. zł), których wymagalność została zaprezentowana w Nocie 3.9.1. Pozostałe składniki omawianych zobowiązań, za wyjątkiem części rezerw na odprawy emerytalne wyliczanych aktuarialnie mają, co do zasady, charakter krótkoterminowy.

W 2011 roku kwota zobowiązań wobec wierzycieli obejmuje wartość zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego w wysokości 33 932 tys. zł (2010 r.: 39 185 tys. zł).

32. Rezerwy

	31.12.2011	31.12.2010
Na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe*	30 906	39 378
Na sprawy sporne	25 644	19 058
Pozostałe	15 754	17 622
Rezerwy, razem	72 304	76 058

* kwoty obejmują wycenę gwarancji finansowych

Zasady tworzenia rezerw na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe zostały opisane w Nocie 3.4.4.

Szacunkowe terminy ewentualnej realizacji przepływów dotyczących rezerw na sprawy sporne oraz pozostałych rezerw, co do zasady, wynoszą powyżej 1 roku.

Zmiana stanu rezerw

	31.12.2011	31.12.2010
Stan na początek okresu (wg tytułów)	76 058	108 789
Na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe	39 378	61 323
Na sprawy sporne	19 058	2 088
Pozostałe	17 622	45 378
Zmiana w okresie (z tytułu)	(3 754)	(32 731)
- odpis w koszty, w tym:	177 777	199 744
- na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe (Nota 12)	159 183	179 909
- na sprawy sporne	6 508	18 656
- pozostałe	12 086	1 179
- rozwiązanie rezerw, w tym:	(168 892)	(210 665)
- na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe (Nota 12)	(168 260)	(201 496)
- na sprawy sporne	(632)	(778)
- pozostałe	-	(8 391)
- spisanie w ciężar utworzonej rezerwy	(9 722)	(9 531)
- przeniesienie do innych pozycji bilansu	(4 243)	(11 668)
- różnice kursowe	1 326	(611)
Stan na koniec okresu (wg tytułów)	72 304	76 058
Na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe	30 906	39 378
Na sprawy sporne	25 644	19 058
Pozostałe	15 754	17 622

Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe

	31.12.2011	31.12.2010
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie pozabilansowe	16 450 953	13 447 574
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe analizowane portfelowo (wielkość ujemna)	(25 264)	(32 288)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	16 425 689	13 415 286
Zobowiązania, które utraciły wartość		
Zaangażowanie pozabilansowe	9 521	42 535
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe analizowane indywidualnie (wielkość ujemna)	(5 642)	(7 090)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	3 879	35 445

33. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego obliczane są w stosunku do wszystkich różnic przejściowych zgodnie z metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywać w roku powstania obowiązku podatkowego (2011 r. i 2010 r.: 19%).

Poniżej przedstawiono zmiany dotyczące aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2011	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Stan na 31.12.2011
Odsetki naliczone	24 237	3 073	-	27 310
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	47 722	28 279	-	76 001
Wycena papierów wartościowych	8 542	(915)	(2 016)	5 611
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	153 973	43 957	-	197 930
Rezerwy na świadczenia pracownicze	19 788	8 520	-	28 308
Pozostałe rezerwy	3 689	(1 057)	-	2 632
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	27 981	(1 977)	-	26 004
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	12 286	(182)	-	12 104
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	298 218	79 698	(2 016)	375 900

Krótkoterminowe (do 1 roku)	325 702
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	50 198

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2011	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2011
Odsetki naliczone	(34 442)	(8 412)	-	-	(42 854)
Wycena papierów wartościowych	(97 062)	(42 683)	(629)	-	(140 374)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(40 840)	(16 472)	-	-	(57 312)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(32 860)	4 759	-	-	(28 101)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	-	-	-	(18 657)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(12 143)	(13 342)	-	(8)	(25 493)
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(236 004)	(76 150)	(629)	(8)	(312 791)

Krótkoterminowe (do 1 roku)	(276 219)
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	(36 572)

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2010	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Stan na 31.12.2010
Odsetki naliczone	24 212	25	-	24 237
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	63 604	(15 882)	-	47 722
Wycena papierów wartościowych	21 432	(26 857)	13 967	8 542
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	178 871	(24 898)	-	153 973
Rezerwy na świadczenia pracownicze	8 822	10 966	-	19 788
Pozostałe rezerwy	4 773	(1 084)	-	3 689
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	17 925	10 056	-	27 981
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	12 666	(380)	-	12 286
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	332 305	(48 054)	13 967	298 218

Krótkoterminowe (do 1 roku)	226 033
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	72 185

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2010	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2010
Odsetki naliczone	(31 071)	(3 371)	-	-	(34 442)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(19 631)	19 631	-	-	-
Wycena papierów wartościowych	(45 283)	1 018	(52 797)	-	(97 062)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(39 268)	6 408	-	-	(32 860)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(28 111)	9 454	-	-	(18 657)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(60 045)	7 060	-	2	(52 983)
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(223 409)	40 200	(52 797)	2	(236 004)
Krótkoterminowe (do 1 roku)	(190 700)				
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	(45 304)				

	31.12.2011	31.12.2010
Podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat		
Odsetki naliczone	(5 339)	(3 346)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	28 279	3 749
Wycena papierów wartościowych	(43 598)	(25 839)
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	43 957	(24 898)
Rezerwy na świadczenia pracownicze	8 520	10 966
Pozostałe rezerwy	(1 057)	(1 084)
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	(1 977)	10 056
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	-	9 454
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	4 759	6 408
Pozostałe różnice przejściowe*	(29 996)	6 680
Razem podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat (Nota 13)	3 548	(7 854)

* Kwota pozostałych różnic przejściowych obejmuje głównie odsetki i prowizje pobrane z góry, rozliczane w czasie metodą efektywnej stopy procentowej.

Bank nie uwzględnia w wyliczeniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego niewykorzystanych strat podatkowych poniesionych przez oddziały zagraniczne BRE Bank z uwagi na fakt, że nie jest prawdopodobne, iż w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania umożliwiający ich rozliczenie. Kwota niewykorzystanych strat podatkowych nie ujętych w wyliczeniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynosiła 276 185 tys. zł na koniec 2011 roku oraz 223 439 tys. zł na koniec 2010 roku. Prawo do rozliczenia strat podatkowych wygasa w okresie między 2012 a 2017 rokiem.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego zostały ujęte, ponieważ jest prawdopodobne, że w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania.

34. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Bank nie prowadził postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczących zobowiązań Banku lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych Banku. Ponadto łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2011 roku postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących zobowiązań Banku lub jednostki od niego zależnej również nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku.

Informacje na temat największych postępowań dotyczących zobowiązań warunkowych Banku

1. Sprawa z powództwa Bank Leumi i Migdal Insurance Company przeciwko Bankowi o odszkodowanie

W chwili obecnej przeciwko BRE Bankowi w Sądzie w Jerozolimie toczy się postępowanie z powództwa Banku Leumi i towarzystwa ubezpieczeniowego ubezpieczającego Bank Leumi, Migdal Insurance Company, o odszkodowanie w wysokości 13,5 mln USD (co stanowi według średniego kursu NBP na dzień 31 grudnia 2011 roku kwotę 46,1 mln zł). Przedmiotowy proces początkowo toczył się z powództwa Art-B Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Eksport - Import w Katowicach, w likwidacji („Art-B”) przeciwko głównemu

pożwanemu Bankowi Leumi, zaś BRE Bank był przypozwany przez Bank Leumi. Z uwagi na zawarcie umowy pomiędzy Art-B i Bankiem Leumi oraz Migdal Insurance Company, na mocy której Art-B otrzymał od Banku Leumi oraz Migdal Insurance Company kwotę 13,5 mln USD, Bank Leumi oraz Migdal Insurance Company żądają od BRE Banku zwrotu zapłaconej na rzecz Art-B kwoty 13,5 mln USD. Odpowiedzialność BRE Banku w stosunku do Banku Leumi oraz Migdal Insurance Company ma charakter regresowy.

2. Sprawa z powództwa Banku BPH SA („BPH”) przeciwko Garbary Sp. z o.o. („Garbary”)

Powództwo zostało wniesione w dniu 17 lutego 2005 roku przez BPH. Wartość przedmiotu sporu określona została na kwotę 42 854 tys. zł. Przedmiotem sporu jest uznanie za bezskuteczne czynności związanych z zawiązaniem spółki Garbary oraz wniesieniem do niej aportu. Spór koncentruje się na określeniu wartości użytkowania wieczystego gruntu wraz z posadowionymi na nim budynkami, które zostały wniesione przez ZM Pozmeat SA jako aport do spółki Garbary na pokrycie udziałów w kapitale zakładowym o wartości 100 000 tys. zł. W dniu 6 czerwca 2006 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział IX Gospodarczy wydał wyrok oddalający w całości powództwo powoda. Od wyroku Sądu Okręgowego powód wniósł apelację. Sąd Apelacyjny w dniu 6 lutego 2007 roku oddalił apelację powoda. Powód wniósł od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną. Sąd Najwyższy w dniu 2 października 2007 roku uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny w dniu 4 marca 2008 roku uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. W dniu 16 września 2010 roku Sąd Okręgowy w całości oddalił powództwo, wyrok nie jest prawomocny. W dniu 19 października 2010 roku BPH złożył apelację od przedmiotowego wyroku. W dniu 24 lutego 2011 roku Sąd Apelacyjny wydał postanowienie o uchyleniu wyroku i umorzeniu postępowania z udziałem Banku Pekao SA (przystąpił do postępowania jako następca prawny BPH) z uwagi na brak legitymacji procesowej po stronie tego banku. Sprawa zostaje zwrócona do sądu pierwszej instancji, w której będzie kontynuowana z udziałem BPH w charakterze powoda. Bank Pekao SA wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego na wyżej wymienione postanowienie.

3. Sprawa z powództwa Banku BPH SA przeciwko Bankowi oraz Tele-Tech Investment Sp. z o.o. („TTI”)

Powództwo zostało wniesione w dniu 17 listopada 2007 roku przez BPH o zapłatę odszkodowania w kwocie 34 880 tys. zł z odsetkami ustawowymi od dnia 20 listopada 2004 roku do dnia zapłaty, z tytułu rzekomych czynów niedozwolonych polegających na tym, iż w sytuacji grożącej ZM Pozmeat SA niewypłacalności doszło do wyzbycia się przez ten podmiot na rzecz TTI istotnego składnika majątku w postaci wszystkich udziałów w kapitale zakładowym Garbary Sp. z o.o. (poprzednio Milenium Center Sp. z o.o.).

Bank złożył odpowiedź na pozew, w którym wniósł o oddalenie pozwu z powodu braku podstaw prawnych do jego uwzględnienia. Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2009 r. Sąd zawiesił postępowanie do czasu zakończenia postępowania upadłościowego spółki Pozmeat. W dniu 26 stycznia 2011 roku sąd wydał postanowienie o podjęciu zawieszzonego postępowania z uwagi na zakończenie postępowania upadłościowego. Sprawa jest w toku.

4. Roszczenia klientów Interbrok

Do dnia 24 lutego 2012 roku do Banku zwróciły się 153 podmioty, które były w przeszłości klientami spółki Interbrok Investment E. Drożdż i Spółka Spółka jawna (dalej zwana Interbrok), i za pośrednictwem Sądu Rejonowego w Warszawie zawezwały Bank do próby ugodowej na łączną kwotę 296 461 tys. zł. Ponadto do dnia 24 lutego 2012 roku wpłynęło do Banku 8 pozwów o odszkodowania byłych klientów Interbrok na łączną kwotę 800 tys. zł, z zastrzeżeniem iż roszczenia mogą ulec rozszerzeniu do łącznej kwoty 5 950 tys. zł. Powodowie zarzucają Bankowi pomocnictwo w sprzecznym z prawem działaniu Interbrok, które wyrządziło Powodom szkodę. We wszystkich sprawach Bank wnosi o oddalenie powództwa w całości, nie zgadzając się z zawartymi w pozwach zarzutami. Analiza prawna powyższych żądań wskazuje, iż brak jest istotnych przesłanek, które pozwalałyby na przyjęcie odpowiedzialności Banku w przedmiotowej sprawie. W związku z tym Grupa BRE Banku SA nie utworzyła rezerw na powyższe roszczenia. Sąd Okręgowy w Warszawie rozstrzygnął wymienione sprawy sądowe i we wszystkich sprawach oddalił powództwo. Jeden z przedmiotowych wyroków uprawomocnił się na skutek wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 2010 roku oddalającego apelację powoda. Sąd Najwyższy w dniu 22 czerwca 2011 roku oddalił skargę kasacyjną powoda w przedmiotowej sprawie. W pozostałych sprawach w dniu 21 grudnia 2010 roku oraz w dniu 17 stycznia 2012 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił wyroki Sądu Okręgowego i sprawy zostały przekazane do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

5. Pozew zbiorowy przeciwko BRE Bankowi

W dniu 4 lutego 2011 roku doręczono Bankowi pozew zbiorowy wniesiony do Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 20 grudnia 2010 roku przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów jako reprezentanta grupy 835 osób fizycznych - klientów bankowości detalicznej Banku.

W pozwie zażądano ustalenia odpowiedzialności Banku za nienależyte wykonywanie umów o kredyty hipoteczne. W szczególności zarzucono, iż Bank niewłaściwie stosował postanowienia umów dotyczących zmiany oprocentowania, a mianowicie, że Bank nie obniżał oprocentowania kredytu, mimo, iż zdaniem powoda był do tego zobowiązany.

Bank nie zgadza się z powyższymi zarzutami. W dniu 18 lutego 2011 roku została złożona odpowiedź na pozew, w której Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 6 maja 2011 roku Sąd Okręgowy w Łodzi postanowił oddalić wniosek BRE Banku SA o odrzucenie pozwu oraz postanowił rozpoznać sprawę w postępowaniu grupowym.

Na to postanowienie BRE Bank SA w dniu 13 czerwca 2011 roku złożył zażalenie do Sądu Apelacyjnego w Łodzi. W dniu 28 września 2011 roku Sąd apelacyjny oddalił zażalenie BRE Banku SA i sprawa będzie się toczyła w postępowaniu grupowym.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Bank nie prowadził postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących wierzytelności Banku lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych Banku. Natomiast łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2011 roku postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących wierzytelności Banku nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku.

Podatki

W dniach od 19 lipca 2010 roku do 6 października 2011 roku w BRE Banku zostały przeprowadzone postępowanie kontrolne i kontrola skarbową przez pracowników Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczenia i wpłacenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2006 rok. W zakresie kontroli nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

Organy podatkowe mogą przeprowadzać kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujętych w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklaracje podatkowe, dokonać ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego i nałożyć związane z tym kary. W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań podatkowych w tym zakresie.

35. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe Banku obejmują:

■ Zobowiązania do udzielenia kredytu

Kwoty oraz odpowiadające im terminy, w których Bank zobowiązany będzie do zrealizowania pozabilansowych zobowiązań finansowych poprzez udzielenie kredytów lub innych świadczeń pieniężnych, zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

■ Gwarancje i inne produkty finansowe

Gwarancje zostały przedstawione w poniższej tabeli na podstawie najwcześniejszej umownej daty zapadalności.

■ Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane przez Bank oraz wartość nominalną otwartych transakcji pochodnych Banku na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku.

31.12.2011	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	13 763 385	2 625 847	1 251 562	17 640 794
Zobowiązania udzielone	13 258 633	2 420 918	947 489	16 627 040
1. Zobowiązania finansowe:	11 193 210	1 637 853	755 045	13 586 108
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	11 171 001	1 549 018	699 523	13 419 542
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	22 209	88 835	55 522	166 566
2. Gwarancje i inne produkty finansowe:	2 062 079	783 065	192 444	3 037 588
a) Akcepty bankowe	3 042	-	-	3 042
b) Gwarancje i akredytywy stand by	1 670 897	771 739	192 444	2 635 080
c) Gwarancje emisji	223 000	-	-	223 000
d) Akredytywy dokumentowe i handlowe	165 140	11 326	-	176 466
3. Pozostałe zobowiązania	3 344	-	-	3 344
Zobowiązania otrzymane:	504 752	204 929	304 073	1 013 754
a) Otrzymane zobowiązania finansowe	430	-	-	430
b) Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	504 322	204 929	304 073	1 013 324
2. Pochodne instrumenty finansowe	334 224 245	146 169 595	10 466 975	490 860 815
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	290 742 871	141 341 059	10 449 114	442 533 044
2. Walutowe instrumenty pochodne	42 271 858	4 784 658	17 861	47 074 377
3. Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	1 209 516	43 878	-	1 253 394
Pozycje pozabilansowe razem	347 987 630	148 795 442	11 718 537	508 501 609

31.12.2010	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	11 454 380	2 039 848	1 254 891	14 749 119
Zobowiązania udzielone	11 104 885	1 709 464	845 099	13 659 448
1. Zobowiązania finansowe:	9 570 833	957 491	667 626	11 195 950
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	9 550 844	877 838	597 929	11 026 611
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	19 989	79 653	69 697	169 339
2. Gwarancje i inne produkty finansowe:	1 534 052	751 973	177 473	2 463 498
a) Akcepty bankowe	6 801	-	-	6 801
b) Gwarancje i akredytywy stand by	1 342 355	751 973	177 473	2 271 801
c) Gwarancje emisji	41 500	-	-	41 500
d) Akredytywy dokumentowe i handlowe	143 396	-	-	143 396
Zobowiązania otrzymane:	349 495	330 384	409 792	1 089 671
a) Otrzymane zobowiązania finansowe	130	-	-	130
b) Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	349 365	330 384	409 792	1 089 541
2. Pochodne instrumenty finansowe	212 301 036	83 552 418	8 281 563	304 135 017
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	168 549 603	78 938 186	8 232 085	255 719 874
2. Walutowe instrumenty pochodne	41 933 525	4 530 977	49 478	46 513 980
3. Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	1 817 908	83 255	-	1 901 163
Pozycje pozabilansowe razem	223 755 416	85 592 266	9 536 454	318 884 136

Wykazane powyżej zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego dotyczą w całości leasingu budynków.

Najważniejszą umową leasingu operacyjnego jest zawarta przez Bank umowa leasingu głównej siedziby Banku. Zgodnie z umową okres leasingu trwa do 30 czerwca 2019 roku. Umowa została zawarta na oznaczony okres czasu i co do zasady nie podlega przedterminowemu rozwiązaniu. Umowa przewiduje opcję kupna przedmiotu umowy na pisemny wniosek leasingobiorcy złożony leasingodawcy na co najmniej 6 miesięcy i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą zakończenia umowy leasingu, a także prawo pierwokupu na warunkach zawartych w umowie. Na mocy umowy Bank zobowiązany jest do utrzymania przedmiotu leasingu w odpowiednim stanie.

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zaprezentowane są w Nocie 19.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku zobowiązania otrzymane przez BRE Bank SA wyniosły 1 013 754 tys. zł, z czego 430 tys. zł stanowiły kwoty przyznanych i niewykorzystanych kredytów z banków zagranicznych, a 1 013 324 tys. zł otrzymane gwarancje stanowiące zabezpieczenia udzielonych kredytów i gwarancji.

36. Aktywa zastawione

Na aktywach ustanawia się zabezpieczenia w związku z umowami odkupu zawartymi z innymi bankami oraz ustanawia się depozyty zabezpieczające w związku z zawarciem kontraktów typu futures, opcjami i członkostwem w giełdach. W banku centralnym utrzymuje się również depozyty stanowiące rezerwy obowiązkowe zgodnie z wymogami przepisów prawnych.

	31.12.2011	31.12.2010
Aktywa zastawione, w tym:	4 338 332	1 828 724
- Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Nota 18)	485 463	1 018 658
- Lokacyjne papiery wartościowe (Nota 22)	3 852 869	810 066
Zobowiązanie z tytułu aktywów zastawionych, w tym:	5 650 794	5 548 163
- Transakcje sell buy back (Nota 28, 29), w tym:	2 991 629	4 756 028
- transakcje sell buy back na papierach wartościowych będących przedmiotem transakcji buy sell back	1 314 260	3 279 087
- Zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego	2 474 685	613 757
- Fundusz ochrony środków gwarantowanych BFG	184 480	178 378

37. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 42 102 746 sztuk (31 grudnia 2010 r.: 42 086 674 sztuk) o wartości nominalnej 4 zł na akcję (31 grudnia 2010 r.: 4 zł każda). Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA) NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2011 ROKU						
Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Rok rejestracji
zwykłe na okaziciela*	-	-	9 978 500	39 914 000	w całości opłacone gotówką	1986
imienne zwykłe*	-	-	21 500	86 000	w całości opłacone gotówką	1986
zwykłe na okaziciela	-	-	2 500 000	10 000 000	w całości opłacone gotówką	1994
zwykłe na okaziciela	-	-	2 000 000	8 000 000	w całości opłacone gotówką	1995
zwykłe na okaziciela	-	-	4 500 000	18 000 000	w całości opłacone gotówką	1997
zwykłe na okaziciela	-	-	3 800 000	15 200 000	w całości opłacone gotówką	1998
zwykłe na okaziciela	-	-	170 500	682 000	w całości opłacone gotówką	2000
zwykłe na okaziciela	-	-	5 742 625	22 970 500	w całości opłacone gotówką	2004
zwykłe na okaziciela	-	-	270 847	1 083 388	w całości opłacone gotówką	2005
zwykłe na okaziciela	-	-	532 063	2 128 252	w całości opłacone gotówką	2006
zwykłe na okaziciela	-	-	144 633	578 532	w całości opłacone gotówką	2007
zwykłe na okaziciela	-	-	30 214	120 856	w całości opłacone gotówką	2008
zwykłe na okaziciela	-	-	12 395 792	49 583 168	w całości opłacone gotówką	2010
zwykłe na okaziciela	-	-	16 072	64 288	w całości opłacone gotówką	2011
Liczba akcji, razem			42 102 746			
Zarejestrowany kapitał akcyjny, razem				168 410 984		
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)		4				

* Stan akcji na dzień bilansowy

W dniu 18 lipca 2011 roku i w dniu 1 grudnia 2011 roku Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych (KDPW) dokonał rejestracji akcji BRE Banku SA, odpowiednio: 15 864 sztuk i 208 sztuk, wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku na podstawie uchwały nr 21 XXI Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 14 marca 2008 roku w sprawie emisji obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji BRE Bank SA oraz warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, w celu umożliwienia objęcia akcji BRE Banku SA osobom biorącym udział w programie motywacyjnym oraz w sprawie ubiegania się o dopuszczenie akcji do obrotu na rynku regulowanym oraz dematerializacji akcji.

W wyniku powyższych rejestracji kapitał zakładowy BRE Banku wzrósł w 2011 roku o kwotę 64 288 zł.

W 2011 roku nastąpiły zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji Banku.

Zgodnie z zawiadomieniem przestany BRE Bankowi w dniu 8 lipca 2011 roku, Bank poinformował raportem bieżącym 46/2011, iż ING Powszechny Fundusz Emerytalny (Fundusz) stał się posiadaczem akcji BRE Banku stanowiących powyżej 5% głosów na walnym zgromadzeniu Banku.

Przed nabyciem akcji Fundusz posiadał 2 085 431 akcji BRE Banku, które stanowiły 4,96% kapitału zakładowego Banku i uprawniały do wykonywania 2 085 431 głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku, co stanowiło 4,96% ogólnej liczby głosów.

W dniu 8 lipca 2011 roku na rachunku papierów wartościowych Funduszu znajdowało się 2 290 882 akcji BRE Banku, co stanowi 5,44% kapitału zakładowego BRE Banku i uprawnia do wykonywania 2 290 882 głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku, co stanowiło 5,44% ogólnej liczby głosów.

Akcjonariuszem posiadającym powyżej 5% kapitału zakładowego i ogółu głosów na walnym zgromadzeniu jest Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, który na dzień 31 grudnia 2011 roku posiadał 69,72% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA (na dzień 31 grudnia 2010 roku - 69,74%).

38. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku.

Zwiększenie kapitału zapasowego w 2011 roku wynika z emisji akcji w drugim oraz trzecim i czwartym kwartale 2011 roku.

39. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ryzyka ogólnego, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ryzyka ogólnego tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

	31.12.2011	31.12.2010
Pozostały kapitał zapasowy	2 061 378	1 603 654
Pozostałe kapitały rezerwowe	20 178	10 791
Fundusz ryzyka ogólnego	825 143	765 143
Wynik roku bieżącego	1 066 012	517 724
Zyski zatrzymane, razem	3 972 711	2 897 312

Zgodnie z polskimi przepisami prawa 8% zysku netto banku przenosi się na niepodlegający podziałowi kapitał zapasowy tworzony ustawowo, aż do czasu, gdy osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego banku.

Dodatkowo Bank przenosi część zysku netto na fundusz ryzyka ogólnego na pokrycie nieprzewidzianych ryzyk oraz przyszłych strat. Fundusz ryzyka ogólnego podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie walnego zgromadzenia.

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku

W dniu 14 marca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie BRE Banku, podejmując stosowną uchwałę, wyraziło zgodę na przeprowadzenie przez BRE Bank programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku. W ramach programu Członkowie Zarządu Banku uzyskają możliwość objęcia obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji Banku oraz, jak pierwotnie planowano, objęcia akcji jednostki dominującej najwyższego szczebla, Commerzbanku AG. W roku 2010 program został zmieniony w części dotyczącej akcji Commerzbanku w ten sposób, że Członkowie Zarządu będą mieli możliwość uzyskania prawa do otrzymania ekwiwalentu pieniężnego odpowiadającego wartości określonej liczby akcji Commerzbanku.

W związku z realizacją programu, w części dotyczącej akcji BRE Banku, kapitał zakładowy Banku zostanie warunkowo podwyższony o kwotę 2 200 000 złotych w drodze emisji 550 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela. W związku z realizacją programu Bank wyemituje 550 000 sztuk obligacji z prawem pierwszeństwa objęcia akcji Banku, w dziesięciu seriach (od C1 do C10) po 55 000 sztuk, po cenie emisyjnej wynoszącej 0,01 złoty. Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione w latach 2010 - 2018, pod warunkiem kontynuowania zatrudnienia, z zastrzeżeniem, że w szczególnych przypadkach obligacje serii C1 będą mogły być nabywane w 2009 roku. Wynikające z obligacji prawo do objęcia akcji w ramach warunkowego podwyższenia kapitału, może być realizowane przez osoby uprawnione w okresie od nabycia obligacji do dnia 31 grudnia 2018 roku. Cena emisyjna jednej akcji obejmowanej w ramach programu będzie równa cenie nominalnej i będzie wynosiła 4 złote.

Uzyskanie prawa do nabycia obligacji oraz liczba obligacji są uzależnione od poziomu realizacji następujących warunków: indywidualnej oceny osoby uprawnionej przez Radę Nadzorczą, wysokości współczynnika zwrotu z kapitału ROE netto w roku obrotowym, za który akcje są przyznawane oraz wykonania dla danego roku finansowego skonsolidowanego zysku brutto Grupy BRE Banku lub skonsolidowanego zysku brutto poszczególnych linii biznesowych Grupy BRE Banku.

Ponadto w ramach programu motywacyjnego pierwotnie założono, że Członkowie Zarządu Banku uzyskają możliwość objęcia akcji Commerzbanku AG. Akcje te miały być przekazane Członkom Zarządu przez BRE Bank. Uzyskanie prawa do nabycia akcji oraz wartość przekazanych akcji były również uzależnione od poziomu realizacji warunków wymienionych powyżej. Natomiast liczba przyznanych akcji Commerzbanku była uzależniona od ceny rynkowej tych akcji w okresie 30 dni przed datą ich przyznania w latach 2010 - 2018. W roku 2010 program został zmieniony. Na mocy umów podpisanych przez Bank oraz Członków Zarządu uczestniczących w programie, postanowiono zastąpić prawo otrzymania akcji Commerzbanku uprawnieniem do otrzymania ekwiwalentu pieniężnego odpowiadającego wartości akcji Commerzbanku obliczonej na podstawie średniej ceny giełdowej akcji w dniu, w którym powstało prawo do otrzymania ekwiwalentu.

Począwszy od 2009 roku Bank kalkuluje koszty funkcjonowania programu w oparciu o przewidywaną wartość programu w ciągu jednej kadencji Zarządu. Koszty programu obciążają rachunek zysków i strat poszczególnych okresów sprawozdawczych zgodnie z przewidywanym schematem nabywania uprawnień w poszczególnych latach w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi (część programu dotycząca akcji BRE Banku) lub pozostałymi zobowiązaniami (część programu dotycząca akcji Commerzbanku). Koszty szacowane są począwszy od dnia objęcia funkcji przez Członka Zarządu, na podstawie przewidywanego wykonania warunków umożliwiających uzyskanie prawa do nabycia obligacji i akcji BRE Banku oraz ekwiwalentu pieniężnego odpowiadającego wartości akcji Commerzbanku a szacunek kosztów aktualizowany jest na koniec każdego roku w oparciu o faktyczną realizację warunków oraz ewentualne zmiany w przewidywanym ich wykonaniu w kolejnych latach.

Na wybór modelu przyjętego do wyceny istotny wpływ miały warunki programu.

Poniższa tabela przedstawia liczbę oraz średnie ważone ceny wykonania opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku.

	31.12.2011		31.12.2010	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	33 356	4	47 077	4
Przyznane w danym okresie	17 934	-	10 871	4
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	16 072	4	24 592	4
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	35 218	4	33 356	4
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

* W roku 2011 średnia ważona cena akcji z dnia wykonania opcji wyniosła 332,95 zł (2010 r. - 266,92 zł).

Opcje występujące na koniec 2010 roku i na koniec 2011 roku wygasają 31 grudnia 2018 roku.

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku nie obejmuje Pana Cezarego Stypułkowskiego, Prezesa Zarządu Banku, powołanego do Zarządu Banku z dniem 1 października 2010 roku.

Program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy BRE Banku z 2008 roku

W dniu 27 października 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku przyjęło program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy BRE Banku.

Celem wprowadzenia programu jest powiązanie znaczącej części wynagrodzenia kluczowej kadry z wartością Banku i interesem akcjonariuszy, poprzez długoterminowe budowanie wartości Banku, zwiększenie efektywności działania Banku i Grupy oraz stabilizacja kadry menedżerskiej dzięki wzbogaceniu pakietu wynagradzania o element długoterminowy zachowujący wartość zarówno w okresie dekonjunktury jak i konjunktury na rynku.

Uczestnicy programu to:

- Członkowie zarządów kluczowych spółek zależnych Grupy BRE Banku,
- Dyrektorzy Banku,
- przedstawiciele kluczowej kadry.

Są to osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji, które w istotny sposób wpływają na realizację strategii określonej przez Zarząd Banku, wyniki Grupy, trwałość i bezpieczeństwo prowadzenia biznesu oraz rozwój i tworzenie wartości dodanej organizacji.

W ramach Programu Osoby Uprawnione będą mogły objąć do 700.000 akcji. Realizacja programu będzie rozłożona na 10 lat (2009-2019).

W roku 2010 Zarząd Banku podjął decyzję o rozpoczęciu realizacji programu zatwierdzając listę osób uczestniczących w programie w odniesieniu do Transzy III. Uprawnienia z dwóch pierwszych Transz będą mogły być przyznane w przyszłych latach realizacji programu. W ramach III Transzy przyznano 12 650 opcji. Dodatkowo w roku 2011 w ramach IV i V Transzy programu przyznano odpowiednio 20 000 opcji i 19 990 opcji. Przyznane opcje umożliwią nabycie akcji Banku po cenie emisyjnej równej 4 zł. Realizacja uprawnień z III, IV i V Transzy będzie mogła nastąpić po spełnieniu określonych warunków dotyczących nabycia uprawnień, odpowiednio w terminie od 1 maja 2012 roku do 31 grudnia 2019 roku (III Transza), od 1 maja 2013 roku do 31 grudnia 2019 roku (IV Transza) oraz od 1 maja 2014 roku do 31 grudnia 2019 roku (Transza V). Warunki nabycia uprawnień dotyczą pozostawania w stosunku pracy przez okres trwania Transzy, uzyskania określonego przez Zarząd współczynnika ekonomicznego dla Grupy BRE Banku SA oraz uzyskania określonej oceny rocznej przez uczestnika programu w każdym roku Transzy.

Wartości godziwe przyznanych opcji zostały określone na dzień 23 sierpnia 2010 roku (III Transza) i na dzień 1 lutego 2011 roku (IV i V Transza) przy użyciu symulacji Monte-Carlo i wyniosły odpowiednio 245,9 zł (III Transza), 306,4 zł (IV Transza) oraz 306,6 zł (V Transza). Na wybór przyjętego do wyceny modelu istotny wpływ miały warunki programu, w szczególności jego czas trwania oraz dowolność w określeniu terminu realizacji opcji przez uczestnika po nabyciu uprawnień. Zmienność akcji BRE Banku została wyznaczona na podstawie historycznej zmienności akcji za okres adekwatny do długości trwania programu poprzedzający jego rozpoczęcie (dane z okresu 12 kwietnia 2001 roku - 23 sierpnia 2010 roku dla III Transzy i z okresu 5 marca 2002 roku - 1 lutego 2011 roku dla IV i V Transzy). Do jej zmierzenia wykorzystano odchylenia standardowe dziennych zmian cen akcji w ciągu ustalonego okresu. Ponadto w obliczeniach zastosowano krzywą rentowności wyznaczoną na podstawie stóp zerokuponowych uzyskaną na datę wyceny.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy BRE Banku z 2008 roku.

	31.12.2011		31.12.2010	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	12 650	4	-	-
Przyznane w danym okresie	39 990	-	12 650	4
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie	-	-	-	-
Wygaste w danym okresie	3 360	-	-	-
Występujące na koniec okresu	49 280	4	12 650	4
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

Opcje występujące na koniec 2010 roku i na koniec 2011 roku wygasają 31 grudnia 2019 roku.

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu pozostałych kapitałów rezerwowych powstałych w związku z opisanymi powyżej programami motywacyjnymi.

	31.12.2011	31.12.2010
Programy motywacyjne		
Stan na początek okresu	10 791	8 442
- wartość świadczonych usług (Nota 10)	11 323	6 275
- rozliczenie zrealizowanych opcji	(1 936)	(3 926)
Stan na koniec okresu	20 178	10 791

Program motywacyjny dla Zarządu Banku, w części odnoszącej się do akcji Commerzbanku nie ma wpływu na stan pozostałych kapitałów rezerwowych, jako że jego koszt jest księgowany w rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami. Wartość świadczonych usług przypadających na tę część programu wyniosła 1 698 tys. zł w 2011 roku (31 grudnia 2010 r.: 1 738 tys. zł)(Nota 10). Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość zobowiązania z tytułu tego programu wyniosła 3 179 tys. zł (31 grudnia 2010 r.: 2 925 tys. zł).

40. Inne pozycje kapitału własnego

	31.12.2011	31.12.2010
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(8 333)	(3 782)
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe)	4 075	6 645
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe)	(12 408)	(10 427)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	152 716	145 616
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	21 621	19 447
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	(38 841)	(43 966)
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych	208 918	206 472
Podatek odroczoney	(38 982)	(36 337)
Inne pozycje kapitału własnego razem	144 383	141 834

41. Dywidenda na akcję

W dniu 2 marca 2012 roku Zarząd BRE Banku SA podjął uchwałę o przedłożeniu do rozpatrzenia przez XXV Zwyczajne Walne Zgromadzenie wniosku o nie wypłacaniu dywidendy dla akcjonariuszy za rok 2011. Wniosek Zarządu zostanie przedłożony do oceny Radzie Nadzorczej Banku.

42. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2011	31.12.2010
Kasa, operacje z bankiem centralnym (Nota 16)	1 032 081	2 340 672
Weksle uprawnione do redyskonta w banku centralnym (Nota 21)	2 158	3 686
Należności od banków (Nota 17)	2 620 988	1 361 869
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Nota 18)	928 668	2 220 974
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	4 583 895	5 927 201

43. Transakcje z podmiotami powiązanymi

BRE Bank SA jest jednostką dominującą Grupy BRE Banku SA, a Commerzbank AG jest jednostką dominującą najwyższego szczebla. Bezpośrednią jednostką dominującą wobec BRE Banku SA jest Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, spółka w 100% zależna od Commerzbank AG.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązanymi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

Najważniejsze transakcje zawarte ze spółkami powiązanymi w 2011 roku:

- W dniu 31 stycznia 2011 roku, na podstawie umowy zawartej w dniu 26 stycznia 2011 roku pomiędzy spółką BRE Holding, w 100% zależną od BRE Banku SA, a spółką Commerz Real, w 100% zależną od Commerzbank AG, BRE Holding dokonał zakupu od Commerz Real 49,996% udziałów spółki BRE Leasing. Cena zakupu udziałów wyniosła 17 144 tys. EUR (równowartość 66 876 tys. zł). Po transakcji Grupa BRE Banku posiada 100% udziałów w spółce BRE Leasing.

W związku z powyższą transakcją, w dniu 27 stycznia 2011 roku, nastąpiło podwyższenie kapitałów w BRE Holding o kwotę 67 276 tys. zł, przy czym wszystkie nowe udziały w BRE Holding zostały objęte przez BRE Bank SA.

- W okresie od 27 lipca 2010 roku do 9 czerwca 2011 roku Bank zawarł kilka umów z BRE Bankiem Hipotecznym (BBH), będącym spółką zależną od Banku, których łączna wartość wyniosła 800 000 tys. zł. Umowami o największej wartości były:

- Umowa pomiędzy Bankiem a BBH z dnia 20 kwietnia 2011 roku w sprawie subemisji usługowej (Umowa subemisji I). W ramach Umowy subemisji I Bank objął w dniu 28 kwietnia 2011 roku 200 tys. sztuk 5-letnich hipotecznych listów zastawnych emitowanych przez BBH na kwotę 200 000 tys. zł.

Wyżej wymienione listy zastawne są notowane na rynku regulowanym.

- Umowa pomiędzy Bankiem a BBH z dnia 9 czerwca 2011 roku w sprawie subemisji usługowej (Umowa subemisji II). W ramach Umowy subemisji II Bank objął w dniu 15 czerwca 2011 roku 200 tys. sztuk 6-letnich hipotecznych listów zastawnych wyemitowanych przez BBH na łączną kwotę 200 000 tys. zł.
- W okresie od 2 sierpnia 2011 roku do 29 listopada 2011 roku Bank zawarł kilka umów ze spółką BRE Leasing SA, będącą spółką zależną od Banku, których łączna wartość wyniosła 828 640 tys. zł. Umową o największej wartości była umowa zawarta w dniu 19 sierpnia 2011 roku w sprawie udzielenia kredytu o wartości 274 907 tys. zł z terminem spłaty 30 sierpnia 2013 roku. Ponadto, w okresie od 29 listopada 2011 roku do 10 stycznia 2012 roku, Bank zawarł ze spółką kolejne umowy o łącznej wartości 752 000 tys. zł, z których największą była umowa zawarta w dniu 28 grudnia 2011 roku w sprawie udzielenia kredytu wielowalutowego o wartości 512 000 tys. zł.

We wszystkich prezentowanych okresach nie wystąpiły transakcje wzajemne z bezpośrednią jednostką dominującą BRE Banku.

Grupa BRE Banku świadczy na rzecz kluczowego personelu kierowniczego Banku, członków Rady Nadzorczej Banku oraz bliskich członków rodzin tych osób standardowe usługi finansowe obejmujące, m.in., prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów i inne usługi finansowe. Zdaniem Banku, transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotom powiązanim z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, następuje na podstawie Regulaminów uchwalonych przez Radę Nadzorczą BRE Banku S.A.

Regulaminy określają szczegółowe zasady oraz limity zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń w stosunku do wyżej wymienionych osób i podmiotów, które są zgodne z przepisami wewnętrznymi Banku, określającymi kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych, obowiązującymi dla klientów detalicznych i korporacyjnych Banku. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkowi Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobie zajmującej kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotowi powiązanemu z nimi kapitałowo lub organizacyjnie w kwocie przekraczającej limity ustanowione przez Prawo Bankowe powoduje, że decyzja o udzieleniu takiego produktu jest podejmowana w formie uchwały Zarządu i uchwały Rady Nadzorczej.

Warunki takich kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, w tym zwłaszcza w odniesieniu do oprocentowania oraz prowizji i opłat, nie mogą być korzystniejsze od warunków stosowanych przez Bank odpowiednio dla klientów detalicznych lub korporacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku i spółek Grupy BRE Banku z Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu BRE Banku, kluczowym personelem kierowniczym BRE Banku, Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz innymi osobami i podmiotami powiązanymi. Wartość transakcji obejmuje salda aktywów i zobowiązań oraz związane z nimi koszty i przychody według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku.

(w tys. zł)	Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu BRE Banku, kluczowy personel kierowniczy BRE Banku, Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku		Inne osoby i podmioty powiązane*		Spółki zależne od BRE Banku		Commerzbank AG	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
Stan na koniec okresu								
Sprawozdanie z sytuacji finansowej								
Aktywa	9 030	6 400	31	31	4 767 591	4 001 848	229 071	390 441
Zobowiązania	13 078	13 267	4 258	2 862	738 793	763 082	24 549 139	23 934 174
Rachunek zysków i strat								
Przychody z tytułu odsetek	95	87	3	2	134 860	143 012	11 123	9 947
Koszty z tytułu odsetek	(428)	(397)	(96)	(99)	(20 324)	(17 825)	(365 566)	(320 112)
Przychody z tytułu prowizji	25	-	3	1	83 275	113 606	-	-
Koszty z tytułu prowizji	(6)	-	-	-	(112 551)	(128 682)	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	-	13 712	11 797	97	6 367
Ogólne koszty administracyjne amortyzacja i pozostałe koszty operacyjne	1	-	-	-	(8 484)	(5 960)	(14 577)	(20 768)
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane								
Zobowiązania udzielone	918	360	66	46	367 890	391 813	777 286	748 003
Zobowiązania otrzymane	-	-	-	-	-	-	707 467	809 258

* Inne osoby i podmioty powiązane obejmują: bliskich członków rodzin Członków Rady Nadzorczej i Zarządu BRE Banku, kluczowego personelu kierowniczego BRE Banku, Członków Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku, podmioty kontrolowane lub współkontrolowane przez wyżej wymienione osoby.

W 2011 roku i w 2010 roku nie utworzono rezerw w związku z kredytami udzielonymi podmiotom powiązanym.

Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku

Zarząd BRE Banku pracuje w siedmioosobowym składzie, który na koniec 2011 roku przedstawiał się następująco:

1. Cezary Stypułkowski - Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku,
2. Karin Katerbau - Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Finansów,
3. Wiesław Thor - Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem,
4. Przemysław Gdański - Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Korporacyjnej,
5. Hans-Dieter Kemler - Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej,
6. Jarosław Mastalerz - Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Detalicznej,
7. Christian Rhino - Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki.

W dniu 9 grudnia 2011 roku Pani Karin Katerbau, Wiceprezes Zarządu BRE Banku, poinformowała o zamiarze rezygnacji z funkcji pełnionej w BRE Banku w związku z odejściem z BRE Banku w pierwszym półroczu 2012 roku. Pani Karin Katerbau zostanie Członkiem Zarządu Oldenburgische Landesbank.

W dniu 27 stycznia 2012 roku BRE Bank przekazał do publicznej wiadomości informację o zamiarze rezygnacji z pełnionej funkcji z dniem 31 marca 2012 roku Pana Christiana Rhino, Członka Zarządu BRE Banku nadzorującego Pion Operacji i IT. Przyczyną rezygnacji jest planowane przejście do pracy w Commerzbanku AG.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych i należnych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2011 roku, według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku:

		Wynagrodzenie wypłacone w 2011 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2010 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku*
1.	Cezary Stypułkowski	2 071 179	183 230	352 844	-
2.	Karin Katerbau	1 500 000	80 291	1 312 500	94 583
3.	Wiesław Thor	1 505 225	154 506	1 312 500	309 081
4.	Przemysław Gdański	1 200 000	130 684	1 000 000	11 854
5.	Hans-Dieter Kemler	1 203 161	409 614	1 000 000	9 254
6.	Jarosław Mastalerz	1 200 000	93 891	1 000 000	307 655
7.	Christian Rhino	1 207 107	145 826	1 000 000	201 608
Razem		9 886 672	1 198 042	6 977 844	934 035

* Rozliczenie dotyczy programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W roku 2011 uprawnieni Członkowie Zarządu otrzymali ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia drugiej transzy programu motywacyjnego za rok 2008 oraz pierwszej transzy programu motywacyjnego za rok 2009.

Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu wypłacone w 2011 roku.

		Wynagrodzenie wypłacone w 2011 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści, odprawy i odszkodowania	Bonus za 2010 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku*
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2010 roku					
1.	Mariusz Grendowicz	-	129	1 098 082	358 663
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2008 roku					
2.	Andre Carls	-	-	-	104 055
Razem		-	129	1 098 082	462 718

* Rozliczenie dotyczy programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W roku 2011 uprawnieni byli Członkowie Zarządu otrzymali: Pan Mariusz Grendowicz

ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia drugiej i trzeciej transzy programu motywacyjnego za rok 2008 oraz pierwszej, drugiej i trzeciej transzy programu motywacyjnego za rok 2009, Pan Andre Carls ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia drugiej transzy programu motywacyjnego za rok 2008.

W 2011 roku Panu Mariuszowi Grendowiczowi, pełniącemu funkcję Prezesa Banku do 2 sierpnia 2010 roku, został wypłacony bonus za 2010 rok w wysokości 1 098 082 zł.

Wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu w 2010 roku.

		Wynagrodzenie wypłacone w 2010 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2009 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku*
1.	Cezary Stypułkowski	494 529	4 916	-	-
2.	Karin Katerbau	1 500 000	88 200	250 000	80 623
3.	Wiesław Thor	1 500 464	151 106	250 000	311 716
4.	Przemysław Gdański	1 200 000	123 346	150 000	-
5.	Hans-Dieter Kemler	1 200 000	306 917	117 260	-
6.	Jarosław Mastalerz	1 200 238	123 535	200 000	314 429
7.	Christian Rhino	1 200 000	130 718	200 000	200 191
Razem		8 295 231	928 738	1 167 260	906 959

* Rozliczenie dotyczy programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W roku 2010 uprawnieni Członkowie Zarządu otrzymali ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia pierwszej transzy programu motywacyjnego za rok 2008.

Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu wypłacone w 2010 roku.

		Wynagrodzenie wypłacone w 2010 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści, odprawy i odszkodowania	Bonus za 2009 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku*
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2010 roku					
1.	Mariusz Grendowicz	1 179 409	4 524 961	225 000	151 205
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2008 roku					
1.	Andre Carls	-	-	-	112 093
Razem		1 179 409	4 524 961	225 000	263 298

* Rozliczenie dotyczy programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W roku 2010 uprawnieni byli Członkowie Zarządu otrzymali ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia pierwszej transzy programu motywacyjnego za rok 2008.

W 2010 roku Panu Mariuszowi Grendowiczowi, pełniącemu funkcję Prezesa Banku do 2 sierpnia 2010 roku, została wypłacona rekompensata w wysokości 794 736 zł oraz przyznano dodatkowe prawo do nabycia 6 527 obligacji BRE Banku z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji, z tytułu rozliczenia bonusu za 2008 rok. Obligacje te zostały nabyte a następnie zamienione na akcje Banku w listopadzie 2010 roku.

Ponadto, w związku z faktem wyłączenia z podstawy do wyliczenia bonusu za 2008 rok efektów transakcji jednorazowej, Członkowie Zarządu, Pani Karin Katerbau oraz Pan Christian Rhino, zawarli dodatkowe porozumienia z Bankiem. Porozumienia te przewidują wypłatę dodatkowej kwoty w gotówce oraz przekazanie dodatkowych akcji BRE Banku i Commerzbanku w przypadku odwołania pracownika z funkcji Członka Zarządu w dniu lub przed 16 marca 2012 roku z uwagi na zmiany właścicielskie w Grupie Commerzbanku, które teoretycznie mogłyby spowodować wyłączenie Banku z Grupy Commerzbanku (tzn. 50% lub więcej praw głosu na Walnym Zgromadzeniu zostałoby przeniesione poza Grupę Commerzbanku). W przypadku zajścia takiego hipotetycznego zdarzenia Pani Karin Katerbau przysługiwałaby dodatkowa płatność w gotówce wynosząca 96 987 zł oraz dodatkowe 1 534 akcje BRE Banku i 4 263 akcje Commerzbanku, natomiast Panu Christianowi Rhino przysługiwałaby dodatkowa płatność w gotówce wynosząca 240 822 zł oraz dodatkowe 3 807 akcji BRE Banku i 10 586 akcji Commerzbanku.

W obu powyżej opisanych przypadkach, w zamian za akcje BRE Banku i Commerzbanku Bank może wypłacić pracownikowi rekompensatę w gotówce. Rekompensata pieniężna powinna być wyliczona na podstawie rynkowych cen akcji BRE Banku na GPW oraz akcji Commerzbanku na giełdzie Xetra we Frankfurcie na dzień przed datą dokonania stosownej wypłaty.

Członkowie Zarządu, Panowie Wiesław Thor i Jarosław Mastalerz, negocjują analogiczne porozumienia z Bankiem.

Łączne kwoty wynagrodzeń Członków Zarządu Banku obejmują: wynagrodzenia zasadnicze, nagrody, odprawy z tytułu rozwiązania umowy o pracę, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, koszty polis i koszty mieszkań.

Wymienione wyżej świadczenia mają charakter krótkoterminowy.

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, Członkom Zarządu Banku może przysługiwać bonus za rok 2011, który byłby wypłacony w roku 2012. Ostateczną decyzję na temat wysokości tego bonusu podejmie Komisja Prezydialna Rady Nadzorczej Banku do dnia 30 marca 2012 roku.

W 2011 roku i w 2010 roku Członkowie Zarządu BRE Banku SA nie uzyskali wynagrodzenia z tytułu zasiadania w zarządach i radach nadzorczych spółek powiązanych.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Zarządu Banku pełniących funkcje w 2011 roku wyniosła 18 996 593 zł (2010: 17 378 763 zł).

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej BRE Banku SA na koniec 2011 roku przedstawiał się następująco:

1. Maciej Leśny - Przewodniczący Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji Prezydialnej, Członek Komisji ds. Ryzyka, Członek Komisji ds. Audytu,
2. Ulrich Sieber - Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej,
3. Andre Carls - Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej, Członek Komisji ds. Audytu,
4. Sascha Klaus - Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Ryzyka,
5. Eric Strutz - Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Audytu,
6. Thorsten Kanzler - Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Ryzyka,
7. Teresa Mokrysz - Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Audytu,
8. Waldemar Stawski - Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Ryzyka,
9. Jan Szomburg - Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej,
10. Marek Wierzbowski - Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 21 czerwca 2011 roku Zarząd BRE Banku SA otrzymał informację od Członka Rady Nadzorczej Banku, Pana Achima Kassowa o rezygnacji przez niego z członkostwa w Radzie Nadzorczej Banku. Rezygnacja nastąpiła w dniu 12 lipca 2011 roku.

Z dniem 13 lipca 2011 roku Rada Nadzorcza BRE Banku powołała Pana Ulricha Siebera na Członka Rady Nadzorczej BRE Banku oraz Członka Komisji Prezydialnej Rady Nadzorczej na okres do czasu zakończenia obecnej kadencji Rady Nadzorczej.

W dniu 13 lutego 2012 roku wpłynęła do Banku rezygnacja Pana Erica Strutza, Członka Rady Nadzorczej Banku, Przewodniczącego Komisji ds. Audytu, z pełnionej funkcji z dniem 30 marca 2012 roku.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych Członkom Rady Nadzorczej Banku, według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku:

	Wynagrodzenie wypłacone w 2011 roku (w zł)	Wynagrodzenie wypłacone w 2010 roku (w zł)
1. Maciej Leśny	319 862	318 557
2. Ulrich Sieber	109 571	-
3. Andre Carls	241 500	273 000
4. Thorsten Kanzler	149 935	-
5. Sascha Klaus	206 250	173 250
6. Teresa Mokrysz	185 747	134 927
7. Waldemar Stawski	202 862	201 557
8. Eric Strutz	149 935	-
9. Jan Szomburg	211 112	234 557
10. Marek Wierzbowski	132 000	132 000
Michael Schmid*	-	57 750
Martin Zielke**	49 500	198 000
Stefan Schmittmann**	-	-
Achim Kassow***	99 668	132 000
Razem	2 057 942	1 855 598

* Pan Michael Schmid złożył z dniem 31 marca 2010 roku rezygnację z pełnionej funkcji.

** Kadencja wygasa w dniu 30 marca 2011 roku.

*** Pan Achim Kassow złożył z dniem 12 lipca 2011 roku rezygnację z pełnionej funkcji.

Zgodnie z brzmieniem par. 11 litera j) Statutu BRE Banku SA, Walne Zgromadzenie ustala w formie uchwały zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej. W odniesieniu do wynagrodzeń członków Zarządu kompetencje w tym względzie posiada Rada Nadzorcza (par. 22 ust. 1 lit. e) Statutu BRE Banku SA).

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Rady Nadzorczej Banku, Członków Zarządu Banku oraz pozostałych Członków kluczowego personelu kierowniczego Banku pełniących funkcje w 2011 roku wyniosła 29 730 191 zł (2010: 29 072 962 zł).

Informacje o stanie posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Na dzień 31 grudnia 2011 roku akcje Banku posiadało pięciu Członków Zarządu Banku: Wiceprezes, Pani Karin Katerbau - 2 611 sztuk, Wiceprezes, Pan Wiesław Thor - 4 805 sztuk, oraz Członkowie Zarządu, Pan Przemysław Gdański - 156 sztuk, Pan Jarosław Mastalerz - 2 603 sztuk oraz Pan Christian Rhino - 6 046 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku akcje Banku posiadało dwóch Członków Zarządu Banku: Wiceprezes, Pani Karin Katerbau - 1 176 sztuk oraz Członek Zarządu Pan Christian Rhino - 2 919 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku akcje Banku posiadał jeden Członek Rady Nadzorczej BRE Banku, Pan Andre Carls, odpowiednio 3 269 sztuk i 1 635 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku pozostali Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie posiadali akcji Banku.

44. Przejęcie i zbycie

- W dniu 31 stycznia 2011 roku, na podstawie umowy zawartej w dniu 26 stycznia 2011 roku pomiędzy spółką BRE Holding, w 100% zależną od BRE Banku SA, a spółką Commerz Real, w 100% zależną od Commerzbank AG, BRE Holding dokonał zakupu od Commerz Real 49,996% udziałów spółki BRE Leasing. Cena zakupu udziałów wyniosła 17 144 tys. EUR (równowartość 66 876 tys. zł). Po transakcji Grupa BRE Banku posiada 100% udziałów w spółce BRE Leasing.

W związku z powyższą transakcją, w dniu 27 stycznia 2011 roku, nastąpiło podwyższenie kapitałów w BRE Holding o kwotę 67 276 tys. zł, przy czym wszystkie nowe udziały w BRE Holding zostały objęte przez BRE Bank SA.

- W dniu 8 kwietnia 2011 roku pomiędzy spółkami Grupy BRE Banku i spółkami Erste Group została zawarta umowa sprzedaży, na mocy której Grupa sprzedała posiadane udziały w spółkach Intermarket Bank AG i Magyar Factor zRt. na rzecz spółek Erste Group oraz nabyła od Intermarket Bank AG posiadane przez niego akcje spółek Polfactor SA i Transfinance a.s. W dniu 28 lipca 2011 roku, po spełnieniu warunków zawieszających i uzyskaniu zgód organów nadzorujących, nastąpiła finalizacja transakcji. W wyniku transakcji Grupa BRE Banku stała się wyłącznym właścicielem spółek Polfactor SA (obecnie BRE Faktoring SA) i Transfinance a.s., zajmujących czołową pozycję na rynku faktoringu w Polsce i Czechach.

Celem transakcji było uporządkowanie działalności faktoringowej Grupy. Grupa skoncentruje się na operacjach faktoringowych w Polsce i na rynku czeskim, gdzie od kilku lat jest obecna poprzez operacje bankowe oddziału mBanku

45. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, z którym BRE Bank SA zawarł umowę, jest PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Umowa o przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego BRE Banku SA i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy BRE Banku SA została zawarta w dniu 1 czerwca 2010 roku.

Łączna wysokość wynagrodzenia PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z tytułu badania i przeglądu sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego BRE Banku SA wyniosła w 2011 roku 3 005 tys. zł (2010: 3 029 tys. zł).

Łączna wysokość pozostałego wynagrodzenia wypłaconego PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z tytułu świadczenia innych usług na rzecz BRE Banku SA wyniosła w 2011 roku 1 280 tys. zł (2010: 2 351 tys. zł).

46. Współczynnik wypłacalności / adekwatność kapitałowa

Jedno z głównych zadań zarządzania bilansem bankowym polega na zapewnieniu odpowiedniego poziomu kapitału. W ramach polityki zarządzania kapitałem BRE Bank tworzy ramy i wytyczne dla jak najbardziej efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej, które:

- są zgodne z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz regulacjami wewnętrznymi Banku,
- zabezpieczają kontynuację realizacji celów finansowych zapewniających odpowiedni poziom zwrotu dla akcjonariuszy,
- zapewniają utrzymanie silnej bazy kapitałowej będącej podstawą wsparcia dla rozwoju biznesu.

Polityka zarządzania kapitałem w BRE Banku opiera się o dwa podstawowe filary:

1. Utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, przy wykorzystaniu dostępnych metod i środków (zatrzymanie zysku netto, pożyczka podporządkowana, emisja akcji, itd.);
2. Efektywne wykorzystanie istniejącego kapitału między innymi poprzez zastosowanie systemu mierników efektywności wykorzystania kapitału, ograniczenie działalności nie przynoszącej oczekiwanej stopy zwrotu, rozwój produktów o niższej absorpcji kapitału.

Efektywne wykorzystanie kapitału jest więc integralną częścią polityki zarządzania kapitałem zorientowanej na osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu z kapitału i dzięki temu stworzenia stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach, co pozwoli na utrzymanie współczynnika wypłacalności na poziomie co najmniej wymaganym przez instytucję nadzorującą (Komisja Nadzoru Finansowego - „KNF”). Współczynnik wypłacalności, skalkulowany jako iloraz funduszy własnych i całkowitego wymogu kapitałowego przemnożonego przez 12,5, powinien wynosić co najmniej 8%.

Na fundusze własne składają się:

- fundusze podstawowe obejmujące:
  - fundusze zasadnicze (wpłacony i zarejestrowany kapitał zakładowy oraz kapitał zapasowy i kapitały rezerwowe, z wyłączeniem wszelkich zobowiązań z tytułu akcji uprzywilejowanych),
  - pozycje dodatkowe funduszy podstawowych (fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej, niepodzielony zysk z lat ubiegłych, zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, inne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej określone przez KNF),
  - pozycje pomniejszające fundusze podstawowe - akcje własne posiadane przez Bank, wycenione według wartości bilansowej, pomniejszone o odpisy spowodowane utratą ich wartości, wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej, strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, inne pomniejszenia funduszy podstawowych Banku określone przez KNF (w tym: brakująca kwota rezerw na ryzyko związane z działalnością Banku, kwota ekspozycji z tytułu pozycji sekurytyzacyjnych),
- fundusze uzupełniające obejmujące:
  - fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych - utworzony na podstawie odrębnych przepisów,
  - pozycje bilansowe, o zaliczeniu których decyduje KNF (w tym zobowiązania podporządkowane, zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieokreślonym terminie wymagalności oraz inne instrumenty o podobnym charakterze),

- pozycje określone przez KNF w celu bezpiecznego prowadzenia działalności bankowej i prawidłowego zarządzania ryzykiem w Banku,
- pomniejszenia funduszy uzupełniających, określone przez KNF.

Całkowity wymóg kapitałowy obejmuje łączny wymóg kapitałowy:

- z tytułu ryzyka kredytowego,
- z tytułu ryzyka rynkowego: obejmujący łączny wymóg z tytułu ryzyka walutowego, ryzyka cen towarów, ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych, ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych, ryzyka ogólnego stóp procentowych,
- z tytułu ryzyka rozliczenia, dostawy oraz ryzyka kredytowego kontrahenta,
- z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań,
- z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej,
- z tytułu ryzyka operacyjnego.

Bank dostosowuje wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka, na jaki jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu Bank opracował i wdrożył proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego - tzw. proces ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Proces ten ma służyć utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka działalności Banku w celu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania Banku.

Kapitał wewnętrzny to szacowana przez Bank wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku, tj. mierzalnych rodzajów ryzyka, dla których wielkość kapitału jest wyznaczana przy założonym poziomie ufności w rocznym horyzoncie czasowym oraz trudno mierzalnych rodzajów ryzyka. Kapitał wewnętrzny jest sumą kapitału ekonomicznego na pokrycie trwale istotnych mierzalnych rodzajów ryzyka oraz niezbędnego kapitału na pokrycie istotnych trudno mierzalnych rodzajów ryzyka.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego Banku przebiega w sposób ciągły i jest oparty na następujących elementach realizowanych przez jednostki organizacyjne Banku:

- identyfikacja i określenie istotności poszczególnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku,
- kalkulacja kapitału na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne,
- agregacja kapitału na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- alokacja kapitału na linie biznesowe i spółki Grupy,
- monitoring polegający na stałej identyfikacji poszczególnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku, jak również na analizie poziomu konsumpcji kapitału w zakresie rodzajów ryzyka uznanych za istotne.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku.

Bank dokonuje kalkulacji współczynnika wypłacalności i funduszy własnych w oparciu o następujące przepisy:

- Ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.),
- Uchwała nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 20 grudnia 2011 r. (Dz. Urz. KNF z 2011 r. Nr 13 poz. 49),
- Uchwała nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2010 r. (Dz. Urz. KNF z 2010 r. Nr 2 poz. 11) z późniejszymi zmianami,
- Uchwała nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r. (Dz. Urz. KNF z 2011 r. Nr 11 poz. 42),
- Uchwała nr 208/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 sierpnia 2011 r. (Dz. Urz. KNF z 2011 r. Nr 9 poz. 34),
- Uchwała nr 384/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz. Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 38) z późniejszymi zmianami,
- Uchwała nr 387/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz. Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 41).

Współczynnik wypłacalności BRE Banku na dzień 31 grudnia 2011 roku ukształtował się na poziomie 15,28%.

Bank podlega pełnej kalkulacji wymogów kapitałowych ze względu na znaczącą skalę działalności handlowej. Całkowity wymóg kapitałowy Banku na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniósł 4 735 731 tys. zł, w tym wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego stanowił 4 321 334 tys. zł (31 grudnia 2010 r. odpowiednio: 3 864 756 tys. zł i 3 494 179 tys. zł).

W związku z faktem, że zarówno suma wymogów kapitałowych wyznaczonych przez Bank zgodnie z Uchwałą Nr 76/2010 z późniejszymi zmianami, jak i kapitał wewnętrzny oszacowany przez Bank na podstawie

Uchwały nr 258/2011 są niższe niż wartość funduszy własnych Banku, na dzień 31 grudnia 2011 roku Bank utrzymywał fundusze własne na poziomie zgodnym z wymaganiami Prawa bankowego.

Adekwatność kapitałowa	31.12.2011	31.12.2010
Fundusze własne:		
- Kapitał akcyjny	168 411	168 347
- Kapitał zapasowy	5 386 779	4 927 119
- Kapitał rezerwowy	845 320	775 934
- Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów trwałych i finansowych dostępnych do sprzedaży	133 510	130 734
- Korekta funduszy o akcje i udziały w jednostkach finansowych	(513 772)	(459 104)
- Korekta funduszy o dodatkowe pomniejszenia	(38 535)	-
- Korekta funduszy o wartości niematerialne	(389 807)	(379 981)
- Zobowiązania podporządkowane	3 451 635	3 005 705
I. Fundusze własne razem	9 043 541	8 168 754
Aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem:		
- o stopie ryzyka 20%	1 226 942	744 514
- o stopie ryzyka 35%	1 109 174	544 822
- o stopie ryzyka 50%	2 376 203	1 950 063
- o stopie ryzyka 75%	26 051 376	23 336 476
- o stopie ryzyka 100%	22 958 113	16 897 159
- o stopie ryzyka 150%	725 242	743 134
II. Aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem razem	54 447 050	44 216 168
III. Ryzyko kredytowe	4 321 334	3 494 179
IV. Ryzyko walutowe	-	-
V. Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych	240	279
VI. Ryzyko szczególne cen instrumentów dłużnych	34 687	26 306
VII. Ryzyko ogólne stóp procentowych	31 736	21 467
VIII. Ryzyko rozliczenia, dostawy oraz ryzyko kredytowe kontrahenta	34 430	42 988
IX. Ryzyko cen towarów	-	-
X. Ryzyko operacyjne	313 304	279 537
XI. Całkowity wymóg kapitałowy	4 735 731	3 864 756
XII. Współczynnik wypłacalności (%)	15,28%	16,91%

47. Zdarzenia po dniu bilansowym

W grudniu 2011 roku została podjęta decyzja o reorganizacji usług outsourcingowych w Grupie BRE Banku, polegająca na przeniesieniu ze spółki Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o. (CERI) do spółki BRE Systems Sp. z o.o. (BRE Systems) operacji i procesów związanych z obsługą klientów spoza Grupy BRE Banku. W dniu 29 lutego 2012 roku została podpisana umowa sprzedaży wszystkich udziałów w spółce BRE Systems do Commerzbank AG. BRE Bank sprzedał należące do niego 0,42% udziałów a CERI sprzedało 99,58% udziałów za łączną cenę 13,2 mln zł.

Również w grudniu 2011, Zgromadzenia Wspólników CERI i BRE Systems podjęły uchwały w sprawie zmiany firm obu spółek. W związku z tym, po rejestracji przez Sąd Gospodarczy ww. uchwał spółka CERI zmieniła firmę na BRE Centrum Operacji Sp. z o.o., a spółka BRE Systems Sp. z o.o. zmieniła firmę na CERI International Sp. z o.o.

Wskutek powyższych działań spółka BRE Centrum Operacji Sp. z o.o. (przed zmianą nazwy CERI) będzie świadczyć usługi outsourcingowe na rzecz BRE Banku i spółek z Grupy BRE Banku, natomiast spółka CERI International Sp. z o.o. (przed zmianą nazwy BRE Systems) - na rzecz Commerzbank AG oraz podmiotów spoza Grupy BRE Banku.